

17 juni 2024

	Pagina
<u>Bestuursverslag</u>	1
<u>Jaarrekening</u>	
Algemene toelichting	71
Balans per 31 december 2023 (na voorstel resultaatbestemming)	74
Staat van baten en lasten over 2023	75
Kasstroomoverzicht over 2023	76
Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2023	77
Overzicht verbonden partijen	86
Niet uit de balans blijkende verplichtingen	86
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	87
WNT-verantwoording 2023 CORDEO	90
Enkelvoudige balans per 31 december 2023 (na voorstel resultaatbestemming)	92
Enkelvoudige staat van baten en lasten scholen over 2023	93
Segmentatie 2023	94
<u>Overige gegevens</u>	
Gebeurtenissen na balansdatum	95
(Voorstel) bestemming van het resultaat	96
Gegevens rechtspersoon	97
Controleverklaring	98

JAARVERSLAG CorDeo 2023

1 Algemene informatie.....	6
1.1 Juridische structuur van CorDeo scholengroep	6
1.2 Doelstelling.....	6
1.3 Beleid en kernactiviteiten.....	6
1.4 Organisatiestructuur.....	7
1.5 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid en ontwikkelingen binnen de scholengroep.....	9
1.6 Zaken met een politieke of maatschappelijke betekenis	11
1.7 Informatie over maatschappelijke aspecten van het ondernemen	12
1.8 Verwachte toekomstige ontwikkelingen	13
2 Governance	14
2.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance	14
2.2 Code Goed Bestuur	15
2.3 Afwijkingen van de code	15
2.4 Horizontale verantwoording.....	15
3 Onderwijs in cijfers.....	15
4 Kwaliteitszorg	18
4.1 Kwaliteitscyclus.....	18
4.2 Schoolplannen en -doelen.....	20
4.3 Onderzoek Onderwijsinspectie	21
4.4 Sociale veiligheid en afhandeling van klachten.....	22
4.5 Onderzoek	22
4.6 Internationalisering	22
5 Personeelsbeleid	23
5.1 Strategisch personeelsbeleid	23
5.2 HR-thema's: belangrijke elementen van gevoerd beleid	23
5.3 Belangrijkste ontwikkelingen, een nadere toelichting	28
5.3.1 Verzuim en preventie	28
5.3.2 Lerarentekort en vacatures	29
5.3.3 Samen Opleiden	29
5.3.4 Vitaliteit en werkdruk.....	30
5.4 Beheersing uitkeringen na ontslag	30
6 Huisvesting	31
7 Samenwerkingspartners	33

7.1 Samenwerkingspartners passend onderwijs.....	33
7.2 Samenwerking kinderopvang	34
8 Financiën	35
10 Verslag Raad van Toezicht	63
11 Jaarverslag 2023 Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR).....	67
1. Samenstelling GMR	67
Leden	67
Werkgroepen en commissies	68
5. Begroting GMR	69

Voorwoord - Leren in vertrouwen!

Hierbij bied ik u het jaarverslag 2023 aan, waarin we verantwoording afleggen over het in 2023 gevoerde beleid. We besteden in dit verslag aandacht aan de onderdelen organisatie, onderwijs, personeel, huisvesting en financiën. We laten u zien hoe we gewerkt hebben aan de realisatie van de doelen op bovengenoemde gebieden en wat er is bereikt.

In 2023 hebben we in alle rust en ontspanning kunnen werken. Steeds meer werd ervaren dat de Coronapandemie achter ons ligt. Er is door onze medewerkers met enthousiasme en goede inzet gewerkt aan het onderwijs aan en de begeleiding van onze leerlingen. De krapte op de arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel bleef ons bezighouden: met creativiteit en doorzettingsvermogen probeerden we de bezetting op alle scholen rond te krijgen. Ik ben dankbaar voor de betrokkenheid en de flexibiliteit van onze medewerkers, zeker ook daar waar extra inzet wordt gegeven om de formatie rond te krijgen.

Als vereniging van christelijke basisscholen heeft CorDeo het bieden van goed bijzonder onderwijs als doel. We willen dat leerlingen hun talenten ontwikkelen en goed voorbereid zijn op het vervolgonderwijs. We zijn blij met de goede relaties tussen ouders en school. Onze leerlingen zijn erbij gebaat als ouders en school op een constructieve manier samenwerken. CorDeo is als vereniging verankerd in de omgeving waarin de scholen staan. We voelen ons gesteund door onze leden die het christelijk onderwijs op de scholen een warm hart toedragen. We danken hen voor het vertrouwen en aan hen willen we in het bijzonder laten zien hoe we ook het afgelopen jaar werkten aan de realisatie van onze missie.

Afgelopen jaar hebben we onze nieuwe Strategische Koers ontwikkeld en is die inmiddels vastgesteld. Het was een mooi proces, inmiddels worden de schoolplannen op de scholen voorbereid. Net als elke onderwijsorganisatie hebben we in CorDeo te maken met de waan van de dag. In die werkelijkheid helpt onze nieuwe koers ons om onze blik op de toekomst te richten en te prioriteren in wat echt belangrijk is. Onze christelijke identiteit is een belangrijk fundament in onze scholen: voelbaar, zichtbaar en merkbaar. In vertrouwen op God mogen we met elkaar het onderwijs in onze scholen vormgeven. Dit is ons perspectief voor nu en voor de toekomst.

Arriën Boes,

Voorzitter College van Bestuur

1 Algemene informatie

1.1 Juridische structuur van CorDeo scholengroep

De CorDeo scholengroep (hierna: CorDeo) is een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid. De vereniging telt achttien scholen (zie 1.4). De rechtspersoon CorDeo scholengroep is gevestigd te Amersfoort met bestuursnummer 40945 bij OCW, Kamer van Koophandel nummer 40125589 en hanteert het bestuursmodel Raad Van Toezicht (RvT), College van Bestuur (CvB). De Raad van Toezicht houdt toezicht op het College van Bestuur en de scholen. Daarnaast adviseert de Raad van Toezicht het College van Bestuur.

De vereniging voert haar werkzaamheden zoveel mogelijk uit volgens de Code Goed Bestuur, welke is vastgelegd in Wet op het Primair Onderwijs (WPO). Er zijn geen afwijkingen van de Code Goed Bestuur.

1.2 Doelstelling

CorDeo heeft als doelstelling het verzorgen van gereformeerd en evangelisch onderwijs dat overeenkomt met de grondslagen zoals omschreven in de statuten. CorDeo bereikt dit door het stichten en in stand houden van scholen voor gereformeerd en/of evangelisch primair onderwijs en andere middelen die bijdragen aan de doelstelling. In 2023 is voor het laatste jaar gewerkt vanuit de sinds 2019 geldende Koers en vanuit de hierin opgenomen missie en visie.

We zien het als onze opdracht om samen met de ouders, kinderen te laten ontdekken dat ze met al hun mogelijkheden en beperkingen fantastisch zijn zoals ze zijn.

Samen gaan we voor goed én christelijk onderwijs: een combinatie die ons heel gewoon én heel bijzonder maakt.

1.3 Beleid en kernactiviteiten

Een betekenisvol verschil maken in het leven van kinderen, door goed én christelijk onderwijs. Goed onderwijs dat kinderen vormt en voorbereidt om zowel nu als in het latere leven een plek in te nemen. Dat is wat ons dagelijks drijft bij CorDeo. Deze visie hebben wij in 2019 verder uitgewerkt in onze strategische koers 2019-2023. Samen zijn we hierbij gekomen tot vijf thema's die we de afgelopen jaren centraal hebben gesteld:

Onze christelijke identiteit is voor ons GOUD waard: daar zijn we trots op en willen we laten schitteren.

We gaan voor het best denkbare onderwijs, elke dag opnieuw! Onderwijs met een duidelijke visie, gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen, waar we altijd op

zoek zijn hoe het nog beter kan en dat in nauwe samenwerking met leerlingen, leerkrachten, ouders en samenwerkingspartners tot stand komt.

We gaan voor inclusief onderwijs, dat betekent dat we in onze scholen verscheidenheid en gelijkwaardigheid omarmen en ons aanbod daar zo goed mogelijk op aansluiten.

We bieden nadrukkelijk en uitgesproken duurzaam onderwijs. Gericht op de wereld om ons heen, we streven ernaar in samenhang verschillende doelen te bereiken voor mens, milieu en maatschappij overal, nu en later.

Wij stimuleren persoonlijk leiderschap voor zowel leerlingen als professionals. Het helpt bij het maken van eigen keuzes en is een belangrijke voorwaarde voor een professionele cultuur.

Deze thema's zijn verder uitgewerkt in de strategische koers voor het geheel van CorDeo en voor iedere school afzonderlijk in het schoolplan 2019-2023. (<https://cordeoscholen.nl/wp-content/uploads/2019/05/CRD-sbp-2019-def.pdf>) Hoe we de koers in 2023 handen en voeten hebben gegeven, leest u in dit jaarverslag.

1.4 Organisatiestructuur

CorDeo bestaat uit de volgende scholen:

CBS De Verbinding te Almere
EBS De Morgenster te Amsterdam
EBS De Parel te Amersfoort
GBS De Bron te Barneveld
GBS De Horizon te Hoogland
GBS De Open Kring te Nijkerk
GBS De Plantage te Veenendaal
GBS De Regenboog te Amersfoort
GBS De Triangel te Ede
GBS De Wegwijzer te Hilversum
GBS Fontanus te Harderwijk
GBS Het Christal te Leusden
GBS Het Zwaluwnest te Amersfoort
GBS In De Lichtkring te Zeewolde
GBS Pieter Jongeling te Arnhem
GBS 't Schrijvertje te Apeldoorn
KC De Bongerd te Zutphen
SBO De Werf te Amersfoort

College van Bestuur (CvB)

Het College van Bestuur vertegenwoordigt de vereniging en voert het beleid van de vereniging uit. Arriën Boes is de bestuurder van CorDeo. Het CvB wordt ondersteund door een staf.

Algemene Vergadering (AV)

De AV bestaat uit afgevaardigden van de identiteitscommissies op schoolniveau. De AV komt in principe ieder halfjaar samen of zoveel meer als nodig en beslist over zaken waarvan de bevoegdheid niet is overgedragen aan het College van Bestuur of een ander orgaan. Voorbeelden daarvan zijn het aanstellen van de leden van de Raad van Toezicht en het wijzigen van de statuten van de vereniging. In het jaar 2023 is er een intensivering van het aantal AV-vergaderingen geweest. De AV's zijn buiten de gebruikelijke juni- en decembervergadering nog twee keer aanvullend plenair bijeengekomen. Aanleiding hiervoor was het formaliseren van het proces van ledengelijkstelling binnen de vereniging; een proces dat al een aantal jaren liep en in 2023 heeft geresulteerd in statutenwijziging op dit punt. Ook is in 2023 binnen de AV het vervangen van de unanimiteitsregel (voor het nemen van belangrijke besluiten) intensief onderwerp van gesprek geweest. De uitwerking hiervan en bespreking resp. stemming binnen de AV wordt verder opgepakt in 2024. Dit betekent dat er in 2024 opnieuw statutenwijziging zal plaatsvinden.

Raad van Toezicht (RvT)

De RvT houdt toezicht op het beleid van het CvB en op de algemene gang van zaken binnen de vereniging. De raad adviseert het CvB. De RvT legt jaarlijks verantwoording af aan de AV.

De RvT bestaat uit minimaal vijf leden, die benoemd worden door de Algemene Vergadering voor een periode van vier jaar. Binnen de RvT zijn er twee bijzondere zetels: één gericht op het evangelisch onderwijs en één gericht op de kwaliteit van onderwijs.

In 2023 bestond de RvT uit: Gerlof Boersma (voorzitter), Pim Boven, Marjon Welmers, Carmen Zwarteveen en Janet Rekker (sinds 1 oktober). De nevenfuncties van de RvT-leden zijn terug te vinden in hoofdstuk 10.

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR)

De GMR adviseert het CvB over onderwerpen die van belang zijn voor alle scholen of een meerderheid daarvan. Daarnaast heeft de GMR op verschillende terreinen instemmingsrecht. De bevoegdheden per onderwerp zijn vastgelegd in de Wet medezeggenschap op scholen en het medezeggenschapstatuut van CorDeo. De GMR bestaat uit ouders en personeelsleden van diverse scholen. Personeelsleden van een school kiezen de personeelsleden die in de MR zitting nemen, ouders kiezen de ouders. In hoofdstuk 11 vindt u het inhoudelijke verslag van de GMR.

OnderwijsPunt

Het OnderwijsPunt ondersteunt binnen CorDeo de scholen op het gebied van de leerlingenzorg en onderwijsontwikkeling. Scholen kunnen bij het OnderwijsPunt terecht voor de inzet van orthopedagogen, ambulant begeleiders en leerkrachtcoaches.

Staf

Het bestuur en de scholen worden ondersteund door de staf. CorDeo heeft stafmedewerkers voor HR, financiën, onderwijs & kwaliteit en ICT. Daarnaast wordt de bestuurder sinds 1 januari 2023 ondersteund door een bestuurssecretaris.

Identiteitscommissies/schoolcommissies (IC/SC)

De vereniging CorDeo is onderverdeeld in afdelingen die geografisch zijn bepaald door het gebied waar de school gevestigd is. De afdelingen hebben tot doel de betrokkenheid tussen leden, ouders en de school te bevorderen.

Een IC/SC coördineert een afdeling. De IC/SC bestaat uit tenminste drie personen. Twee leden van de IC/SC treden als afgevaardigde op in de Algemene Vergadering.

1.5 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid en ontwikkelingen binnen de scholengroep

Algemeen

In 2023 hebben we, na de verschillende coronajaren, verder gewerkt aan de realisatie van onze strategische koers. Waar de strategische koers eerst zou eindigen in augustus 2023 hebben we ervoor gekozen om heel 2023 (en een deel van 2024) nog door te werken vanuit een verlengde strategische koers. In 2023 hebben we daarbij CorDeo-breed ook uitgebreid tijd gegeven aan de ontwikkeling van onze nieuwe strategische koers: waar willen we mee verder, wat willen we anders doen, wat zien we als onze eigen opdracht?

Op bestuurlijk niveau is 2023 ook een jaar geweest waar we volop hebben gewerkt aan het op sterkte krijgen van de staf. In 2022 is onderzoek gedaan naar optimale inrichting. We zijn blij dat eind 2023 alle openstaande functies zijn ingevuld. Ook is er een start gemaakt met het strategisch overleg. In 2024 willen we verder aan de slag met multidisciplinair werken en de gewenste integraliteit.

Aan de hand van onze koersthema's geven we hieronder een impressie van hoe er, op allerlei niveaus binnen de vereniging, vorm wordt gegeven aan onze koers.

Identiteit is goud

- Met de Algemene Vergadering, Raad van Toezicht, GMR en het MT hebben we veel gesproken over aanpassing van identiteitsgebonden selectiecriteria voor verenigingsleden, RvT-leden en het CvB. Na een intensief proces is hier in december 2023 positieve besluitvorming over geweest.
- Op verschillende scholen zijn gebedsgroepen actief;
- Op een MT tweedaagse hebben we ons onder leiding van Joyce Couprie van het Expertisecentrum Onderwijs & Identiteit laten inspireren als het gaat om onze identiteit: hoe wordt dit zichtbaar en merkbaar?

Goed onderwijs

- We merken de krapte op de arbeidsmarkt: voor leerkrachten (zeker op de westelijke scholen) maar ook in andere functies. In 2023 hebben we daarom een eigen 'interim intern begeleider' aangenomen, die kan inspringen op scholen waar geen ib'er is en zo voor de nodige continuïteit kan zorgen. Daarnaast hebben we de website www.werkenbijcordeo.nl gelanceerd, waarmee we nog makkelijker in contact willen komen met potentiële collega's.
- De Regenboog heeft samen met de Guido in Amersfoort een pilot om de overgang POVO te verkleinen, waarbij leerlingen onder meer hun ervaringen uitwisselen.
- Verschillende van onze scholen hebben in 2023 meegedaan aan een traject Goed Worden Goed Blijven + via de PO-Raad, waarmee nog beter in beeld wordt gebracht hoe we onze kwaliteit kunnen versterken. Met dit doel hebben we ook op de Olijfbloom in Harderwijk een externe audit gedaan naar het rekenonderwijs.

Inclusief onderwijs

Wij richten ons passend onderwijs in volgens de idealen van inclusief onderwijs. In 2023 hebben we daarvoor onder meer het volgende gedaan:

- We stimuleren samenwerking tussen het reguliere basisonderwijs, SBO en SO (zie ook hoofdstuk 7).
- Op verschillende scholen hebben we, naast de plusklas inmiddels ook een "klusklas" waarin kinderen op heel praktisch niveau worden uitgedaagd.
- Veel van het inclusief onderwijs is maatwerk: geen 'grote verhalen' voor in een jaarverslag maar juist de kleinere alledaagse successen maken dit mooi om te doen. We zien (en horen terug) dat we bovengemiddeld vaak in staat zijn om kinderen op onze scholen een passend aanbod te blijven doen, waardoor doorverwijzing relatief minder voorkomt.

Duurzaam onderwijs

- In 2023 zijn we verdergegaan met de verduurzaming van onze scholen in samenwerking met Slim Opgewekt. Dit is altijd in combinatie met educatie: leerlingen krijgen les over het belang van duurzaamheid en zorg voor de aarde.
- Bij inkoop zetten we steeds meer in op duurzaamheid als criterium. Dit doen we bijvoorbeeld bij afvalscheiding en keuzes die gemaakt worden bij huisvesting, renovatie en nieuwbouw.

Persoonlijk leiderschap

- Binnen CorDeo stimuleren we interne mobiliteit: het kijken of er andere plekken binnen CorDeo zijn waar je nog meer tot je recht komt. In 2023 hebben op die manier verschillende collega's een plek gevonden die beter aansluit bij capaciteiten en verlangens.
- Op een van de scholen geven expertiseteamleiders training in de bordsessies/studiedagen, een mooie manier om persoonlijk leiderschap vorm te geven.

- Met de staf van CorDeo hebben we via ME+U alle profielen in beeld gebracht – waardoor we beter in beeld hebben wie we zijn, waarin we elkaar aanvullen en hoe we volgende stappen kunnen zetten als het gaat om onderlinge samenwerking.

Overig

AVG-wetgeving. Op het terrein van de AVG-wetgeving werken we aan kwaliteitsverbetering op basis van de uitkomsten van de landelijke benchmark. We scoorden in juni 2021 vergelijkbaar met andere soortgelijke onderwijsorganisaties (gemiddeld een 2,4 op de vijfpuntsschaal van de privacy-volwassenheidsladder), waarbij we echter ook ruimte voor verbetering zien. We werken planmatig aan ons AVG-beleid in de balans tussen *dat wat geregeld moet zijn* en *dat wat werkbaar is*. Dit doen we in goede samenspraak met directeuren, stafmedewerkers en de GMR.

Toegankelijkheid en toelating van leerlingen. Het toelatingsbeleid van leerlingen is verenigingsbreed geregeld en wordt lokaal uitgevoerd. Leerlingen van ouders die bewust kiezen voor gereformeerd of evangelisch onderwijs zijn in principe welkom. De locatiedirecteur voert in afstemming met de identiteitscommissie gesprekken met nieuwe ouders aan de hand van de ouderverklaring. In deze verklaring is samengevat waar wij als ouders en school samen voor willen gaan. Op basis van het gesprek stellen we samen vast of ouders en school goed genoeg bij elkaar passen voor een goede schoolperiode voor de leerling.

1.6 Zaken met een politieke of maatschappelijke betekenis

Vanuit het ministerie en in de onderwijssector spelen voortdurend zaken die de agenda van CorDeo beïnvloeden. We volgen deze ontwikkelingen op de voet en noemen er een aantal:

Passend Onderwijs

Voor passend onderwijs hebben we middelen vanuit de lumpsum en gelden vanuit het samenwerkingsverband. De hoeveelheid middelen vanuit de samenwerkingsverbanden verschilt per samenwerkingsverband: als CorDeo werken we samen binnen samenwerkingsverbanden die vooral expertise faciliteren (expertisemodel), samenwerkingsverbanden waarbij de scholen gelden krijgen om dit zelf te regelen (schoolmodel) en allerlei varianten hier tussenin. Dat maakt dat de besteding van middelen per school verschillend is. Met ieder samenwerkingsverband worden gesprekken gevoerd en wordt verantwoording afgelegd over hoe de middelen worden ingezet, passend bij zowel de doelen van het samenwerkingsverband als de CorDeo-doelen. Binnen CorDeo willen we onderwijs bieden waarin elke leerling een plaats heeft en kan participeren. Vanuit de strategische koers hebben we daarvoor de volgende richtinggevende uitspraken: “Samenwerkingsverbanden worden zo ingezet dat ze bijdragen aan het realiseren van meer mogelijkheden tot het bieden van inclusief onderwijs”, “Scholen zetten de ondersteuningsmiddelen bewust en zo effectief mogelijk in”, “ De ingezette expertise en diensten van OnderwijsPunt sluiten aan op de behoefte en vraag van de scholen en dragen bij aan de verbetering van het onderwijs en de benodigde leerlingondersteuning.”.

In de praktijk realiseren we dit door de inzet van onze interne ambulante experts (de orthopedagogen en leerkrachtspecialisten van het OnderwijsPunt), extra inzet van interne begeleiding,

onderwijsassistentie en waar nodig ook externe onderzoeken. Op jaarbasis evalueert elke school in de verantwoordingscyclus met de bestuurder de inzet van deze middelen en ook de mate waarin dit bijdraagt aan het realiseren van de gestelde doelen. In deze zelfde rapportage wordt ook gekeken naar de mate waarin het SOP aansluit op de praktijk en in hoeverre er aanscherpingen nodig zijn.

Subsidieregeling voor het versterken van de basisvaardigheden:

Deze komt in 2024 maar de bekostiging voor het programma komt pas als vaste post op de begroting vanaf 2026. Niet eerder dan in het voorjaar van 2024 krijgen schoolorganisaties te horen hoeveel geld ze uit dat programma ontvangen. Dit betekent dat er met deze middelen nog geen vast personeel geworven kan worden.

Nieuwkomersonderwijs:

Het nieuwkomersonderwijs beweegt op en neer met de situatie in de wereld. In oorlogstijden groeien vluchtelingenstromen en neemt het aantal asielzoekers en vluchtelingen toe. Ook de economische situatie in het buitenland is van invloed op het aantal arbeidsmigranten dat naar Nederland komt. De hectiek van het moment krijgt daardoor noodgedwongen vaak de overhand. Behoud van expertise en kwaliteit van onderwijs vraagt om het regionaal en duurzaam organiseren van onderwijs aan nieuwkomers

Onderwijsregio's:

De onderwijspartners werken in 2024 verder toe naar een duurzame samenwerking in de regio met alle betrokkenen bij goed onderwijs, gericht op de regionale aanpak van de toekomst van de onderwijsarbeidsmarkt (onderwijsregio, voorheen RATO). In 2024 zal een aantal onderwijsregio's vanuit een zogenaamde 'voorloperrol' een jaar proefdraaien met werken in onderwijsregio's. Doel is dat alle schoolbesturen eind 2024 zijn aangesloten zijn bij een onderwijsregio. De vrijblijvendheid van wel of niet aansluiten, lijkt inmiddels achterhaald. Om voor financiering in aanmerking te komen (vervanging van RAP-subsidie), moet aansluiting bij een onderwijsregio hebben plaatsgevonden.

Dit heeft gevolgen hebben voor de samenwerking met christelijke lerarenopleidingen die landelijk werken en nu verplicht regionaal moeten werken.

CorDeo werkt hierin nauw samen met Scope, het bestuurlijk netwerk van Viaa en de Professionele Leergemeenschap van de CHE. Ook het opleiden in de school valt samen met dit al bestaande netwerk. CHE en Viaa zoeken in dit verband ook de samenwerking met De Driestar om ook een landelijk de samenwerking te vormen. Tegelijk sluiten we de lokale samenwerking met lokale onderwijsregio's niet uit.

1.7 Informatie over maatschappelijke aspecten van het ondernemen

We beseffen dat ons handelen, indirect of direct, invloed heeft op maatschappelijke thema's zoals klimaatverandering en arbeidsomstandigheden. We hebben dit daarom ook expliciet opgenomen in onze strategische koers: "Wij zien het als onze opdracht en gezamenlijke verantwoordelijkheid om zo goed mogelijk voor elkaar en de aarde te zorgen. Dat betekent dat wij als christelijke scholengroep nadrukkelijk en uitgesproken aandacht willen geven aan duurzaamheidsvraagstukken en aan mens- en burgerschapsvorming. Zichtbaar in de keuzes

die we als organisatie maken bij bijvoorbeeld inkoop en renovatie, maar ook zeker in de vorming en bewustwording van onze leerlingen.”

Aandacht voor goede arbeidsomstandigheden hebben we continu. We streven ernaar om een goede werkgever te zijn voor al ons personeel (zie hoofdstuk 5).

1.8 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Strategische Koers:

In 2023 is een nieuwe strategische koers voor de komende jaren opgesteld. De in december 2023 vastgestelde nieuwe Strategische Koers 2024-2028 is het resultaat van intensieve gesprekken binnen alle CorDeo-geledingen gevolgd door een zorgvuldig schrijfproces. De nieuwe Strategische Koers is een logisch vervolg op de vorig koers en geeft richting aan ons onderwijs tot en met 2028. Ons perspectief voor de huidige generatie kinderen geven we weer aan de hand van vijf thema's waarbij we verder kijken dan de basisvaardigheden en aandacht geven aan een brede ontwikkeling. Goede kwaliteit met ruimte voor de eigenheid van alle scholen van CorDeo is hierbij de basis.

De vijf leidende thema's voor de komende planperiode zijn:

- Identiteit vanuit de Bron: Ons geloof in God, en wat hij zegt in de Bijbel, werkt door in onze identiteit en in ons handelen.
- In de samenleving: De scholen hebben een duidelijke plek in de samenleving. We rusten onze leerlingen toe als burgers van Nederland en van Gods Koninkrijk.
- Onderwijs van kwaliteit: Ons onderwijs staat als een huis. We hebben een duidelijk verhaal, realiseren kwaliteit en hebben hoge verwachtingen van elkaar.
- School als gemeenschap: De school is een veilige en unieke gemeenschap waar je mag groeien. We leren en leven samen. Iedereen voelt dat hij/zij erbij hoort.
- CorDeo als gemeenschap: In CorDeo werken, leren en delen we vanuit verbinding. We gaan voor goed werkgeverschap, passende ondersteuning en gemeenschappelijk leren.

Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs:

Het bieden van goed christelijk onderwijs voor alle kinderen staat op alle CorDeo scholen centraal. Tegelijkertijd delen we de uitdaging waar we in Nederland op het gebied van onderwijs mee te maken hebben: de tekorten aan bevoegde leerkrachten maakt dat op veel scholen de onderwijskwaliteit onder druk komt te staan.

De onderlinge verschillen tussen CorDeo scholen zijn soms groot. Dat blijkt onder andere uit de mate waarin de leerlingen taal- en rekenvaardigheden beheersen. Op sommige scholen ligt dit onder het streefniveau. Tegelijkertijd zijn er ook veel CorDeo-scholen waar het wél lukt. We staan binnen CorDeo de komende tijd voor de uitdaging om de onderwijskwaliteit op alle scholen weer duurzaam op orde te krijgen. Hiervoor is in 2023 al gestart met intensieve collegiale samenwerking (delen van good practices) en gerichte ondersteuning vanuit de staf richting de scholen.

Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van personeel

Goed onderwijs valt of staat met goede, bevoegde leerkrachten voor de klas. CorDeo staat hierbij nu en in de komende tijd voor de volgende uitdagingen:

Het lerarentekort: Het landelijk gevoelde tekort aan leerkrachten, onderwijsassistenten en directeurs is het afgelopen jaar verder opgelopen en de verwachting is dat deze tekorten de komende jaren nog verder zullen oplopen. Om deze tekorten zo goed mogelijk op te kunnen vangen, gaan we de komende jaren expliciet aandacht geven aan opleiden in de school en zij-instroom. Startende leerkrachten en zij-instromers worden binnen CorDeo begeleid door speciaal daarvoor opgeleide leerkrachtcoaches. Om de komende tijd deze ondersteuning te kunnen intensiveren, wordt begin 2024 het team van leerkrachtcoaches uitgebreid.

Het wegvallen van NPO-middelen:

Het wegvallen van de NPO-middelen in relatie tot een voortzettende krimp en een aanhoudend lerarentekort zal formatief opgevangen moeten worden. Hiermee zijn we reeds in 2023 begonnen en dit gaan we de komende jaren verder realiseren door een beproefd formatieproces met goede afstemming in staf en MT. Om ervoor te zorgen dat het wegvallen van de NPO-middelen tot minimaal verlies van goede collega's leidt, wordt binnen het mobiliteitsbeleid zorgvuldig gekeken naar welke collega-school het betreffende personeelslid overgeplaatst zou kunnen worden. Daarnaast is de intensieve samenwerking tussen onderwijs en opvang (binnen resp. CorDeo en KOALAH) ook helpend om eventueel boventallige collega's een passende plek binnen de opvang te bieden. De samenwerking zal in de komende jaren geïntensiveerd worden.

Krimp in leerlingenaantallen:

Omdat de krimp doorzet, gaan we de komende jaren stevig inzetten op profilering. Daarvoor zal een werkgroep binnen CorDeo met een duidelijke opdracht en proces onder leiding van een externe deskundige aan de slag gaan.

Politiek:

De politieke onrust van dit moment maakt het onzeker welke kant de onderwijsbegroting van OCenW op zal gaan. Daarbij weten we ook dat de overheid bezuinigingen zal moeten doorvoeren maar we weten nog niet waar die terecht komen.

2 Governance

2.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance

Wanneer we spreken over “goed bestuur” gaat het niet alleen om technisch-juridisch het juiste doen, maar zeker ook om het juiste te doen vanuit onze normen en waarden. Moreel leiderschap combineert die aspecten. In onze koers beschrijven we dat onder “persoonlijk leiderschap”. Dat doen we in alle lagen van de organisatie en daarop zijn we aanspreekbaar, informeel maar zeker ook in de gesprekken die bijvoorbeeld de RvT en de GMR voeren met

het CvB. In 2023 hebben de RvT, de GMR en het bestuur gewerkt aan verdere versterking van de samenwerking, in aansluiting op de eerder gevolgde scholing. Deze samenwerking bestond in 2023 vooral op actuele thema's binnen CorDeo: het ontwikkelen van een nieuwe Strategische Koers voor 2024-2028 en de nieuwe beleidslijn Omgaan met Diversiteit.

2.2 Code Goed Bestuur

In de koers is vastgesteld dat wij ons verbinden aan de richtlijnen van de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs (goed onderwijs voor alle kinderen, verbinding met de maatschappelijke context, professionalisering en integriteit en transparantie). Deze code is vastgesteld door de leden van de PO-Raad en te vinden op

<https://www.poraad.nl/themas/goed-bestuur/code-goed-bestuur>.

CorDeo heeft conform de Code Goed Bestuur een integriteitscode vastgesteld.

2.3 Afwijkingen van de code

Bij het bestuur en de Raad van Toezicht zijn in 2023 geen meldingen geweest ten aanzien van afwijkingen van deze code.

2.4 Horizontale verantwoording

De horizontale verantwoording vindt plaats door jaarverslagen en publicaties, ledenvergaderingen, (G)MR-vergaderingen en andere informatieve bijeenkomsten. Verder worden medewerkers intern geïnformeerd via nieuwsbrieven en de Bestuursinfo (voor directie en staf). Van het jaarverslag en de begrotingen (op zowel bestuurs- als schoolniveau) maken we publieksvriendelijke producten. Zo krijgen ouders, samenwerkingspartners en andere partijen laagdrempelig inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen binnen CorDeo en de manier waarop wij onze middelen besteden.

3 Onderwijs in cijfers

Op de achttien scholen van CorDeo krijgen 3.368 kinderen onderwijs (peildatum 1 februari 2023).

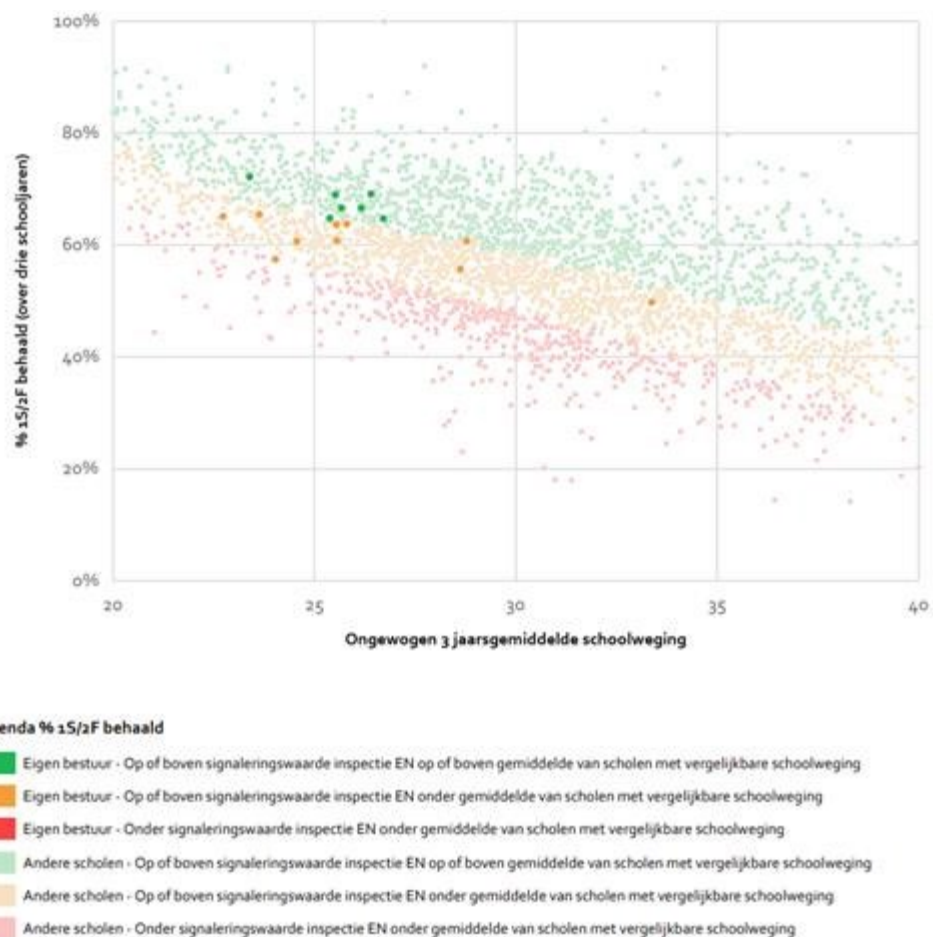
Leerlingen					
Scholen	2022	2023	2024	2025	2026
	februari	februari	februari	februari	februari
	werkelijk	werkelijk	begroot	begroot	begroot
GBS De Bron	169	166	141	138	133
GBS 't Schrijvertje	240	253	266	270	273
GBS Pieter Jongelingschool	195	176	170	170	170
GBS De Plantage	141	153	171	170	170
GBS De Bongerd	114	104	83	92	93
GBS De Wegwijzer	141	135	128	123	111
GBS De Regenboog	338	329	310	310	315
GBS Fontanus	176	166	173	167	168
GBS Het Christal	157	150	162	164	167
GBS Het Zwaluwnest	388	387	366	370	370
GBS De Open Kring	101	90	88	75	75
GBS De Triangel	235	231	238	235	235
SBO De Werf	102	92	94	94	94
GBS De Horizon	214	203	197	187	197
CBS De Verbinding	204	192	198	198	198
GBS In de Lichtkring	182	171	160	160	160
EBS De Parel	116	125	125	125	125
EBS De Morgenster	155	141	124	114	104
Totaal	3368	3264	3194	3162	3158
Verschil per jaar		-104	-70	-32	-4

Onderwijsresultaten

	Schoolweging	%1F 3-jaars	%2F/1S 3-jaars	Signaleringswaarde en landelijk gemiddelde 2F/1S
De Bron	27,4	98,9%	70,1%	53,6%; 64,8%
GBS Fontanus	26,23	94,4%	57,6%	53,6%; 64,8%
De Parel	26,73	99%	71,7%	53,6%; 64,8%
De Plantage	25,97	92,9%	61,7%	55,1%; 65,9%
't Schrijvertje	25,24	98,%	63,9%	55,1%; 65,9%
Het Christal	25,42	98,2%	63,6%	55,1%; 65,9%
De Horizon	24,77	93,4%	63,7%	56,6%; 67,2%
De Bongerd	26,18	97,6%	69,7%	55,1%; 65,9%
In De Lichtkring	29,3	94%	63,2%	50,6%; 63,3%
Het Zwaluwnest	24,16	97,8%	67,7%	58,6%; 69,5%
De Open Kring	25,78	92,8%	68,6%	55,1%; 65,9%
De Triangel	25,54	93,5%	59,3%	55,1%; 65,9%
De Regenboog	24,44	97,3%	59,1%	56,6%; 67,2%

De Wegwijzer	24,23	98,2%	67,6%	58,6%; 69,5%
De Verbinding	28,29	93,8%	57,9%	50,6%; 63,3%
Pieter Jongeling	23,26	96,8%	72%	61,1%; 69,7%
De Morgenster	32,75	83,6%	47,3%	41,5%; 55,1%
SBO De Werf	n.v.t.	60,9%	15,1%	n.v.t.

In de tabel is voor elke school de schoolweging weergegeven (hoe lager de weging, hoe meer stimulerende leerfactoren kinderen in hun thuissituatie hebben) en het gemiddelde voor de afgelopen drie jaar op de referentieniveaus. Hierbij zijn twee referentieniveaus opgenomen: het niveau 1F (fundamenteel niveau) en 2F/1S (streefniveau). Voor elke school is zichtbaar wat de ondergrens is die de Onderwijsinspectie hanteert op 2F/1S (de signaleringswaarde) en wat het gemiddelde is dat scholen met een vergelijkbare schoolweging realiseren. Voor het niveau 1F geldt dat de Onderwijsinspectie voor alle scholen een signaleringswaarde van 85% hanteert. Een uitzondering hierop vormt het SBO: voor het SBO wordt geen schoolweging berekend en hanteert de Inspectie ook geen signaleringswaarden, gezien de andere context en samenstelling van de leerlingpopulatie.

Zoals te zien is in de afbeelding (waarin de scores van de scholen op 1S/2F-niveau zijn geplot bij hun eigen schoolweging) scoren al onze scholen op of boven de signaleringswaarde van de Inspectie (groene of oranje score). Tegelijkertijd is er ook volop ontwikkelruimte: ruim de helft

van de scholen scoort nog onder het gemiddelde van scholen met een vergelijkbare schoolweging. We zijn hier volop mee aan de slag binnen CorDeo, bijvoorbeeld met het programma Goed Worden Goed Blijven + van de PO Raad (zie ook hoofdstuk 4). Deze trajecten lopen in 2022 en een deel van 2023 nog volop. We verwachten dat in de toekomst deze ontwikkeltrajecten ook zullen leiden tot meer scores op of boven het gemiddelde van vergelijkbare scholen.

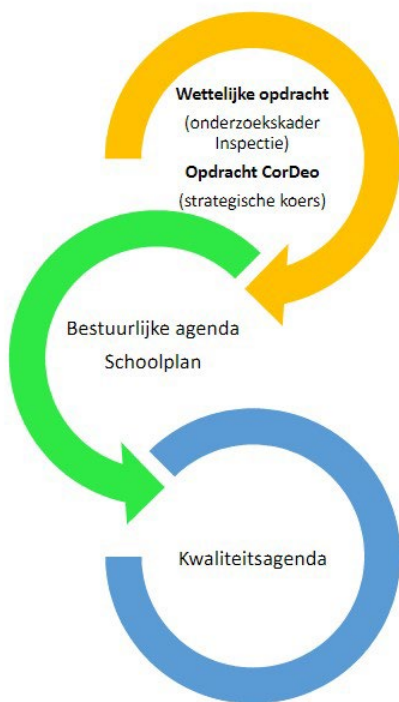
Nieuwkomers

Binnen CorDeo hebben we geen taalklassen. De meeste nieuwkomers die bij ons instromen hebben al in een taalklas op een andere school gezeten. In alle gevallen geldt dat we bij nieuwkomers volgens onze route passend onderwijs kijken wat zij nodig hebben – denk dan bijvoorbeeld aan extra taalaanbod, pre-teaching en frequente afstemming in zorgoverleg.

4 Kwaliteitszorg

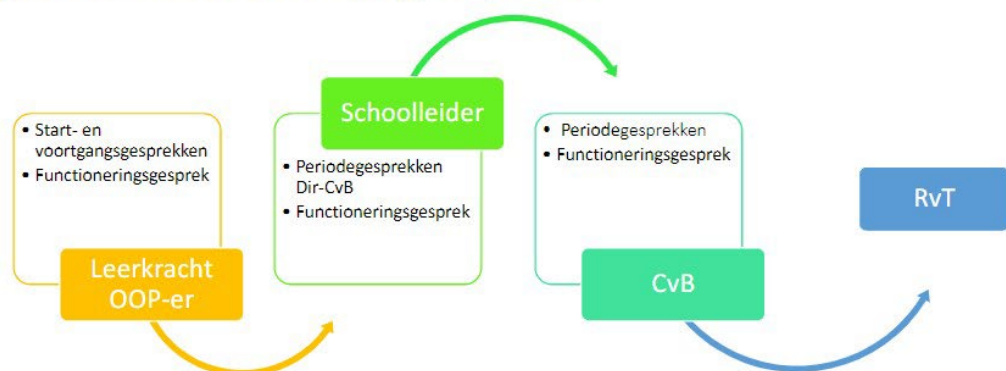
4.1 Kwaliteitscyclus

Binnen CorDeo gebruiken we verschillende instrumenten om de kwaliteit van ons onderwijs en onze dienstverlening te volgen. Wat we willen realiseren, is vastgelegd in de WPO (vanuit de overheid) en onze eigen strategische koers. Die is specifiek en in sommige punten aanvullend op de wettelijke kaders. Deze kaders vormen de basis voor onze kwaliteitszorg: (hoe) realiseren we wat hierin beschreven is?

Iedere vier maanden vullen schoolleiders een rapportage in rond de thema's onderwijs, personeel en financiën. Dit geeft belangrijke input voor het gesprek tussen het CvB en de directeur: zo zorgen we dat, naast urgente actuele thema's en vraagstukken op de school, alle onderwerpen regelmatig aan de orde blijven komen. Het CvB rapporteert op zijn beurt weer aan de Raad van Toezicht, terwijl de schoolleider op zijn of haar eigen school een eigen kwaliteitsagenda volgt en gesprekken voert met alle medewerkers. In 2024 nemen we het kwaliteitsbeleid onder de loep en zullen er naar alle verwachtingen bijstellingen in de werkwijze volgen, passend bij de nieuwe strategische koers.

Hoe zijn we hierover in gesprek?

4.2 Schoolplannen en -doelen

In 2019 hebben we de strategische koers vastgesteld (zie hoofdstuk 1.3). Hierin hebben we samen richting gekozen. Tegelijkertijd zien we ook dat de context en het uitgangspunt per school sterk kan verschillen. Daarom is de strategische koers per school uitgewerkt in het schoolplan voor de periode 2019-2023, met concrete doelen op alle koersthema's.

Ingang nieuwe planperiode strategische koers en schoolplannen

Onze strategische koers en schoolplannen liepen af per 1 augustus 2023. Tegelijkertijd zagen we (mede door corona) dat er op de koersthema's nog volop ontwikkelruimte is. We hebben daarom besloten om in 2023 nog een jaar te werken met de huidige strategische koers (dus tot 1 augustus 2024), aangescherpt met een aantal actuele punten in een addendum. De koers inclusief het addendum is door GMR en Raad van Toezicht goedgekeurd en geldt tot 1 augustus 2024. Voor alle scholen is ook een addendum op het schoolplan vastgesteld door de eigen MR en het CvB met dezelfde looptijd.

In 2023 hebben we daarnaast een uitgebreid proces doorlopen om te komen tot een nieuwe strategische koers en de bijbehorende schoolplannen per 1 augustus 2024. Tijdens dit proces (dat gecoördineerd is vanuit de staf) is het MT intensief betrokken. Daarnaast zijn externe partners benaderd, hebben we bijeenkomsten georganiseerd met personeel en is met de GMR gesproken over de inhoud. Eind 2023 is de strategische koers 2024-2028 vastgesteld door GMR en CvB, met goedkeuring van de RvT. In de eerste helft van 2024 zullen de bijbehorende schoolplannen ook worden ontwikkeld.

Nationaal Programma Onderwijs en het schoolplan

In 2021 is vanuit de overheid het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) geïnitieerd “voor het herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona”. Binnen dit programma hebben al onze scholen een geldbedrag toegekend gekregen per leerling om leerlingen en leraren te helpen coronavertragingen aan te pakken. Hoewel zowel bestuur als MT twijfels hebben bij de opzet van het programma (In hoeverre zijn er overal vertragingen en zijn die met geld weg te werken? Wat is het duurzame effect van deze middelen? Hoe besteed je dit goed in tijden van een oplopend lerarentekort?) hebben we besloten de middelen zo goed mogelijk in te zetten. Dit betekent dat we maatregelen goed onderbouwd nemen, op basis van de schoolscans die we voor iedere school hebben gemaakt en van wetenschappelijk bewijs, met een zo duurzaam mogelijk effect. Voor elke school is een eigen schoolprogramma vastgesteld als bijlage op het schoolplan, in overleg met het team en met instemming van de lokale MR en het CvB. Daarnaast is in afstemming met het MT en met instemming van de GMR een bestuurlijke afdracht overeengekomen voor:

1. extra capaciteit in de vervangpool met onder andere leerkrachtspecialisten,
2. het dragen van de personele risico's van het NPO en
3. het faciliteren van solidariteit.

In totaal zetten we een beperkt bedrag van €36.099 in voor personeel dat niet in loondienst is (1,7% van onze NPO-middelen). Het gaat hierbij om expertise die we zelf op de betreffende scholen niet in huis hebben of inzet van externen bij een tekort aan eigen personeel.

Hieronder is een overzicht van veel gekozen interventies op schoolniveau opgenomen. Een groot deel hiervan is al uitgevoerd in 2021 en 2022. In 2023 is nog een deel van het budget uitgegeven. Dit zijn met name loonkosten (extra onderwijsassistentie, instructie in kleine groepen, klassenverkleining) en kosten voor materiaal. Deze middelen worden zo bewust mogelijk ingezet. Tegelijkertijd zien we dat het in analyses steeds moeilijker is om te bepalen wat nog corona-effecten zijn en waar resultaten of welbevinden beïnvloed worden door andere factoren. Voorop blijft staan dat we met onze gelden en inspanningen alles doen om een goede, vruchtbare leeromgeving te bieden voor onze leerlingen.

4.3 Onderzoek Onderwijsinspectie

In 2023 zijn er geen kwaliteitsonderzoeken gedaan op de scholen van CorDeo. Wel zijn er themaonderzoeken uitgevoerd op De Bron en De Regenboog over de kwaliteit van de extra ondersteuning. Van deze bezoeken zijn, zoals gebruikelijk, geen schriftelijke terugkoppeling gemaakt. De resultaten van de hele sector worden wel gepubliceerd door de Onderwijsinspectie.

Daarnaast komen er bij de inspectie op basis van diverse indicatoren soms signalen in beeld over de scholen, naar aanleiding van bijvoorbeeld een klacht of tegenvallende onderwijsresultaten. In 2023 zijn er vanuit de risicoanalyse geen zaken naar voren gekomen die vroegen om vervolg in toezicht.

4.4 Sociale veiligheid en afhandeling van klachten

In 2023 zijn er geen klachten vanuit of over onze vereniging behandeld bij de externe klachtencommissie. Wel is een aantal meldingen en procedurevragen binnengekomen bij onze externe vertrouwenspersoon.

Als het gaat om sociale veiligheid, zetten we veel in op preventie en monitoring. Allereerst in de klas: met een passend aanbod rond sociale ontwikkeling en het creëren van een veilige pedagogische setting. Elke school heeft ook een eigen interne vertrouwenspersoon. De veiligheid van leerlingen monitoren we door vragenlijsten rond sociale veiligheid (in bijvoorbeeld KANVAS en Kindbegrip). Op basis van deze resultaten wordt telkens gekeken of er interventies nodig zijn, op individueel of groepsniveau. In 2023 heeft ook een ontwikkelgroep gewerkt aan het thema sociale veiligheid en diversiteit.

4.5 Onderzoek

CorDeo stimuleert een onderzoekende houding in alle lagen van de organisatie. In het gesprek over de versterking van ons onderwijs en professioneel handelen maken we gebruik van onderzoeksresultaten. Het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek is geen speerpunt, maar waar wetenschap en de onderwijspraktijk elkaar kunnen versterken doen we dat graag. Zo zijn er ook wetenschappelijke inzichten gebruikt bij de ontwikkeling van onze strategische Koers. Daarna zijn er in CorDeo diverse medewerkers die in opleiding onderzoek doen, dat ook direct aansluit bij de onderwijs- en organisatiepraktijk in CorDeo.

4.6 Internationalisering

Internationalisering is op dit moment geen speerpunt in onze organisatie: wij richten ons op goed en christelijk onderwijs in Midden-Nederland. Wij verwachten dat hier in de komende periode geen verandering in zal optreden.

5 Personeelsbeleid

5.1 Strategisch personeelsbeleid

De uitgangspunten van het strategisch personeelsbeleid zijn bepaald op basis van de Strategische Koers 2019-2023 van CorDeo. Daarnaast hebben ook ontwikkelingen in de maatschappij, in de sector en de eigen praktijk binnen CorDeo invloed gehad bij het vormen van dit beleid. CorDeo heeft ervoor gekozen om het strategisch HR-beleid zo te formuleren, dat de belangrijkste strategische thema's volgens de volgende drieslag zijn beschreven: beleid, richtlijn, workflow. In het HR-jaarplan van 2023 zijn thema's opgenomen die CorDeo breed om aandacht en ontwikkeling vroegen en die niet als zodanig expliciet opgenomen zijn in bestuurlijke, MT, dan wel schooljaarplannen. Het HR -jaarplan wordt jaarlijks opgesteld, op advies van de HR-afdeling en in samenwerking met het MT.

Het (strategisch) personeelsbeleid bevat de visie van CorDeo rond personele zaken, geeft in elk geval de minimum vereisten aan en is gebaseerd op de actuele CAO van het Primair Onderwijs. Daarbij is het streven dat het beleid gebruiksvriendelijk is; met duidelijke kaders en speelruimte, duidelijkheid over rol- en taakverdeling en verbinding met andere beleidsstukken of regelgeving.

5.2 HR-thema's: belangrijke elementen van gevoerd beleid

Bij het bepalen van de HR-thema's voor 2023 is eerst in beeld gebracht wat de relevante ontwikkelingen zijn die invloed hebben op de HR-agenda.

Voor wat betreft de *strategische koers* zijn dat de hoofdthema's: goed en christelijk onderwijs, professionele leerkracht, inclusief onderwijs, duurzaam onderwijs, persoonlijk leiderschap en professionele cultuur.

Wanneer gekeken wordt naar de *maatschappelijke ontwikkelingen* heeft de HR-agenda zich te verhouden tot een context waarin er een groot personeelstekort speelt, zeker ook binnen het primair onderwijs. Er is een groter verloop op de arbeidsmarkt en er is sprake van een groeiende druk op de balans tussen belastbaarheid en belasting van medewerkers (werkdruk). Ook de ontwikkelingen rond de thema's diversiteit en inclusief werkgeverschap zijn van belang, alsmede de positionering van het (christelijk) onderwijs.

Deze thema's zijn ook herkenbaar in de *praktijk van CorDeo*. Er wordt steeds meer moeite ervaren om vacatures in te vullen en de open posities verhogen de ervaren werkdruk van medewerkers. Het welbevinden van medewerkers staat dan ook hoog op de HR-agenda, mede aan de hand van de uitkomsten van het VIVO-onderzoek door TNO.

Op meerdere scholen staat het leerlingenaantal onder druk en is er sprake van krimp. De positionering van de CorDeo-scholen is daarmee van belang, waarbij er ruimte is voor de eigen kleur van de lokale school.

Er is geconstateerd dat veel van het HR-beleid verouderd is of ontbreekt. Daardoor is het vaak onduidelijk wat precies de afspraken zijn. Diverse oude beleidstukken sluiten niet meer aan op de huidige besturingsfilosofie, strategische koers of nieuwe CAO PO.

In 2023 is daarom gestart met 'de basis op orde krijgen', met als ambitie om als afdeling HR sterker planmatig en proactief te handelen. De HR-visie is om door middel van beleid (en richtlijnen/workflow) sturing te geven waar dat nodig is en ruimte te geven waar flexibiliteit

gevraagd wordt. Het ontwikkelen van een HR Jaarplan, het vaststellen van uit te werken HR-instrumenten, beleid en afspraken op papier zetten en het cyclisch evalueren dragen hieraan bij.

Voor de HR-instrumenten binnen CorDeo is de volgende indeling gehanteerd:

- Beoordelen & Belonen
- Verzuim & Preventie
- Werving & Selectie
- Opleiden & Ontwikkelen
- Secundaire arbeidsvoorwaarden
- In dienst

Voor elk van deze HR-instrumenten geldt dat de kaders, afspraken en het proces besproken dan wel opnieuw op papier gezet moet worden in de komende jaren, waar in 2023 een start mee is gemaakt. Er wordt hierbij uit gegaan van de verplichtingen die de CAO PO stelt en van wat op basis van de CorDeo praktijk als eerste aangepakt moet worden. Het jaarplan en de prioritering wordt jaarlijks in afstemming met het MT bepaald.

Beoordelen & Belonen

Binnen het HR-domein van 'Beoordelen & Belonen' is in 2023 gewerkt aan een drietal aandachtsgebieden: visie op belonen, het functiegebouw en de gesprekkencyclus.

Zo is er gekeken naar de beloning van LIO-studenten en stagiaires. Omdat de wens door de sociale partners is uitgesproken om tot een sectorale stagevergoeding te komen, zijn de ontwikkelingen van de cao-onderhandelingen in de gaten gehouden. Om de loonsverhogingen mogelijk te maken, zijn in het CAO-onderhandelaarsakkoord van 2023 geen afspraken gemaakt over stagevergoedingen. Door de sociale partners is afgesproken om de mogelijkheden voor stagevergoedingen verder te onderzoeken. De P&O afdeling blijft de ontwikkelingen rond stagevergoedingen op de voet volgen.

Er is een richtlijn ontwikkeld rond de beloning van een onderwijsassistent bij extra werkzaamheden en een richtlijn voor periodieke verhogingen van oproepkrachten. Beide beleidsstukken zijn vastgesteld. Een start is gemaakt met het heroverwegen en actualiseren van het toelagebeleid, iets dat ook het toelagebeleid van directeuren raakt. Dit is nog niet afgerond en zal in 2024 verder opgevolgd worden.

In 2023 is het functiegebouw van CorDeo vernieuwd en ook vastgesteld door de GMR. In het functiegebouw zijn nieuwe staffuncties toegevoegd en is de inschaling van leerkrachten en directeuren geactualiseerd.

Met betrekking tot de gesprekkencyclus is er een voorlichting georganiseerd voor leidinggevenden. Dit zal in 2024 nog een verder vervolg moeten krijgen, waarbij het gebruik van Bardo (een tool ter ondersteuning van de gesprekkencyclus) geëvalueerd zal worden.

Naast bovengenoemde geplande activiteiten had CorDeo zich ook te verhouden tot het al eerdergenoemde CAO-onderhandelaarsakkoord van september 2023. Dit hield o.a. een salarisverhoging met 10% in per 1 juli 2023. Ook vond in november 2023 een eenmalige extra uitkering plaats.

Verzuim & Preventie

CorDeo heeft met het oog op de RI&E in 2023 in eigen beheer de benodigde Plannen van Aanpak opgesteld. Ook zijn er onder het personeel van CorDeo 'Quickscans' uitgevoerd om het welzijn van medewerkers in beeld te brengen. In opdracht van CorDeo zijn de plannen getoetst door twee gecertificeerde Arbo-kerndeskundigen van Human Invest. Uit het opgestelde rapport blijkt dat deze grotendeels voldoen aan de vereisten, maar dat er nog wel een aantal aandachtspunten zijn. Drs. Jaap Jongeneel, ingehuurd vanuit zijn expertise als veiligheidsdeskundige en casemanager bij Arboneel, heeft naar aanleiding van de opgestelde toetsingsrapportage van Human Invest de volgende aandachtspunten genoemd voor CorDeo:

- Opzetten van arbobeleid
- Opzetten van ziekteverzuimbeleid
- Opzetten van veiligheidsbeleid
- Plannen van aanpak bekijken en aanvullen
- Ongeval registratie en ongeval analyse opzetten (op locatieniveau)
- Arbo PDCA-cyclus opzetten

Vanuit de Quickscans rond het welzijn van het personeel blijkt o.a.:

- De leidinggevenden van CorDeo worden gewaardeerd; de scores zijn boven de normwaarde;
- De scores v.w.b. het personeelsbeleid zijn vrijwel allemaal boven de normwaarde. Medewerkers ervaren ruimte om zich te ontwikkelen en ze zijn tevreden over het personeelsbeleid. Voor wat betreft het aanspreken op gedrag binnen de school wordt er lager gescoord dan de normwaarde;
- De scores op het gebied van werkdruk laten zien dat er ruimte is voor verbetering, deze scores zijn vrijwel allemaal (net) onder de normwaarde. Medewerkers zijn echter wel tevreden over de onderlinge samenwerking met collega's en de mogelijkheden om het werk zelfstandig uit te kunnen voeren. Op deze twee punten wordt boven de normwaarde gescoord. De verbetering zal met name gezocht moeten worden op taakbeleid, mogelijkheden om pauze te kunnen nemen en voldoende tijd om het werk uit te kunnen voeren;
- Wanneer gekeken wordt naar wat medewerkers als het meest belastend ervaren in het uitoefenen van hun werk is er een onderdeel dat hier het meest prominent naar voren komt: werk buiten de overeengekomen les- en taakuren. Daarnaast scoort ook ongewenst gedrag van ouders of leerlingen hoger dan de normwaarde. De genoemde factoren hebben volgens de Quickscan nauwelijks invloed op de gezondheidsbeleving van de medewerkers.

Het streven was om voor een goed vervolg op de aanbevelingen op korte termijn vorm te geven aan de op te stellen beleidsstukken. Drs. Jaap Jongeneel zou dit in opdracht van CorDeo oppakken, maar hij heeft eind 2023 de opdracht teruggegeven. In 2024 zal daarom gezocht worden naar een andere partij om de beleidstukken alsnog op te gaan stellen.

In december 2023 is een bovenscholse preventiemedewerker gestart met haar werkzaamheden. Zij zal zich o.a. bezighouden met het bekijken en aanvullen van de plannen van aanpak, de ongeval registratie en analyse en het opzetten van een Arbo PDCA cyclus. Tevens zal zij de lokale preventiemedewerkers ondersteunen.

Het thema ‘werkdruk – werkgeluk’ staat geagendeerd binnen alle geledingen (MT, scholen, staf) in het kader van Great Place To Work. Er zijn plannen van aanpak in de maak en in uitvoering.

Leidinggevend en zijn in 2023 meer voorgelicht rond de thema’s ‘verzuimpreventie’ en ‘Wet Verbetering Poortwachter’. Vanuit de HR-afdeling ontvangen zij ook ondersteuning om aan de verplichtingen vanuit de Wet Verbetering Poortwachter te kunnen voldoen. Zoals genoemd staat het opstellen van een ziekteverzuimbeleid voor 2024 op de planning.

Een actueel overzicht en een analyse van de verzuimcijfers in 2023 wordt weergegeven onder ‘5.3.1 Verzuim en preventie’.

Werving & Selectie

Op het gebied van werving en selectie is in 2023 geïnvesteerd in het verbeteren van de arbeidsmarktcommunicatie. Zo is de website WerkenbijCorDeo uitgerold en is er met behulp van een extern bureau een aansprekende huisstijl ontwikkeld.

Een vervolgstap is om vervolgens ook nog gericht de gewenste doelgroep in de arbeidsmarkt te kunnen bereiken. Hier zal in 2024 een vervolg aan gegeven worden.

Begin 2023 zijn nieuwe stappen gezet om het formatieproces te optimaliseren. Vanuit P&O is strakker gestuurd op deadlines om de behoeften van huidige collega’s in kaart te brengen voor het volgende schoolseizoen. Hierdoor kon interne mobiliteit eerder besproken worden met collega’s en konden eerder vacatures extern worden geplaatst. Verder zijn twee ‘werkenbijCorDeo-events’ georganiseerd. Dit waren laagdrempelige events voor iedereen die geïnteresseerd is om te werken op één van de CorDeo scholen. Hierbij waren huidige collega’s die geïnteresseerd waren in andere CorDeo scholen aanwezig en daarnaast waren stagiaires, LIO-ers, kandidaat zij-instromers en externe sollicitanten aanwezig. De events zijn als zeer positief ervaren en worden ook in 2024 georganiseerd. Verder is in het kader van de formatie gestuurd op het gezamenlijke proces van scholen, solidariteit en open communicatie tussen schooldirecteuren.

Als wens heeft CorDeo nog om op het gebied van strategische personeelsplanning beleid te gaan vormen. In het vierde kwartaal van 2023 is gestart met een eerste verkenning van dit thema aan de hand van een presentatie van VFPP. Omdat CorDeo nog niet aan de randvoorwaarden voldoet om met strategische personeelsplanning aan de slag te gaan – met name op het gebied van de benodigde data zijn nog stappen nodig – zal naar verwachting het vormen van beleid op dit thema nog de nodige tijd vragen.

Opleiden & Ontwikkelen

Binnen CorDeo is nog geen bovenscholings opleidingsbeleid of beleid rond talentontwikkeling aanwezig. Onder de noemer ‘Opleiden In De School’ is een start gemaakt met beleidsvorming rond het opleiden van stagiaires en zij-instromers. Daarbij is in het laatste kwartaal van 2023 een richtlijn opgesteld voor gesubsidieerde zij-instroomtrajecten. Deze tweejarige zijinstroomtrajecten worden vanuit de overheid gesubsidieerd met een bedrag van €25.000,- per zij-instromer. Voor een goede begeleiding van deze zij-instromers, die zonder enige ervaring direct voor de klas staan, investeert CorDeo daarnaast in 0,2 fte per zij-instromer

zodat in het eerste jaar een dag in de week invulling gegeven kan worden aan co-teaching. In 2024 wordt hier een vervolg aan gegeven door te onderzoeken hoe CorDeo deze trajecten nog beter zou kunnen vormgeven, om het slagingspercentage van zij-instromers (en daarmee ook de potentiële nieuwe aanwas aan personeel voor CorDeo) te verhogen. Ook is het de wens om voor de andere vormen van zij-instroomtrajecten, zoals 'Versneld voor de klas', en reguliere PABO-stagiaires te komen tot een bovenschools opleidingsbeleid.

Secundaire arbeidsvoorwaarden

Begin 2023 is de reiskostenvergoeding van medewerkers van de invalpool verruimd naar € 0,25 per kilometer. CorDeo vraagt van leerkrachten in de invalpool flexibiliteit en bereidheid om grote afstanden af te leggen. Gezien deze bereidheid om grote afstanden af te leggen en de gestegen benzineprijzen is besloten om met een meer dekkende reiskostenvergoeding te komen voor de leerkrachten in de invalpool. De regeling is vastgesteld door de GMR. Eind 2023 is deze regeling geëvalueerd en besloten deze reiskostenvergoeding te continueren.

In dienst

In 2023 is een start gemaakt met het optimaliseren van de onboarding van nieuwe medewerkers. Daarbij is allereerst gekeken naar het inwerkprogramma en de begeleiding van startende directeuren. De urgentie om dit te optimaliseren wordt niet alleen binnen CorDeo gevoeld, zo blijkt ook uit het CAO-onderhandelaarsakkoord van september 2023. Daarin wordt opgemerkt dat het takenpakket van schoolleiders erg uitdagend en divers is en dat dit vraagt om goede begeleiding en ondersteuning tijdens hun inwerkperiode. Binnen CorDeo is daarom een ervaren directeur voor WTF 0,2 aangesteld als coach voor startende directeuren.

Deze coach zal zich ook bezighouden met een vernieuwd inwerkprogramma.

Om de onboarding voor alle startende medewerkers te verbeteren, is in 2023 een werkgroep opgestart met een aantal directeuren en P&O met als doel het on-boardingsproces te verbeteren. In 2024 zullen ook andere stakeholders zoals de leerkrachtcoaches en de nieuwe collega's zelf worden betrokken bij dit proces.

Ook op administratief gebied heeft de nodige verbeterslag plaatsgevonden. In samenwerking met het externe administratiekantoor is kritisch gekeken naar hoe de indiensttredingprocedure geoptimaliseerd kon worden, met daarbij een stuk automatisering om ook te kunnen versnellen en fouten te voorkomen. De implementatie van deze verbeterslag zal in 2024 plaatsvinden.

5.3 Belangrijkste ontwikkelingen, een nadere toelichting

5.3.1 Verzuim en preventie

CorDeo scholengroep in 2023 een gemiddeld ziekteverzuim van 5,2%.

Verzuimcijfer	CorDeo	OP	Dir	OOP
2021	5,2	5,7	0,3	4,8
2022	6,3	6,0	6,3	7,2
2023	5,2	7,2	9,3	7,7

Verzuimduur in percentages	2023	2022	2021
Kort verzuim (tot 7 dagen)	0,75	1,07	0,46
Middellang (7-42 dagen)	0,56	1,21	0,58
Lang (42-1 jaar)	2,26	2,80	2,26
Zeer lang (1 jaar en meer)	1,67	1,26	1,6

Verzuimpercentage per leeftijdscategorie	2023	2022	2021
<35 jaar	1,49	1,56	1,26
35-45 jaar	1,02	1,68	1,32
45-55 jaar	1,58	1,91	1,35
55-65 jaar	0,96	1,13	0,82
>65 jaar	0,2	0,06	0,15

Verzuimfrequentie	2023	2022	2021
ZMF	1,08	1,38	0,82

Na een stijging van het verzuimpercentage in 2022 is in 2023 het verzuimpercentage van CorDeo als geheel weer gedaald naar het niveau van in 2021. Alleen voor wat betreft het kort verzuim is dit nog niet helemaal het geval. De verzuimcijfers binnen het Primair Onderwijs in 2023 zijn nog niet gepubliceerd. In 2022 was het verzuimpercentage onder onderwijzend personeel 6,4% en onder ondersteunend personeel 6,5% ([eindrapportage-verzuimonderzoek](https://duo.nl/open Onderwijsdata/images/eindrapportage-verzuimonderzoek-po-en-vo-2022.pdf)<https://duo.nl/open Onderwijsdata/images/eindrapportage-verzuimonderzoek-po-en-vo-2022.pdf> [po-en-vo-2022.pdf](https://duo.nl/open Onderwijsdata/images/eindrapportage-verzuimonderzoek-po-en-vo-2022.pdf) (duo.nl)). Over 2023 zijn al wel de verzuimpercentages tot en met het derde kwartaal voor het totaal van de onderwijssector bekend: een gemiddeld verzuimpercentage van 5,47%. [Ziekteverzuim | CBS](#)

Het verzuimpercentage binnen CorDeo is daarmee in lijn met of zelfs wat onder de landelijke trend. Het ambitieniveau van CorDeo ligt echter op 4,5%.

Daarnaast is het opvallend dat het verzuimpercentage van CorDeo als geheel weliswaar is gedaald, maar per werknemerscategorie juist behoorlijk is gestegen. Vooral de stijging van het verzuimpercentage onder directeuren en onderwijsgevend personeel is significant. Dit komt

ook overeen met de signalen die we ontvangen van directeuren. De personeelstekorten binnen CorDeo eisen steeds meer hun tol, waardoor de werkdruk niet alleen hoog is voor de leerkrachten die deze tekorten deels opvangen maar ook voor de directeuren die er met regelmaat een dagtaak aan hebben om vervanging te regelen.

Er zal in 2024 blijvend geïnvesteerd moeten worden in verzuimpreventie, duurzame inzetbaarheid en een goede begeleiding van zieke medewerkers en hun leidinggevenden om de ingezette daling van het verzuimpercentage CorDeo-breed te continueren.

CorDeo is eigenrisicodragers voor vervangingen en is daarmee kostendrager voor alle vervangingen. We begroten de gelden op basis van het verwachte percentage ziekteverzuim. Vervanging bij ziekte wordt door CorDeo onder andere opgevangen door te werken met een (vaste) invalpool. In 2023 is op vervanging 12,7 WTF ingezet.

5.3.2 Lerarentekort en vacatures

In 2023 hebben 49 medewerkers afscheid genomen van CorDeo, ten opzichte van 45 medewerkers in 2022. Het ging daarbij om 1 directielid, 33 onderwijsgevende personeelsleden en 15 medewerkers in de categorie ondersteunend personeel.

In 2023 zijn er 50 mensen in dienst getreden bij CorDeo. Dat zijn evenveel nieuwe medewerkers als in 2022. Het ging daarbij om twee directeuren, 25 onderwijsgevende personeelsleden en 23 ondersteunende personeelsleden.

Hoewel het saldo van instroom en uitstroom op basis van het bovenstaande positief lijkt, is er in de praktijk nog steeds sprake van veel openstaande vacatures. Met name de vacatures voor leerkrachten, maar ook voor een nieuwe directeur, zijn zeer moeilijk in te vullen.

Hierdoor wordt veel aanspraak gedaan op bestaande medewerkers om wat meer te werken, dat niet ten goede komt van de ervaren werkdruk. Vooral op de kleinere scholen wordt steeds meer gevoeld dat dat er weinig schouders zijn om de lasten mee te dragen.

Het personeelstekort leidt ook af en toe tot het nemen van onorthodoxe beslissingen. Zoals het inhuren van een ZZP'er of het overwegen van een vierdaagse schoolweek.

De HR-afdeling zet zich ondertussen in om de positionering van CorDeo als werkgever verder te verstevigen. CorDeo heeft diverse mogelijkheden om zich te onderscheiden als aantrekkelijke werkgever in een christelijke context en die mogelijkheden worden ook benut in de diverse communicatiekanalen.

Naast het werven van nieuwe medewerkers wordt daarnaast ook sterk ingezet op het behouden van personeel, stagiaires en zij-instromers. De directeuren zijn daarom in 2023 ook gestart met een plan van aanpak hoe ze op de eigen locatie kunnen bouwen aan een 'Great Place To Work'.

5.3.3 Samen Opleiden

In 2023 hebben wij aan 68 studenten (39 via VIAA en 29 via CHE) een leer- en werkplek op CorDeo scholen geboden en zijn er 5 medewerkers die via een zijinstroomtraject of aangepast programma worden opgeleid tot leerkracht. We zijn blij op deze wijze een bijdrage te kunnen leveren aan het opleiden van nieuwe onderwijsprofessionals. We werken aan een goede afstemming en begeleiding van de studenten en proberen ze waar mogelijk ook te binden aan onze organisatie. De in 2023 nieuw aangestelde opleidingscoördinatoren zien toe op een goede kwaliteit van het opleiden in de school en

coördineren de begeleiding van de studenten. Door lid te zijn van bestuurlijke netwerken van de CHE (PLG) en de VIAA (Scope) wordt uitvoering gegeven aan de bestuurlijke verplichtingen met betrekking tot het samen opleiden.

5.3.4 Vitaliteit en werkdruk

In 2023 is de ingezette aanpak rond werkdrukverlaging en het verhogen van vitaliteit gecontinueerd. Op diverse scholen is aan de hand van het VIVO-werkboek, eindproduct naar aanleiding van het TNO-vitaliteitsonderzoek, een vervolg gegeven aan benodigde acties rond taakbeleid, persoonlijke ontwikkeling en teamcultuur.

Ook op de scholen waar niet met het VIVO-werkboek wordt gewerkt, wordt veel aandacht besteed aan deze thematiek en worden krachtige keuzes gemaakt om werkdruk te verminderen. De methode van Stichting Leerkracht, waarmee op diverse scholen gebouwd wordt aan een verbetercultuur, is hierbij ook ondersteunend.

De inzet in de afgelopen jaren lijkt ook de eerste vruchten af te werpen, door een ingezette daling van het ziekteverzuim. De scores vanuit de Quickscan Welzijn laten zoals genoemd nog wel ruimte voor verbetering. Met name op het gebied van taakbeleid, mogelijkheden om pauze te kunnen nemen en voldoende tijd om het werk uit te kunnen voeren.

Verschillende levensfasen kunnen verschillende uitdagingen geven aan medewerkers. In 2023 is speciaal aandacht besteed aan de leeftijdscategorie van ongeveer 45-55 jaar, voor wat betreft de vrouwelijke collega's. Tijdens deze levensfase worden de meeste vrouwen geconfronteerd met de overgang. Een periode die gemiddeld 5 tot 10 jaar duurt. CorDeo heeft veel medewerkers in deze leeftijdscategorie. 80% van de vrouwen in de overgang ervaart klachten, waarvan 26% ernstige klachten heeft. Om deze reden zijn externe trainers ingeschakeld om op een laagdrempelige manier voorlichting te geven over de overgang. De voorlichting gaf inzichten, begrip, tips en adviezen. Circa 20 collega's hebben gebruik gemaakt van dit aanbod.

De besteding van de werkdrukmiddelen ziet er in 2023 als volgt uit:

Ontvangen in 2023		€ 939.883	
Bestedingscategorie	Personeel	€ 828.584	88,2%
	Inhuur personeel	€ 111.299	11,8%
Totaal besteed		€ 939.883	100%

5.4 Beheersing uitkeringen na ontslag

In 2023 (peildatum 31 december 2023) is er sprake van drie uitkeringsgerechtigden, waarbij het voor twee medewerkers loonsuppletie betreft die zij via WW-plus ontvingen. Eén medewerker krijgt een werkloosheidsuitkering. Deze kosten komen voor rekening van het participatiefonds. In totaal hebben in 2023 zeven (ex)medewerkers een werkloosheidsuitkering ontvangen. Voor vier van hen heeft CorDeo een eigen bijdrage van 50% moeten betalen.

6 Huisvesting

Voor het onderhoud van de schoolgebouwen volgt CorDeo het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Op basis van het onderhoudsplan zijn in 2023 de volgende onderhoudswerkzaamheden verricht:

- Het gebouw van **In de Lichtkring** (Zeewolde) is fors aangepakt. Dit wordt in 2024 afgerond. Er is een plan gemaakt om twee derde van het gebouw goed op orde te brengen voor de school en om een derde (normatieve leegstand) kostendekkend aan externen te verhuren;
- In Apeldoorn is van **'t Schrijvertje** de 'locatie Blauw' fors aangepakt op kosten van de gemeente (nieuwe kozijnen, plafonds, LED, ventilatie). Na oplevering wil de gemeente dit gebouw in 2024 overdragen aan CorDeo;
- Van **De Pieter Jongeling** In Arnhem is het sanitair vernieuwd;
- Voor andere locaties is veel aandacht geweest voor de voorbereidingen op een forse ingreep. Het huisvestingsteam begeleidt de verschillende projecten.

Lopende projecten:

- Het nieuwbouwproject van **De Regenboog** in Amersfoort is in 2023 voortgezet. Het definitieve ontwerp is afgerond en de omgevingsvergunning aangevraagd. Naar verwachting wordt de nieuwbouw van De Regenboog medio 2025 opgeleverd.
- **De Bron** (Barneveld) is sinds februari 2023 verplaatst naar tijdelijke huisvesting. De nieuwbouw is gestart en de verwachting is dat de nieuwbouw uiterlijk in de herfst van 2024 wordt opgeleverd.
- In Veenendaal werden twee lokalen van **De Plantage** gevorderd voor een nieuwe islamitische basisschool. Omdat De Plantage zelf groeit én omdat we ruimte voor Koalah willen behouden, hebben we een stevige lobby gevoerd. Op dit moment lijkt het erop dat we alleen het speellokaal voor een gymles af hebben moeten staan. De verkenning voor een inclusief KindCentrum met andere scholen is in een stroomversnelling gekomen. De gemeente onderzoekt de haalbaarheid op een bepaalde kavel. In 2024 zullen we definitief moeten gaan besluiten.
- Voor **De Bongerd** in Zutphen is de gemeente bereid om mee te investeren in het KindCentrum-proof en toekomstbestendig maken van het gebouw. Er is een aanpassing bedacht om 0 tot 2-jarigen op te kunnen vangen en om de peutergroep en de BSO beter te kunnen faciliteren. Het budget is toegekend, binnenkort starten de werkzaamheden.
- In Leusden is de capaciteit in gebouw Atlas te klein voor de drie scholen. **Het Christal** groeit, en ook de **twee Voila**-scholen groeien. Daarnaast lopen de drie scholen in de praktijk aan tegen de vele niet-effectieve vierkante meters in het pand en de krappe en

oncomfortabele buitenruimte. Er is onderzoek gedaan naar meerdere scenario's en medio 2024 zal de gemeente gaan besluiten. Het voorkeursscenario is renoveren van een bestaand gebouw met wat overmaat om ook Koalah te kunnen laten starten in Leusden.

- In Amsterdam zou **De Morgenster** tot 2026 in gebruik moeten blijven, daarna wordt het gebouw gesloopt. Er komt nieuwbouw met een andere school voor terug. Gezien het forse onderhoud – iets wat echt noodzakelijk is - proberen we om eerder naar de tijdelijke huisvesting te kunnen en daarmee kosten te besparen.
- In Hilversum ondervindt **De Wegwijzer** problemen met de daken en de regenwaterafvoeren. De gemeente stelt budget beschikbaar om deze constructiefouten te herstellen.
- **De Parel** in Amersfoort krijgt budget voor renovatie of nieuwbouw binnen nu en vijf jaar. Er zijn scenario's bedacht die we in 2024 met de gemeente en/of coöperatie willen gaan bespreken. Er is geen haast, we hebben de tijd om een goede lange termijn oplossing te bedenken.
- Het **Zwaluwnest** (Amersfoort) is onderdeel van een VvE. Samen met KPOA (het andere schoolbestuur in De Brink) hebben we de voor- en nadelen in kaart gebracht ten opzichte van een MFA-constructie. In 2024 wordt dit besproken met de gemeente. Reconstructie van de afgelopen jaren maakt duidelijk dat er frictie zit in de geldstromen. Kern van de frictie is dat scholen het hele MI afdragen aan de VvE voor installaties (binnenkant en buitenkant) terwijl de VvE geen onderhoud pleegt aan de binnenkant. Er ligt een concrete casus voor m.b.t. het binnenklimaat. Dit vraagt grote investeringen waar de VvE geen reserve voor heeft. In 2024 wordt dit met gemeente besproken.
- In Ede zijn we voor de **Triangel** gestart met de verkenning van renoveren of nieuwbouwen in 2027. Het voorbereidingskrediet is aangevraagd.

Toelichting op de verwachte ontwikkelingen m.b.t. de financieringsstructuur.

Door de vereenvoudigde bekostiging die per 1 januari 2023 is ingegaan, is de materiële instandhouding en de LONDO methode niet langer actueel. Voor het berekenen van de vergoeding van medegebruik (kinderopvang) gebruiken we nog steeds het LONDO model. De bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Mogelijk moeten we in de toekomst op zoek naar een nieuwe berekeningswijze.

Net als veel onderwijsinstellingen in het primair onderwijs hanteert CorDeo bij het berekenen van de onderhoudsvoorziening de egalisatiemethode op het niveau van de organisatie. Deze methode is **niet** conform de regelgeving. Tot en met 2023 hebben we gebruik gemaakt van een overgangsregeling. Vanaf 2024 kiest CorDeo voor de methode investeringen en afschrijvingen. In 2024 hebben we te maken met een stelselwijziging in de jaarrekening. Om de cijfers goed te kunnen vergelijken is er ook een genormaliseerd resultaat berekend om de cijfers te kunnen vergelijken (zie hoofdstuk 8 meerjaren begroting).

Het Zwaluwnest is op dit moment onderdeel van een VVE. In de toekomst zal dit mogelijk een multifunctionele accommodatie worden. De locatie blauw Schrijvertje zal door de gemeente Apeldoorn overgedragen worden aan CorDeo. CorDeo wordt dan juridisch eigenaar van de locatie blauw. In 2024 zal de nieuwe locatie van de Regenboog juridisch eigendom worden van CorDeo. Het Christal is nu onderdeel van een VVE, in de toekomst gaan we naar een andere locatie (juridisch eigendom). Elk jaar maakt CorDeo een geactualiseerde meerjaren begroting groot onderhoud. Hierin zijn ook bedragen opgenomen voor een bijdrage aan renovatie of duurzaamheidsmaatregelen. Deze bijdragen betalen we aan de betreffende gemeente of Samenfoort (Samenfoort: scholen gemeente Amersfoort).

7 Samenwerkingspartners

7.1 Samenwerkingspartners passend onderwijs

Door de regionale spreiding van onze scholen zijn wij als vereniging verbonden aan negen samenwerkingsverbanden. Dit zijn:

- SWV De Eem (Het Christal, De Regenboog, De Parel, Het Zwaluwnest, De Horizon, De Werf)
- SWV Rijn & Gelderse Vallei (De Plantage, De Bron, De Triangel)
- SWV Zeeluwe (In De Lichtkring, GBS Fontanus, De Open Kring)
- Passend Onderwijs Almere (De Verbinding)
- SWV Unita (De Wegwijzer)
- Passend Onderwijs Apeldoorn PO ('t Schrijvertje)
- SWV PassendWijs (Pieter Jongelingschool)
- SWV IJssel | Berkel (De Bongerd)
- SWV Amsterdam Diemen (De Morgenster).

Met alle samenwerkingsverbanden onderhouden we op bestuursniveau contact en zijn afspraken gemaakt in het kader van de tripartiete regeling. De afspraken over zorgroutes, ondersteuning en financiële regelingen zijn overal verschillend evenals de middelen die de school krijgen om arrangementen vorm te geven. Het blijft een zoektocht hoe we, met zoveel verschillende samenwerkingsverbanden, zicht houden op en deelnemen aan de belangrijkste overlegorganen en netwerken.

Scholen krijgen ondersteuning vanuit hun samenwerkingsverband en het CorDeo OnderwijsPunt. De orthopedagogen, ambulant begeleiders en coaches van het OnderwijsPunt zetten zich in om de leerlingenzorg op scholen te versterken door inzichten en toepasbaar advies te geven die aansluiten op de onderwijsbehoeften van een kind of een groep kinderen.

Door ontwikkeling van de eigen expertise en de intensieve samenwerking tussen het CorDeo OnderwijsPunt en het samenwerkingsverband kunnen onze scholen een dekkend aanbod realiseren. De basisondersteuning staat. Onze ambitie is dat onze scholen de interne ondersteuning zo goed op orde hebben dat het niet alleen in de basis goed is, maar beter dan dat. Het startpunt verschilt per school, maar ons doel is helder: inclusief onderwijs. Dat is “een

ideaal waar wij stap voor stap naar toewerken. Door op onderzoek uit te gaan, in gesprek te gaan, te zoeken naar mogelijkheden et cetera” (strategische koers).

Relatie met SBO en SO

Het beleid is er in alles op gericht zoveel mogelijk leerlingen in de eigen scholen steeds inclusiever onderwijs te bieden. In onze koers schrijven we hierover: “Het is onze droom dat alle kinderen samen naar dezelfde school kunnen. Dat de school zich aanpast aan de leerling en zijn mogelijkheden. Dat we niet kijken wat een kind heeft, maar wat hij of zij nodig heeft en wat dat vraagt van de leerkracht.”

We zijn er blij mee dat dit vaak lukt. Dat zien we ook aan de aanmeldingen: met enige regelmaat krijgen we zij-instroom van leerlingen met een bijzondere ondersteuningsbehoefte die elders vastlopen en op onze scholen terecht kunnen. Tegelijkertijd lopen ook onze scholen soms zo sterk tegen grenzen aan dat in samenwerking met de samenwerkingsverbanden toch naar een andere voorziening wordt gezocht. Afgelopen jaar hebben we vier leerlingen verwezen naar het SO. Het deelnamepercentage SBO op onze scholen ligt op 1,09% (landelijk circa 2,47 % (cijfers van 1 oktober 2022)). Stapje voor stapje werken we toe naar ons ideaal. Voor kinderen waarvoor verwijzing een beter alternatief is, werken we aan speciaal basisonderwijs van hoge kwaliteit op ons SBO De Werf in Amersfoort.

In Veenendaal verkennen we samen met andere schoolbesturen de mogelijkheden om De Plantage te huisvesten in één gebouw met SO en SBO. De kans is groot dat hierover in 2024 besluit vorming plaats kan vinden.

Aanmeldingsbeleid

De ouders worden erop geattendeerd dat zij hun kind tijdig moeten aanmelden om te kunnen vaststellen of er sprake is van een zorgplicht. De termijn van zes weken, met een mogelijke verlenging met vier weken, wordt in acht genomen om indien nodig onderzoek te doen. De criteria voor toelating na aanmelding zijn in de schoolondersteuningsprofielen van de scholen beschreven.

7.2 Samenwerking kinderopvang

Een andere belangrijke samenwerkingspartner is KOALAH, kinderopvangaanbieder op inmiddels elf van onze scholen. KOALAH richt zich erop om goede opvang te bieden op de scholen van CorDeo, in lijn met de identiteit en waarden van onze vereniging. In 2021 is de organisatie van KOALAH en de samenwerking met de CorDeo-scholen door een extern onderzoeksbureau tegen het licht gehouden. In de eindrapportage is een aantal adviezen gegeven over het versterken van zowel de interne organisatie als verdere samenwerking. Dit heeft een vervolg gekregen in 2023, waarbij bijvoorbeeld een aantal scholen de stap onderzoekt om KindCentrum te worden. Daarnaast heeft een nauwere samenwerking tussen KOALAH en CorDeo een plek gekregen in de nieuwe strategische Koers en het beleid voor de komende jaren.

8 Financiën

8.1 Terugblik 2023

In 2023 is het exploitatieresultaat beter dan begroot. Een van de belangrijkste oorzaken is een herziene beschikking van OCW ter dekking van de indexatie en cao-aanpassing. Op 12 september 2023 is er een onderhandelaarsakkoord gesloten. De looptijd van de nieuwe CAO loopt t/m september 2024. Per 1 juli 2023 kregen alle medewerkers een loonsverhoging van 10%. Hiernaast ontvingen alle medewerkers een eenmalige uitkering van € 350 - € 1.000 afhankelijk van de loonschaal.

DVEP is de energieleverancier voor CorDeo en vele andere scholen in Nederland. DVEP heeft vanwege de slechte financiële situatie besloten om te stoppen met het leveren van energie per 1 januari 2024. Na een marktconsultatie is er aan een aantal marktpartijen gevraagd om een offerte uit te brengen. Uit deze marktpartijen is voor ENGIE gekozen. In 2023 waren de huisvestingskosten hoger dan begroot als gevolg van de oorlog en inflatie.

In 2023 hebben we een keuze moeten maken voor de manier van begroten van het groot onderhoud. De huidige manier van werken (Egalisatiemethode voorziening) is volgens de richtlijnen voor de jaarverslaggeving niet meer toegestaan. Vanaf 2024 werken we met de methode Investeren en Afschrijven.

8.2 Financieel kader

CorDeo heeft de continuïteit van de organisatie hoog in het vaandel staan. We werken met een financieel kader, dit zijn onze interne spelregels op financieel gebied. Hierin worden de interne en externe ambities beschreven. Het kader is bedoeld om richting alle betrokkenen zoals de directeuren, het personeel, het bestuur, de GMR en de RvT duidelijkheid te geven over de besteding van de overheidsmiddelen. In 2023 zijn er geen fundamentele wijzigingen aangebracht in ons financieel kader.

Op hoofdlijnen ziet het financiële beleidskader er als volgt uit:

Interne ambities

- Bepalend voor de realisatie van het geldende koersplan is de reikwijdte van de beschikbare middelen (publiek en privaat);
- We evalueren periodiek onze geplande activiteiten uit het koersplan en de behaalde (financiële) resultaten;
- De financiële continuïteit van CorDeo wordt gewaarborgd (toekomstbestendigheid);
- Elk jaar maken we een meerjarenbegroting, inclusief risicoparagraaf, een kaderbrief en een bestuurlijk jaarplan;
- We willen op basis van beleid begroten, op CorDeo-niveau en op schoolniveau;
- Het geld komt ten goede aan goed en christelijk onderwijs. Daarom “varen we scherp aan de wind”. We willen het geld niet onnodig oppotten;
- Scholen zijn solidair met elkaar, specifiek als het gaat om de gemeenschappelijke kosten.

Externe ambities

- We voldoen aan de normen van de onderwijsinspectie en de financiële inspectie;
- We zetten de middelen doelmatig en rechtmatig in en we leggen hierover verantwoording af naar de stakeholders. We willen zowel op bestuurs- als op schoolniveau voor personeel, ouders en andere stakeholders inzichtelijk maken waaraan ons geld wordt uitgegeven en welke resultaten worden behaald. Daarbij denken we onder andere aan begrijpelijke samenvattingen van jaarverslagen en het feit dat begrotingen op bestuurs- en schoolniveau actief met stakeholders worden gedeeld en met MR'en worden besproken;
- Tijdelijke middelen (doelsubsidies) worden uitgegeven aan tijdelijke kosten;
- De personele en materiële lasten zijn in lijn met vergelijkbare instellingen. We benchmarken dit periodiek;
- We volgen de medezeggenschapswetgeving voor wat betreft het informatie-, advies- en instemmingsrecht van de GMR;
- We volgen de Code Goed Bestuur voor wat betreft de afstemming met en de goedkeuring door de Raad van Toezicht.

Eigen vermogen

- Ons eigen vermogen voldoet minimaal aan de normen van de inspectie en aan onze interne norm;
- Als we boven de interne norm uitkomen, kan het vermogen incidenteel worden ingezet.

Exploitatie en kengetallen op schoolniveau

- Elke school komt uit met de eigen rijksbijdrage minus de afdracht voor het bestuurskantoor en de gemeenschappelijke kosten;
- Elke school moet over een termijn van drie jaar op nul uitkomen;
- Houdt een school na drie jaar meer over dan de toegestane reserve, dan wordt dat bedrag afgeroomd ten gunste van de algemene reserve van CorDeo;
- Er zijn maximale schoolreserves bepaald. De schoolreserve kan in toekomstige jaren ingezet worden, onder de voorwaarde dat dit ook mogelijk is gezien de financiële situatie van CorDeo. Dat wil zeggen dat CorDeo op lange termijn financieel gezond blijft op basis van de interne en externe normen;
- Komt een school over een drie jaarperiode tekort, dan volgt een taakstelling voor die school. De bestuurder kan hiervan gemotiveerd afwijken en tekorten compenseren;
- De bestuurder kan in bepaalde situaties besluiten nemen over afwijkingen van de schoolbegroting. Dit hangt samen met de financiële situatie van CorDeo als geheel;
- De scholen houden geen grote reserves aan voor het schoolfonds en TSO. Bij hoge reserves is er een plan aanwezig om dit af te bouwen. Ook structurele negatieve reserves zijn niet toegestaan;
- Niet door de school beïnvloedbare kosten en opbrengsten worden gezamenlijk gedragen;
- Gezamenlijk georganiseerde activiteiten waaraan scholen kunnen deelnemen, worden gezamenlijk gedragen.

8.3 Begroting

CorDeo maakt ieder jaar een meerjarenbegroting op verenigings- en op schoolniveau. De begroting is gebaseerd op de strategische koers, de schoolplannen en de kaderbrief. De begroting wordt jaarlijks goedgekeurd door de RvT. De begroting wordt vastgesteld door het CvB en de GMR heeft hierbij adviesrecht. Op basis van de goedgekeurde begroting worden drie keer per jaar managementrapportages opgesteld en besproken met de RvT.

8.4 Toekomstige ontwikkelingen

- Vanaf 2024 werken we met de methode Investeren en Afschrijven voor het groot onderhoud;
- Ontwikkeling van de leerlingaantallen: op verenigingsniveau hebben we de komende jaren te maken met krimp in leerlingaantallen. Het beeld van de leerlingaantallen op scholen is divers. Bij een aantal scholen zal groei plaatsvinden, bij andere krimp. Dit heeft met name effect op de exploitatie en formatie van de betreffende scholen. We kijken hierbij naar de positionering van scholen en stellen zo nodig krimpscenario's op;
- Politieke effecten: In het regeerakkoord wordt rekening gehouden met investeringen in het funderend onderwijs gericht op kansengelijkheid en onderwijskwaliteit. Hoe deze middelen worden toegewezen, is nog onbekend. De subsidie basisvaardigheden zal naar verwachting vanaf 2026 structureel worden. Maar het is niet bekend op basis van welke indicator dit toegekend zal worden;
- Politieke onrust: na de verkiezingsuitslag van november 2023 zijn partijen gestart met het formeren van een kabinet. Het is op dit moment nog onduidelijk wat dit gaat betekenen voor de onderwijsbudgetten voor de komende jaren en de ontwikkeling van de maatschappelijke thema's (o.a. lerarentekort).

8.5 Exploitatie 2023

Tabel 1: Realisatie 2023

CorDeo				
Exploitatie	2022 realisatie	2023 realisatie	2023 begroting	2023 verschil
3. Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	24.836.203	25.827.086	24.678.000	1.149.086
3.2 Overige overheidsbijdragen	140.748	164.606	135.000	29.606
3.5 Overige baten	651.192	851.380	549.000	302.380
Totaal baten	25.628.143	26.843.072	25.362.000	1.481.072
4. Lasten				
4.1 Personele lasten	20.347.879	21.622.348	21.035.000	-587.348
4.2 Afschrijvingen	657.131	637.312	645.000	7.688
4.3 Huisvestingskosten	2.151.358	2.458.600	2.079.000	-379.600
4.4 Overige instellingslasten	1.911.814	2.070.719	1.934.000	-136.719
Totaal lasten	25.068.182	26.788.979	25.693.000	-1.095.979
Saldo baten en lasten	559.961	54.093	-331.000	385.093
Saldo financiële baten en lasten	-18.451	50.630	-18.000	68.630
Resultaat	541.510	104.723	-349.000	453.723

Het begrote resultaat van CorDeo over 2023 komt uit op € 349.000 negatief (zie tabel 1). Het begrote negatieve resultaat onttrekken we aan het eigen vermogen. Een deel van het begrote negatieve resultaat van 2023 wordt veroorzaakt door de overgehouden NPO-middelen van 2021. Verschillende scholen gebruiken het NPO-geld voor een zachte landing, omdat ze te maken hebben met krimp.

Het werkelijke resultaat van 2023 komt € 453.723 hoger uit dan begroot. De baten komen € 1.481.072 hoger uit dan begroot. De lasten komen € 1.095.979 hoger uit dan begroot. De belangrijkste afwijking is te vinden in de OCW baten en de personele kosten. Per saldo komt het resultaat met name beter uit door de hogere herziene beschikking van OCW in het najaar van 2023. Er is een herziene beschikking afgegeven met een indexatie van de bekostiging en een compensatie van de CAO-loonstijging.

Bestedingen per interventie in 2023

In 2023 hebben we een resultaat gerealiseerd van € 104.723. Een onderdeel hiervan is het resultaat op NPO-middelen. De totale baten uit NPO bedragen in 2023 € 1.043.329. In 2023 is € 1.323.193 besteed. Per saldo is er een negatief resultaat op NPO gerealiseerd van € 279.863. Dit verlies onttrekken we aan de bestemmingreserve NPO van 2022.

Titel interventie	Omschrijving interventie	Bedrag 2023
NPO-A	Meer onderwijs (binnen of buiten reguliere schooltijden) om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren	€ 0
NPO-B	Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren	€ 347.317
NPO-C	Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen	€ 35.994
NPO-D	Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen	€ 92.001
NPO-E	(Extra) inzet van personeel en ondersteuning	€ 107.699
NPO-F	Faciliteiten en randvoorwaarden	€ 246.292
NPO-G	Overige interventies	€ 493.890
Totaal	c	€ 1.323.193

In tabel 2 is het exploitatieresultaat van 2023 ten opzichte van de begroting weergegeven. Hierin staan de belangrijkste mee- en tegenvallers.

Tabel 2: Exploitatieresultaat 2023

CorDeo		
Tabel	Werkelijk versus begroting 2023	Afwijking ten opzichte van budget (x € 1.000,-)
Afwijking Baten		Totale
Meer dan begroot ophoging bekostiging 2023		€ 767
Passend Onderwijs		€ 267
Opleiding onderwijsassistent tot leerkracht		€ 25
Studieverlof		€ 17
Geoordeelde subsidies (bewegingsonderwijs, doorstroom PO/VO)		€ 21
Bekostiging vreemdelingen		€ 9
Bekostiging basisvaardigheden		€ 43
TOTAAL 3.1 OCW		€ 1.149
Niet begrote gemeentelijke baten vandalisme		€ 2
Meer baten gemeente Amsterdam toelage personeel		€ 19
Meer baten gemeente Zeewolde		€ 7
Meer baten gemeente Amsterdam		€ 3
Minder vrijval baten eerste inrichting		-€ 1
TOTAAL 3.2 BATEN GEMEENTEN		€ 30
Meer overige baten/subsidies: plein Werf, MBO raad, RAP, cultuur		€ 148
Meer baten detachering		€ 71
Meer baten medegebruik		€ 42
Meer private baten TSO		€ 41
TOTAAL 3.5 OVERIGE BATEN		€ 302
Afwijking Lasten		
Meer salariskosten effect aanpassing CAO en minder FTE inzet		€ 175
Voorziening personeel, langdurig zieken en DZI		€ 78
Meer inhuur extern personeel/zorg: interim directeuren/IB, meer ziekte vervanging, gymdocenten		€ 550
Meer werving- en selectiekosten		€ 21
Meer arbo kosten, re-integratie en arbeidsdeskundige onderzoeken		€ 56
Minder scholingskosten		-€ 78
Meer inkoop zorg		€ 23
Minder bijzondere personeelskosten		-€ 238
TOTAAL 4.1 PERSONELE LASTEN		€ 587
Minder afschrijvingskosten, met name ICT		
TOTAAL 4.2 AFSCHRIJVINGEN		-€ 8
Overschrijding eenjarig onderhoud (pleinen/hekwerken)		€ 79
Plein SBO De Werf		€ 48
Meer energiekosten		€ 156
Meer kosten schoonmaak		€ 102
Minder kosten huur/gemeentelijke heffingen		-€ 5
TOTAAL 4.3 HUISVESTINGSLASTEN		€ 380

Meer leermiddelen	€ 16	
Meer kosten administratiekantoor CAO correctie	€ 21	
Meer kosten schoolfonds/TSO en vereniging	€ 50	
Minder ICT kosten	-€ 14	
Meer organisatiekosten (documentatie en alg. kantoorkosten)	€ 11	
Meer PR kosten	€ 17	
Meer contributiekosten	€ 5	
Meer schoolactiviteiten	€ 19	
Klein meubilair/verhuizingen	€ 12	
TOTAAL 4.4 INSTELLINGSLASTEN		€ 137
TOTALE LASTEN		€ 1.096

In tabel 3 is de specificatie van het resultaat 2023 opgenomen. Met name het resultaat op de publieke middelen is hoger dan begroot.

Tabel 3: Specificatie resultaat 2023

CorDeo				
Tabel	Werkelijk versus begroting resultaat (x € 1.000)	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Verschil
Publiek resultaat regulier		-€ 149	€ 440	€ 589
Publiek resultaat NPO		-€ 183	-€ 280	-€ 97
Resultaat vereniging		€ 0	-€ 28	-€ 28
Resultaat TSO/schoolfonds		-€ 17	-€ 27	-€ 10
		-€ 349	€ 105	€ 454

In het totale resultaat van CorDeo van 2023 zijn de baten en lasten van de vereniging en de oudergelden (schoolfonds/TSO) opgenomen. De kosten die geboekt zijn op de vereniging komen hoger uit dan begroot door het AV-traject in 2023. Omdat we de private reserves (oudergelden) aan de hoge kant vinden, begroten we elk jaar een negatief resultaat. Het realiseren van een negatief resultaat in 2023 is gelukt bij de TSO. Het positieve eigen vermogen van TSO gelden wordt met name gebruikt voor uitgaven voor pleinen.

8.6 Balans 2023

Tabel 4: Balans 2023

CorDeo			
	2022	2023	2023
Balans CorDeo	realisatie	realisatie	verschil
1. Activa			
1.2 Materiële vaste activa	3.216.958	3.259.582	42.624
Vaste activa	3.216.958	3.259.582	42.624
1.5 Vorderingen	299.676	474.501	174.825
1.7 Liquide middelen	6.712.261	6.511.796	-200.465
Vlottende activa	7.011.937	6.986.297	-25.640
Totale activa	10.228.895	10.245.879	16.984
2. Passiva			
2.1 Eigen vermogen	5.906.556	6.011.278	104.722
2.2 Voorzieningen	989.081	900.569	-88.512
2.4 Kortlopende schulden	3.333.258	3.334.032	774
Totale passiva	10.228.895	10.245.879	16.984

In tabel 5 worden de belangrijkste mutaties in de balans toegelicht.

Tabel 5: Mutaties in de balans 2023

CorDeo		
Tabel vergelijking balansposten 31-12-2023 ten opzichte van 31-12-2022	(+) Toename of (-) Afname	Bijzonderheden (Bedragen x € 1.000)
1.2 Materiële vaste activa	€ 42.624	- met name door ICT
1.5 Vorderingen	€ 174.825	- toename debiteuren € 20k
		- toename overige vorderingen € 143k (Samenfoort, fiscale eenheid en rente)
1.7 Liquide middelen	-€ 200.465	- zie aparte toelichting 1.7 liquide middelen
Totaal ACTIVA	€ 16.984	
2.1 Eigen Vermogen	€ 104.722	- toename publiek vermogen met +/- € 160 - afname vermogen schoolfonds -/- € 27 - afname vereniging -/- € 28
2.2 Voorzieningen	-€ 88.512	- toename langdurig zieken/DZI +/- € 36 - afname groot onderhoud -/- € 150 - toename jubileumuitkeringen € 26
2.4 Kortlopende schulden	€ 774	- toename crediteuren +/- € 198 (Bron nieuwbouw) - toename loonheffing/pensioen +/- € 89 - afname door betaling uit bouwbudget gem. Apeldoorn - toename schulden door doelsubsidies
Totaal PASSIVA	€ 16.984	

Tabel 6: Uitsplitsing Rubriek 1.2 Vaste activa

CorDeo				
Tabel	Werkelijk versus begroting (x € 1.000)	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Verschil
Onderwijsleerpakket		€ 141	€ 97	€ 44
ICT		€ 376	€ 299	€ 77
Meubilair		€ 238	€ 284	-€ 46
TOTAAL		€ 755	€ 680	€ 75

De boekwaarde van de activa is gestegen met € 42.624 doordat er meer is geïnvesteerd dan dat er wordt afgeschreven. Zie ook de toelichting op de materiële vaste activa in het cijfermatige deel van de jaarrekening.

- Gebouwen: er was niets begroot voor en er is niet geïnvesteerd in gebouwen.
- Meubilair: voor 2023 was de vervanging van het meubilair van In De Lichtkring begroot. Het meubilair van deze school is ook vervangen in 2023. Tevens is er geïnvesteerd in het vervangen van de keukens van De Horizon en de kantoorruimtes van De Werf. In 2023 is er verder geïnvesteerd in het aanvullen van meubilair op verschillende scholen en de aanschaf van chromebook-trolleys.
- ICT: in 2023 is er voor € 147.000 geïnvesteerd in chromebooks. Hierbij gaat het om uitbreidingen en vervangingen. Verder is er voor € 102.000 geïnvesteerd in laptops/computers. Bij de digiborden (touchscreens) zien we met name de vervangingsinvesteringen, totaal geïnvesteerd € 38.000.
- Onderwijsleerpakketten: In 2023 is er met name geïnvesteerd in methodes taal (€ 32.000) en rekenen € 25.000.

Rubriek 1.5 vorderingen

Het uitstaande debiteurensaldo is ten opzichte van vorig jaar gestegen door een detachering en medegebruik facturen. Verder zijn de vorderingen hoger door een vordering voor kosten in regres voor een medewerker. Voor de huisvestingscoöperatie Samenfoort staat er ook een vordering uit op balansdatum voor gemaakte kosten inzake nieuwbouw van De Regenboog.

Rubriek 1.7 Liquide middelen

Het kasstroomoverzicht geeft een overzicht van de feitelijke geldstromen in 2023. Het saldo van de liquide middelen is met € 200.465 afgenomen ten opzichte van eind 2022. De afname wordt met name veroorzaakt door de bestedingen groot onderhoud (voorziening groot onderhoud) en de toename van de vorderingen.

Tabel 7: Uitsplitsing Rubriek 1.7 Liquide middelen

CorDeo		
Tabel liquide middelen bedragen x € 1.000	Positief effect	Negatief effect
Resultaat 2023 (incl. rente)	€ 105	
Afschrijvingen minus investeringen		-€ 43
Afname voorziening groot onderhoud		-€ 151
Toename voorziening personeel	€ 62	
Toename vorderingen		-€ 174
Toename schulden	€ 1	
Totaal	€ 168	-€ 368
Saldo	-€ 200	

Rubriek 2.1 Eigen vermogen

In tabel 8 is de ontwikkeling van het eigen vermogen van CorDeo weergegeven. Door het positieve resultaat van 2023 stijgt het eigen vermogen met € 104.723 tot een bedrag van € 6.011.278 eind 2023. Bij de toelichting op de kengetallen is te lezen in welke mate CorDeo hiermee aan de doelstelling voldoet.

Tabel 8: Ontwikkeling eigen vermogen

CorDeo			
Tabel ontwikkeling eigen vernogen (x € 1.000)	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Vershil
Publiek eigen vermogen	€ 4.910	€ 5.350	€ 440
Publiek eigen vermogen NPO	€ 622	€ 342	-€ 280
Vereniging	€ 108	€ 80	-€ 28
Schoolfonds	€ 93	€ 93	€ 0
TSO	€ 115	€ 102	-€ 13
Vrienden van de Wegwijzer	€ 59	€ 44	-€ 15
TOTAAL	€ 5.907	€ 6.011	€ 104

Het totale publieke resultaat is € 159.764 positief, dit is inclusief een negatief resultaat op NPO van € 279.863. Dit negatieve resultaat op NPO wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve NPO. Het restant NPO wordt in 2024 uitgegeven. Dit is ook verwerkt in de meerjarenbegroting van 2024-2027. Het resultaat op de private middelen is per saldo negatief (€ 55.041). De private middelen bestaan uit de vereniging, schoolfonds, TSO en vrienden van De Wegwijzer.

Rubriek 2.2 Voorzieningen

- Voorziening groot onderhoud: CorDeo maakt gebruik van een voorziening groot onderhoud. De huidige methodiek waarbij kosten over het gehele onderhoudsplan van de onderwijspanden (en niet per component) worden bepaald is niet meer toepasbaar vanaf 2024. Voor 2023 maken we gebruik van de overgangsregeling. De voorziening gebouwonderhoud is in 2023 zoals begroot afgenomen, te weten met € 150.658. Er is in 2023 € 790.658 uitgegeven, dit is € 215.342 minder dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door het

groot onderhoud van In De Lichtkring, dat in het najaar van 2023 is begonnen. De afronding zal plaatsvinden in 2024. Een deel van het niet uitgegeven budget schuift door naar 2024.

Elk jaar wordt een nieuw MOP gemaakt voor de komende tien jaar. Dit onderhoudsplan past bij onze ambitie om schoolgebouwen binnen de beschikbare middelen zo goed en duurzaam mogelijk te maken.

Tabel 9: Ontwikkeling voorziening groot onderhoud

CorDeo		
Tabel ontwikkeling voorziening groot onderhoud	Stand 2022	Stand 2023
Voorziening groot onderhoud	€ 485.278	
Dotatie		€ 640.000
Uitgaven groot onderhoud		-€ 790.658
Stand 31 december 2023		€ 334.620

•Voorziening personeel (totale toename € 62.146): de voorziening jubileumuitkeringen is gestegen met € 26.291. Belangrijkste oorzaak is het effect van de nieuwe cao op de hoogte van de uitkeringen.

De voorziening langdurig zieken is licht gestegen met € 11.827. Het betreft hier verplichtingen in verband met het doorbetalen van loon van langdurig zieke medewerkers. In 2023 is de voorziening voor duurzame inzetbaarheid met € 24.028 gestegen. Er zijn meer medewerkers die deelnemen aan deze regeling. Deze voorziening is opgebouwd voor gespaarde uren.

Rubriek 2.4 Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn in 2023 met € 773 toegenomen. Er is een toename geweest van de crediteuren (nieuwbouw Bron) en een toename van de schulden loonheffing/pensioen als gevolg van de cao-stijging in 2023. Ook nemen de schulden toe door nog niet bestede doelsubsidies (o.a. basisvaardigheden en arbeidsmarkttoelage). Er is een afname geweest op de schulden huisvesting. Op de balansdatum 2022 stond een bouwbudget als schuld voor de verplichtingen voor het Schrijvertje van ruim € 700.000. Het merendeel van dit budget is inmiddels besteed.

9. Continuïteitsparagraaf

De rapportage van het toezichthoudend orgaan is opgenomen in hoofdstuk 10 Verslag Raad van Toezicht. De wijze waarop wij als CorDeo werken aan de strategische thema's is uitgewerkt in de strategische koers en de meerjarenbegroting 2024-2027. In deze meerjarenbegroting maken we de meerjarige effecten van onze keuzes zichtbaar. Hiermee krijgen we ook inzicht in de benodigde flexibiliteit van de organisatie om adequaat te kunnen reageren op risico's en onverwachte ontwikkelingen.

9.1 Fte's en leerlingaantallen en de toekomstige ontwikkelingen

9.1.1 Leerlingen

Maandelijks worden de leerlingen van elke school bijgehouden in ParnasSys. De officiële telling is jaarlijks op 1 februari. Deze datum is vanaf 2023 bepalend voor de bekostiging vanuit het ministerie van OCW. De prognoses zijn gebaseerd op eigen prognoses van de directeuren op basis van de instroom, uitstroom en het marktaandeel. Dit is de basis voor de plannen, de meerjarenbegroting en de formatieplanning. Krimp en groei hebben effect op de beschikbare bekostiging per school en dat kan effect hebben op de exploitatie.

In onderstaande tabel is de telling vanaf 2022 conform de modernisering van de bekostiging verschoven van 1 oktober naar 1 februari. Om het verschil per jaar te bepalen kunnen we de telling van 1 oktober niet afzetten tegen de telling van 1 februari. In onderstaande tabel is te zien dat we het verschil tussen 1 oktober 2021 en 1 februari 2022 niet weergeven.

Tabel 10: Ontwikkeling leerlingaantallen

CorDeo											
	1 okt. 2016	1 okt. 2017	1 okt. 2018	1 okt. 2019	1 okt. 2020	1 okt. 2021	1 feb. 2022	1 feb. 2023	1 feb. 2024	1 feb. 2025	1 feb. 2026
TOTAAL AANTAL LEERLINGEN	3.420	3.486	3.447	3.358	3.349	3.279	3.368	3.264	3.194	3.162	3.158
Vershil	0	66	-39	-89	-9	-70		-104	-70	-32	-4

In tabel 11 is de historische ontwikkeling per school opgenomen. Uit die cijfers is af te leiden dat we geruime tijd te kampen hebben met krimp en dat we ten opzichte van de februari 2023-telling verder krimpen. Per school zien we wel een wisselend beeld. Voor een deel wordt het NPO-geld ingezet om zacht te landen bij scholen met een behoorlijke krimp. Dat effect zien we nog terug in 2023 en 2024. De afvloeiing van personeel is hierdoor naar achteren geschoven. De afvloeiing van personeel is gebaseerd op de krimp van leerlingenaantallen en het wegvallen van NPO gelden. We zullen de ontwikkeling van de leerling aantallen bij de krimp scholen frequent blijven monitoren. De profilering van de scholen blijft de komende jaren een belangrijk speerpunt.

Tabel 11: Ontwikkeling leerlingaantal per school

Leerlingen					
Scholen	2022	2023	2024	2025	2026
	februari	februari	februari	februari	februari
	werkelijk	werkelijk	begroot	begroot	begroot
GBS De Bron	169	166	141	138	133
GBS 't Schrijvertje	240	253	266	270	273
GBS Pieter Jongelingschool	195	176	170	170	170
GBS De Plantage	141	153	171	170	170
GBS De Bongerd	114	104	83	92	93
GBS De Wegwijzer	141	135	128	123	111
GBS De Regenboog	338	329	310	310	315
GBS Fontanus	176	166	173	167	168
GBS Het Christal	157	150	162	164	167
GBS Het Zwaluwnest	388	387	366	370	370
GBS De Open Kring	101	90	88	75	75
GBS De Triangel	235	231	238	235	235
SBO De Werf	102	92	94	94	94
GBS De Horizon	214	203	197	187	197
CBS De Verbinding	204	192	198	198	198
GBS In de Lichtkring	182	171	160	160	160
EBS De Parel	116	125	125	125	125
EBS De Morgenster	155	141	124	114	104
Totaal	3368	3264	3194	3162	3158
Verschil per jaar		-104	-70	-32	-4

9.1.2 Formatie-ontwikkeling

We verwachten de komende jaren minder leerlingen. Hiermee is minder geld beschikbaar voor formatie. Bovendien is de financiering van de NPO-gelden per 1 augustus 2023 beëindigd. De personele lasten zijn in de afgelopen drie jaar gemiddeld 79% van de totale baten. CorDeo streeft voor deze post naar een percentage tussen 79% en 81%. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting wordt hieraan aandacht besteed. Voor 2024 t/m 2027 verwachten we dat dit percentage uitkomt op ongeveer 82%. Dit is iets hoger dan het streefpercentage, maar dat vinden we verantwoord gezien de noodzakelijk investeringen in personeel.

Tabel 12: Ontwikkeling aantal fte's

CorDeo							
Tabel ontwikkeling FTE's							
	werkelijk	werkelijk	werkelijk	begroting	begroting	begroting	begroting
Formatie in FTE	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027
Directie	16,75	16,53	17,45	17,05	16,05	16,05	16,05
Onderwijzend personeel	178,19	181,50	172,86	174,50	168,83	163,22	162,22
Onderwijs ondersteunend personeel	34,79	32,99	35,33	36,83	39,36	38,17	38,17
Onderwijzend personeel NPO		7,00	7,29	2,29			
Onderwijs ondersteunend personeel NPO		4,11	5,17	2,87			
FTE TOTAAL	229,73	242,13	238,10	233,54	224,24	217,44	216,44
Verschil		12,40	-4,03	-4,56	-9,30	-6,80	-1,00

Meerjarenbegroting 2024 -2027

De begrote fte's voor 2023-2024 & 2024-2025 zijn gebaseerd op het bestuursformatieplan van 2023-2024 en de goedgekeurde begroting van 2024. We begroten een reductie van 9,3 fte voor het schooljaar 2024-2025. De afvloeiing van personeel is gebaseerd op de krimp van leerlingenaantallen en het wegvallen van NPO-gelden. Een aantal scholen heeft de afvloeiing van personeel uitgesteld. Ze maken gebruik van overgehouden middelen (NPO en schoolreserves).

Meerjaren begroting 2024 -2027

Voor de toekomst reageren de FTE's met name op de ontwikkeling van de leerlingaantallen. Tijdens de begrotingsgesprekken met de directeuren is er gekeken naar het meerjarenperspectief. Het vaststellen van de toekomstige formatie door het CvB wordt gedaan op basis van de meerjaren begroting. Zo kunnen we tijdig anticiperen op krimp (en groei). Een aantal scholen heeft te maken met krimp en de verwachting is dat dit doorzet. Vanaf het schooljaar 2024-2025 verwachten we geen NPO-inzet meer. We begroten een afvloeiing van 6,8 FTE vanaf het schooljaar 2025-2026. Of het werkelijke aantal 6.8 fte zal zijn, hangt ook af van een aantal variabelen zoals de ontwikkeling van het resultaat vanaf 2024 en een tijdsge vervanging van de NPO-financiering (financiering basisvaardigheden).

Flexibele ruimte

Bij het aanpassen van de formatie kunnen we gebruik maken van de flexibele schil die onder andere bestaat uit tijdelijke contracten. Naast de flexibele schil maken we gebruik van het verloop van de vervangpool en de vrijwillige uitstroom.

9.2 Meerjarenexploitatie

Tabel 13: Meerjarenexploitatie

CorDeo								
	2022	2023	2023	2023	2024	2025	2026	2027
Exploitatie	realisatie	realisatie	begroting	verschil	begroting	begroting	begroting	begroting
3. Baten								
3.1 Rijksbijdragen OCW	24.836.203	25.827.086	24.678.000	1.149.086	25.122.000	24.831.000	24.475.000	24.679.000
3.2 Overige overheidsbijdragen	140.748	164.606	135.000	29.606	126.000	122.000	122.000	122.000
3.5 Overige baten	651.192	851.380	549.000	302.380	556.000	538.000	538.000	538.000
Totaal baten	25.628.143	26.843.072	25.362.000	1.481.072	25.804.000	25.491.000	25.135.000	25.339.000
4. Lasten								
4.1 Personele lasten	20.347.879	21.622.348	21.035.000	-587.348	21.881.000	20.885.000	20.444.000	20.543.000
4.2 Afschrijvingen	657.131	637.312	645.000	7.688	718.000	728.000	772.000	828.000
4.3 Huisvestingskosten	2.151.358	2.458.600	2.079.000	-379.600	1.775.000	1.770.000	1.758.000	1.785.000
4.4 Overige instellingslasten	1.911.814	2.070.719	1.934.000	-136.719	1.946.000	1.905.000	1.905.000	1.905.000
Totaal lasten	25.068.182	26.788.979	25.693.000	-1.095.979	26.320.000	25.288.000	24.879.000	25.061.000
Saldo baten en lasten	559.961	54.093	-331.000	385.093	-516.000	203.000	256.000	278.000
Saldo financiële baten en lasten	-18.451	50.630	-18.000	68.630	7.000	7.000	7.000	7.000
Resultaat	541.510	104.723	-349.000	453.723	-509.000	210.000	263.000	285.000
Impact stelselwijziging voorziening					-640.000	-640.000	-640.000	-640.000
Impact stelselwijziging afschrijvingen					64.000	95.000	135.000	176.000
Impact stelselwijziging onderhoudskosten					131.000	125.000	113.000	141.000
Genormaliseerd exploitatieresultaat					-954.000	-210.000	-129.000	-38.000
Genormaliseerd exploitatieresultaat totaal								-1.331.000

Genormaliseerd resultaat vanaf 2024

Vanaf 2024 hebben we te maken met een stelselwijziging administratie groot onderhoud. De egalisatiemethode voor het bepalen van de voorziening is vanaf 2024 niet meer toegestaan. Vanaf 2024 werken we met de methode Investeren en Afschrijven op groot onderhoud. Om de cijfers vanaf 2024 goed te kunnen vergelijken met andere jaren corrigeren we de resultaten met de effecten van de stelselwijziging. De uitkomst is het genormaliseerde exploitatieresultaat.

Toelichting begroot resultaat 2024

Het begrote resultaat van CorDeo over 2024 komt uit op € 509.000 negatief (zie tabel 13). Ten eerste onttrekken we het negatieve resultaat aan het bovenmatig eigen vermogen. Ten tweede onttrekken we een deel van het negatieve resultaat aan de overgehouden NPO-middelen van 2021 (bestemmingsreserve, zie jaarrekening). In 2024 verwachten we € 272.000 uit te geven van het NPO-overschot van 2021. Na 2024 hebben we geen NPO-overschot meer te besteden.

Omdat we de private reserves nog te hoog vinden, is het acceptabel om het negatieve resultaat te begroten voor het schoolfonds/TSO en de vereniging. Totaal is dit € 50.000 negatief in 2024. Zie ook onderstaande tabel met de dekking voor het negatieve resultaat.

CorDeo		
Tabel onderbouwing resultaat 2024 x € 1.000	Begroot 2024	Dekking
Publiek resultaat	-€ 187	Bovenmatig eigen vermogen
Publiek resultaat NPO	-€ 272	Bestemmingsreserve NPO
Resultaat vereniging	-€ 10	Reserve vereniging
Resultaat TSO/schoolfonds	-€ 40	Reserve TSO/schoolfonds
TOTAAL	-€ 509	

Toelichting begroot resultaat 2024-2027

Zoals te zien in tabel 13 begroten we een negatief resultaat voor 2024 t/m 2027. Normaal gesproken moet een meerjarenbegroting sluitend zijn. In totaal is de genormaliseerde begroting € 1.331.000 negatief voor 2024-2027. Voor een goede duiding van het negatieve resultaat moeten we het begrote resultaat opsplitsen in de reguliere bedrijfsvoering en de incidentele baten en lasten (NPO). Zie onderstaande tabel.

CorDeo		
Tabel onderbouwing resultaat 2024 x € 1.000	Begroot 2024 -2027	Dekking
Publiek resultaat	-€ 985	Bovenmatig eigen vermogen
Publiek resultaat NPO	-€ 272	Bestemmingsreserve NPO
Resultaat vereniging	-€ 10	Reserve vereniging
Resultaat TSO/schoolfonds	-€ 64	Reserve TSO/schoolfonds
TOTAAL	-€ 1.331	

Samenvattend is de dekking van het meerjaren negatieve resultaat als volgt:

- We dekken het negatieve resultaat uit bovenmatige reserves en private reserves;
- We gaan in 2024 € 272.000 NPO-gelden nog uitgegeven. Deze uitgaven worden gedekt uit de bestemmingreserve NPO.

Het negatieve resultaat over de periode 2024 - 2027 vinden we acceptabel om de volgende redenen.

- We hebben bovenmatig eigen vermogen, dit is geen wenselijke situatie;
- Het resultaat van de CorDeo in 2023 is beter dan begroot;
- In 2024 gaan we het laatste deel van het NPO-overschot van 2021 uitgeven.

Een klein deel van het negatieve resultaat is de afbouw van de private reserves van het schoolfonds en de TSO. Deze afbouw is ook een gewenste situatie. Het is geld van de ouders dat doelmatig moet worden ingezet. We kunnen op de publieke middelen negatief begroten omdat we bovenmatig eigen vermogen hebben. Bovendien blijven we binnen onze eigen normen en die van de inspectie. Onze eigen normen liggen boven de normen van de inspectie. In de meerjarenbegroting wordt geïnvesteerd om enkele scholen een zachte landing te geven en de krimp op te vangen. We kopen hiermee tijd om een omslag te maken bij deze scholen. We richten ons op groei, stabiliteit en profilering. Naast een aantal interventies rond formatie en positionering willen we ook interventies doen om een meerjarige ontwikkeling te stimuleren. We investeren in kwaliteitsverbeteringen en we proberen een aantal personele knelpunten op te lossen. Hierdoor reduceren we meer-schoolse personeelskosten en personele risico's. Ook willen we investeren in de ondersteuning van startende directeuren, omdat de werkdruk van directeuren hoog is. Deze investering heeft geen structureel karakter. Vanaf 2027 verwachten we een sluitende begroting behoudens de beperkte investeringen zoals hierboven genoemd.

Uit de meerjarenbegroting blijkt dat de financiële situatie van CorDeo stabiel is. De beschikbare rijksbijdragen zijn naar verwachting afdoende voor het behalen van geplande doelen en de daarbij behorende activiteiten. De genormaliseerde exploitatieresultaten blijven binnen de gestelde norm en uitgangspunten. De solvabiliteit en het weerstandsvermogen blijven boven zowel het extern opgelegde als het intern vastgestelde minimum en er zijn afdoende liquiditeiten beschikbaar.

9.3 Meerjarenbalans

Tabel 15: Meerjarenbalans

CorDeo							
	2022	2023	2023	2024	2025	2026	2027
Balans CorDeo	realisatie	realisatie	verschil	begroting	begroting	begroting	begroting
1. Activa							
1.2 Materiële vaste activa	3.216.958	3.259.582	42.624	4.011.785	4.248.515	4.596.731	4.870.049
Vaste activa	3.216.958	3.259.582	42.624	4.011.785	4.248.515	4.596.731	4.870.049
1.5 Vorderingen	299.676	474.501	174.825	474.501	474.501	474.501	474.501
1.7 Liquide middelen	6.712.261	6.511.796	-200.465	5.250.593	5.223.863	5.138.647	5.150.329
Vlottende activa	7.011.937	6.986.297	-25.640	5.725.094	5.698.364	5.613.148	5.624.830
Totale activa	10.228.895	10.245.879	16.984	9.736.879	9.946.879	10.209.879	10.494.879
2. Passiva							
2.1 Eigen vermogen	5.906.556	6.011.278	104.722	5.836.898	6.046.898	6.309.898	6.594.898
2.2 Voorzieningen	989.081	900.569	-88.512	565.949	565.949	565.949	565.949
2.4 Kortlopende schulden	3.333.258	3.334.032	774	3.334.032	3.334.032	3.334.032	3.334.032
Totale passiva	10.228.895	10.245.879	16.984	9.736.879	9.946.879	10.209.879	10.494.879

Toelichting balans

De balans van 2023 is gebaseerd op de goedgekeurde jaarrekening van 2023. De meerjarenbalans volgt uit de eindbalans van 2023 waarbij rekening is gehouden met de effecten voortkomend uit het exploitatieresultaat, effecten uit materiële vaste activa (afschrijvingen en investeringen) en de ontwikkelingen van vorderingen en schulden.

Er is vanaf 2024 rekening gehouden met de stelwijziging voor het administreren van groot onderhoud. De voorziening groot onderhoud (saldo 31 december 2023 € 334.620) is per 2024 toegevoegd aan het eigen vermogen. Voor dit deel zal een bestemmingreserve gevormd worden voor groot onderhoud. Met ingang van 2024 zie je de materiële vaste activa toenemen als gevolg van het activeren van de investeringen groot onderhoud.

De personele voorzieningen zijn in deze cijfers constant gehouden. Ontwikkelingen in vorderingen en kortlopende schulden zijn sterk afhankelijk van het specifieke moment waarop betalingen plaatsvinden, waardoor deze vanaf 2024 gelijk zijn gehouden. Het positieve resultaat van 2023 wordt toegevoegd aan het eigen vermogen. Het eigen vermogen daalt in 2024 naar verwachting met € 509.000.

De liquide middelen zullen in 2024 naar verwachting afnemen met circa € 1.261.000. Dit komt door de geplande investeringen en het negatieve resultaat. De liquiditeit eind 2023 is voldoende om deze uitgaven te kunnen doen. Het kengetal liquiditeit is naar verwachting 1.7 eind 2024. Dit is boven onze eigen norm van 1,5. In 2025 en 2026 verwachten we ook een lichte daling van de liquide middelen.

Toekomstige investeringen

De investeringen in onderwijsleerpakketten en ICT zijn begroot op schoolniveau. De stafmedewerker ICT inventariseert jaarlijks wat er nodig is voor ICT. Deze medewerker coördineert de aanschaf en stemt deze af met de scholen. Hiermee hebben we zicht op het inkoopproces en borgen we dat dit voldoet aan de regelgeving ten aanzien van inkopen. In 2024 zullen we met name chromebooks, laptops en touchborden vervangen. De aanschaf van meubilair wordt meerschools geboekt. In 2024 jaar krijgt De Bron naar verwachting nieuw meubilair en wordt ook het meubilair op een aantal andere scholen aangevuld.

Elk jaar maken we ons tienjarig onderhoudsplan. Dit is de basis voor het meerjarig onderhoud. Het MOP wordt besproken met de betreffende stafmedewerkers en het CvB. Het CvB neemt op basis van de adviezen besluiten. De belangrijkste activiteiten die gepland zijn voor 2024 zijn:

- In De Lichtkring: binnen schilderwerk, plafonds, vloeren (verbouwing eind 2023 begonnen, afronding in 2024);
- Schilderwerk diverse scholen;
- Toiletten diverse scholen.

Tabel 16: Toekomstige investeringen

CorDeo				
Toekomstige investeringen x € 1.000				
	2024	2025	2026	2027
Onderwijsleerpakket	€ 155	€ 115	€ 143	€ 109
ICT	€ 376	€ 222	€ 227	€ 225
Gebouwen	€ 715	€ 367	€ 530	€ 547
Meubilair	€ 224	€ 260	€ 220	€ 220
TOTAAL	€ 1.470	€ 964	€ 1.120	€ 1.101

In 2025 staat het vervangen van het meubilair van de Regenboog gepland i.v.m. nieuwbouw.

9.4. Kengetallen

Tabel 17: Kengetallen

CorDeo									
Vermogensbeheer	signaal	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
solvabiliteit 2	< 30%	66%	74%	67%	67%	66%	66%	67%	68%
kapitalisatiefactor	35%	34%	33%	38%	37%	34%	34%	34%	34%
kapitalisatiefactor (ind. privaat vermogen)	35%	36%	35%	40%	38%	35%	35%	35%	34%
Budgetbeheer	signaal	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
rentabiliteit	< 0%	-2,1%	4,0%	2,1%	0,4%	-2,0%	0,8%	1,0%	1,1%
rentabiliteit (driejaarsgemiddelde)	< 0%	0,1%	1,2%	1,5%	2,2%	0,2%	-0,2%	0,0%	1,0%
verschil netto resultaat - begroot resultaat		-	-	-					
liquiditeit (current ratio)	< 0,75	1,8	2,4	2,1	2,1	1,7	1,7	1,7	1,7
netto werkkapitaal	< 0%	9,6%	13,0%	14,4%	13,6%	9,3%	9,3%	9,1%	9,0%
ontwikkeling resultaat t.o.v. vorig jaar (x1.000)		€ 768-	€ 1.435	€ 436-	€ 437-	€ 614-	€ 719	€ 53	€ 22
ontwikkeling liquiditeit t.o.v. vorig jaar (x1.000)		€ 827-	€ 643	€ 2.860	€ 200-	€ 1.261-	€ 27-	€ 85-	€ 12
Weerstandvermogen	signaal	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
weerstandvermogen	< 5%	19,8%	22,2%	23,0%	22,3%	22,6%	23,7%	25,1%	26,0%
weerstandvermogen gecorrigeerd						19,6%	20,8%	22,2%	23,4%
Signalering bovenmatige reserves									
Normatief publiek eigen vermogen x € 1.000		4296	4402	4484	4599	5107	5296	5576	5842
Werkelijk publiek eigen vermogen x € 1.000		3974	4961	5534	5693	5576	5788	6065	6364
Bovenmatige reserves x € 1.000		€ 322	€ -559	€ -1.050	€ -1.094	€ -469	€ -492	€ -489	€ -522
Bovenmatige reserves x € 1.000 gecorrigeerd						€ 311	€ 263	€ 238	€ 136

9.4.1 Visie op vermogen

In de samenleving vraagt men zich af of de reserves van schoolbesturen te hoog zijn en er genoeg geld naar het onderwijs gaat om adequate onderwijsresultaten te behalen. De inspectie heeft in 2020 een nieuwe formule ontwikkeld om te berekenen wat een bestuur redelijkerwijs aan eigen vermogen nodig heeft om bezittingen te financieren en risico's op vangen. De uitkomst is het zogenaamde normatieve publiek eigen vermogen. Wanneer een bestuur boven deze norm zit, is er mogelijk sprake van een bovenmatig eigen vermogen. Het eigen vermogen heeft een aantal functies en dient onder andere als buffer. Er zijn onzekerheden en risico's die zich kunnen voordoen en dan moet het eigen vermogen groot genoeg zijn om deze risico's op te vangen. CorDeo heeft de mogelijkheden én de cultuur in de organisatie om bij echte problemen te kunnen bijsturen. Ten tweede kan een reserve nodig zijn voor toekomstige investeringen, denk bijvoorbeeld aan extra investeringen in onderwijskwaliteit of verduurzaming van de schoolgebouwen. Verder is het van belang om genoeg liquide middelen te hebben om eventuele schommelingen in het uitgavenpatroon goed te kunnen opvangen. Dat geldt met name voor huisvesting en ICT, waarbij het soms voorkomt dat we in een jaar tijd meer dan gemiddeld moeten of willen investeren. Tot nu toe hebben we binnen CorDeo de lijn om voor ons weerstandvermogen een bandbreedte tussen 17% en 20% aan te houden. Dit percentage is enerzijds gebaseerd op de risico's die we op dit moment identificeren, zeker nu we meer onzekerheid waarnemen omtrent de leerlingaantallen bij een aantal scholen en het stopzetten van de NPO-financiering. De genoemde bandbreedte ligt hoger dan wat minimaal nodig is op basis van de risico's. Anderzijds is bij het vaststellen van de bandbreedte ook gekeken naar vergelijkbare

schoolbesturen. Daar zien we een gemiddeld weerstandsvermogen van 25%. Op basis hiervan voelt een interne norm van 17% tot 20% als verantwoord en veilig.

9.4.2 Toelichting op de financiële kengetallen

Uit het risicomanagementsysteem blijkt niet dat we dermate grote risico's lopen dat een hoger weerstandsvermogen gewenst is, maar het CvB wil onverwachte tegenvallers goed kunnen opvangen zonder meteen door de ondergrens van het weerstandsvermogen te zakken.

Als er bij een signalering in tabel 17 "<" staat, moet dat getal gelezen worden als ondergrens. Zolang deze ondergrens niet bereikt wordt, is de uitkomst als financieel gezond te beschouwen.

De **solvabiliteit** is de verhouding tussen eigen vermogen plus voorzieningen en vreemd vermogen. De uitkomst geeft aan in welke mate kan worden voldaan aan de financiële verplichtingen aan de verschaffers van vreemd vermogen. Solvabiliteit 2 wordt berekend met de formule $(\text{eigen vermogen} + \text{voorzieningen}) / \text{totaal vermogen}$. Met een solvabiliteit van 67% in 2023 blijft CorDeo boven de signaleringsgrens.

De **kapitalisatiefactor** wordt gebruikt om te signaleren of de ter beschikking gestelde middelen op een efficiënte wijze worden ingezet voor de vervulling van de taken. De norm bedraagt 35% (bovengrens). De kapitalisatiefactor (exclusief privaat vermogen) is in 2023 37%, iets boven de norm.

De **rentabiliteit** geeft aan of het resultaat positief of negatief is en hoe groot het rendement van de organisatie is. Dit is een belangrijk gegeven voor de stakeholders van de organisatie in het kader van de continuïteit. In 2023 was de rentabiliteit 0,4 % positief.

De **liquiditeit (current ratio)** is de verhouding tussen de vlottende activa en het kort vreemd vermogen. De uitkomst geeft aan in welke mate kan worden voldaan aan lopende betalingsverplichtingen. De uitkomst is voldoende wanneer deze groter dan 0,75 is. Met een ratio van 2,1 is CorDeo goed in staat om de loon(gerelateerde) betalingen en kortlopende schulden te betalen. Het streven is om de liquiditeit niet onder de 1,5 te laten komen. Dat is onze interne norm.

Het **weerstandsvermogen** wordt berekend met de formule $\text{eigen vermogen} / \text{totale baten}$ (exclusief de bijzondere baten). Hiermee wordt de toegestane omvang van reserves gerelateerd aan de omvang van de instelling (de hoogte van de totale baten). Het weerstandsvermogen komt in 2023 uit op 22,3%.

Een **bovenmatig eigen vermogen** is mogelijk een signaal dat het vermogen hoger is dan redelijkerwijs nodig is om bezittingen te financieren en risico's op te vangen. Dit is geen harde norm, maar bedoeld als startpunt voor een gesprek over reserves. In 2023 komen we ongeveer € 1.094.000 boven de norm uit. In de meerjarenbegroting van CorDeo zal dit bovenmatig eigen vermogen afgebouwd worden door meerjarig te investeren.

De financiële kengetallen zien er voor de komende (2024-2027) jaren gezond uit. Omdat we in 2024 te maken hebben met een stelselwijziging groot onderhoud, zijn voor een juiste duiding gecorrigeerde kengetallen berekend. In de tabel zie je een gecorrigeerd getal voor het weerstandsvermogen en het bovenmatig eigen vermogen. Als we het effect van de stelselwijziging corrigeren, dan komen onder de signaleringswaarde bovenmatig eigen vermogen uit. De overige financiële kengetallen blijven tot en met 2027 binnen de normen.

De financiële positie van CorDeo blijft goed.

9.4.3 Toelichting op de exploitatie-, personeels- en leerling kengetallen In het financiële beleidskader wordt aandacht besteed aan de verhouding personele lasten ten opzichte van de totale baten. Die zou tussen 79% en 81% moeten liggen. Bij CorDeo is dit in 2023 ruim 80%. Voor de jaren 2024-2027 verwachten we dat het percentage tussen 81% en 85% zal uitkomen, door de tijdelijke investeringen in personeel en de NPO-uitgaven in de periode 2024. Het ministerie geeft een maximum van 90% aan. Bij dit percentage is er mogelijk sprake van een te hoog aandeel personele lasten.

Tabel 18: Ontwikkeling kengetallen

CorDeo									
Exploitatiekenngetallen									
	benchmark	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
rijksbijdragen / totale baten	93,3%	96,0%	96,9%	96,9%	96,2%	97,4%	97,4%	97,4%	97,4%
overige overheidsbijdragen / totale baten	2,9%	1,1%	0,9%	0,5%	0,6%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
overige baten/ totale baten	3,7%	2,9%	2,5%	2,5%	3,2%	2,2%	2,1%	2,1%	2,1%
personele lasten/ totale baten (max. 90%)	80,4%	82,3%	76,6%	79,4%	80,6%	84,8%	81,9%	81,3%	81,1%
totale baten/ rijksbijdragen	107,2%	104,1%	104,4%	103,2%	103,9%	102,7%	102,7%	102,7%	102,7%
totale lasten/ rijksbijdragen	106,1%	106,3%	100,1%	100,9%	103,7%	104,8%	101,8%	101,7%	101,5%
personele lasten/ rijksbijdragen (max. 95%)	86,2%	85,7%	80,0%	81,9%	83,7%	87,1%	84,1%	83,5%	83,2%
materiële lasten/ rijksbijdragen	19,9%	20,6%	20,1%	19,0%	20,0%	17,7%	17,7%	18,1%	18,3%
huisvestingsratio (max. 10%)	7,5%	8,5%	9,2%	8,6%	9,2%	7,0%	7,4%	7,6%	7,9%
veroudering mat. vaste activa (min. 30%)	36,5%	50,4%	49,8%	50,3%	51,7%	47,6%	43,4%	39,8%	36,2%
materiële vaste activa per leerling	€ 1.023	€ 943	€ 976	€ 955	€ 968	€ 1.229	€ 1.330	€ 1.454	€ 1.542
voorziening per leerling	€ 458	€ 267	€ 294	€ 294	€ 267	€ 173	€ 177	€ 179	€ 179
baten per leerling (excl. financiële baten)		€ 6.637	€ 7.377	€ 7.609	€ 7.970	€ 7.906	€ 7.981	€ 7.949	€ 8.024
lasten per leerling (excl. financiële lasten)		€ 6.773	€ 6.716	€ 7.443	€ 7.954	€ 8.064	€ 7.917	€ 7.868	€ 7.936
Personeels- en leerlingkengetallen									
	benchmark	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
percentage bestuur/ management	6,9%	7,3%	7,2%	6,9%	7,3%	7,2%	7,4%	7,4%	7,4%
percentage OP	77,0%	77,6%	78,2%	75,3%	75,7%	75,3%	75,1%	74,9%	74,9%
percentage onderwijs OOP	16,1%	15,1%	14,6%	17,9%	17,0%	17,6%	17,6%	17,6%	17,6%
leerling- FTE ratio		14,58	14,80	13,88	14,42	14,56	14,69	14,61	14,59
leerling- bestuur/management ratio		199,94	204,61	201,80	197,54	203,36	199,00	197,01	196,76
leerling- OP ratio		18,79	18,92	18,44	19,05	19,33	19,57	19,49	19,47

De ratio veroudering materiele vaste activa wordt als volgt berekend: boekwaarde materiële vaste activa (exclusief gebouwen en terreinen) / de originele aanschafwaarde van deze activa. In de situatie van een ideaalcomplex ligt deze verhouding ergens in de buurt van de 50%. Wanneer deze waarde ver onder de 50% ligt, wijst dit op een veroudering van deze activa.

Het CvB streeft naar een maximaal huisvestingsratio van 10%. CorDeo blijft daarbinnen en dat is acceptabel. Bij de huisvestingskosten zoeken we voortdurend naar kostenbesparingen en innovatie.

9.4.4 Treasury

In 2017 heeft de vereniging het Treasury statuut vastgesteld. Het statuut voldoet aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. In 2023 is er binnen de kaders van dit Treasury statuut gehandeld. De beschikbare vrije middelen werden op een betaalrekening en op spaarrekeningen gestort.

CorDeo heeft rekeningen bij de Rabobank. In 2023 is in tegenstelling tot 2022 rente ontvangen. Aan rentebaten is € 57.401 ontvangen in 2023. In 2023 bedroegen de rentekosten € 6.777. Het overtollige deel van de betaalrekening wordt afgeroomd en het overschot wordt overgeboekt naar de spaarrekening. Er hebben zich in 2023 geen liquiditeitsproblemen voorgedaan. Er worden geen andere beleggingen zoals bijvoorbeeld renteswaps of derivaten gebruikt en er zijn geen leningen uitgezet of aangegaan in 2023.

In 2024 gaan we gebruik maken van schatkistbankieren bij de staat. De rente die we ontvangen ligt hoger dan de rente die we ontvangen van Rabobank.

9.5 Besteding doorgestorte rijksmiddelen SWV

We verwijzen bij deze paragraaf ook naar paragraaf 7.1 Samenwerkingsverbanden. De passend onderwijsmiddelen worden zowel extern als intern uitgegeven. De scholen hebben een schoolondersteuningsplan waarin beschreven is hoe zij de passend onderwijsdoelstellingen realiseren. Een deel van de middelen wordt besteed aan de inzet van extra eigen personeel (onderwijsassistenten, zorgcoördinatoren en leerkrachten), een deel wordt ingezet om te professionaliseren. Elke school heeft passende voorzieningen voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Intern wordt daarnaast het CorDeo OnderwijsPunt ingezet. CorDeo OnderwijsPunt biedt begeleiding aan de basisscholen van de CorDeo scholengroep. Het team ondersteunt de scholen waar nodig. Dat kan zijn in de basisondersteuning of in het gebied daarboven als het gaat om lichte of zwaardere ondersteuning in de school. Daarnaast adviseren de medewerkers van OnderwijsPunt als het gaat om kwaliteitsverbetering (procesmatig of inhoudelijk) in de leerlingenzorg. Ook biedt OnderwijsPunt ondersteuning aan teams door middel van consultatie, intervisie en/of scholing op het gebied van pedagogisch-didactisch handelen van leerkrachten en zorgfunctionarissen (signaleren, begrijpen, handelen, evalueren). Als de expertise van OnderwijsPunt om wat voor reden dan ook niet toereikend is, wordt extern expertise ingehuurd.

In 2023 is in totaal € 900.589 aan ondersteuningsmiddelen ontvangen. Voor een bedrag van € 10.348 heeft dit betrekking op SBO De Werf. De ondersteuningsmiddelen zijn uitgegeven zoals hierboven beschreven. De verschillende samenwerkingsverbanden hebben ieder hun eigen formats ten aanzien van de verantwoording van de gelden. CorDeo heeft aan alle verantwoordingsverplichtingen voldaan.

9.6 Europese aanbesteding

In 2023 zijn twee Europese aanbestedingen afgerond, voor onderwijsleerpakketten /leermiddelen, en meubilair. Het inkoopbeleid is in 2023 niet aangepast.

9.7 Risicobeheersing- en controlesysteem

De risico's zijn talrijk en spelen zich op verschillende niveaus binnen en buiten de organisatie af. Risico's zijn meestal zichtbaar, maar soms ook vrij onzichtbaar en kunnen schuilen in processen, methoden, administratieve processen, een aanpassing in de strategie, de externe omgeving, maar ook in gedrag en houding. De PO-Raad ondersteunt schoolbesturen bij de uitvoering van risicomanagement en tools. CorDeo gebruikt het model Risico's in beeld van de PO-Raad. Daarnaast beschrijven we de financiële risico's met een bedrag en een kans van optreden (in %). Deze beschrijving is ook opgenomen in onze meerjarenbegroting.

Strategische risico's

De strategische risico's worden beschreven in het risicomanagementinstrument Risico's in beeld. In het risicodocument worden de risico's beschreven die op korte of lange termijn de continuïteit van de organisatie in gevaar zouden kunnen brengen. Hierbij gaat het om de domeinen: Bestuur & Organisatie, Onderwijs en Identiteit, Financiën, Personeel en Huisvesting/Facilitair/ICT. Per risico worden de mogelijke materiële en immateriële gevolgen ingeschat en worden de te nemen beheersmaatregelen beschreven. Het risicodocument wordt intern periodiek besproken door het CvB en van een update voorzien. De

ontwikkelingen worden met de RvT en de directeuren besproken. Op schoolniveau worden de relevante risico's besproken tijdens de kwaliteitsgesprekken. De kwaliteitscyclus en -cultuur die we binnen CorDeo hebben geeft ons voldoende inzicht om in control te zijn.

Voor de risico's die niet volledig zijn afgedekt volgen we de volgende aanpak, ook weer conform Risico's in beeld:

1. Er is continu aandacht voor de professionalisering van directeuren. Het bestuur werkt met prestatieafspraken/managementcontracten en er is een jaarlijkse cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken van alle directeuren. Nieuwe directeuren worden geworven op basis van een duidelijk competentieprofiel en worden intensief begeleid. Het risico lijkt afgedekt maar is desondanks reëel. Het blijft immers mensenwerk;
2. We werken beperkt met geformaliseerd personeelsbeleid. Knelpunten en vorderingen worden systematisch besproken tussen bestuur, HRM en directeuren. De verantwoording over het personeelsbeleid wordt opgenomen in het jaarverslag (zie hoofdstuk 5). De uitgangspunten van het personeelsbeleid zijn beschreven in de strategische koers en vervolgens uitgewerkt in de schoolplannen. Deze plannen vormen weer de basis voor het jaarlijkse HR-plan;
3. Een functionaris op een sleutelpositie valt weg. Essentiële processen zijn beschreven in de administratieve organisatie en interne beheersing. Desondanks zijn we kwetsbaar omdat een aantal posities door eenlingen wordt uitgevoerd. Voor directeuren hebben we in de regel snel vervanging. Het CvB kan intern ook goed vervangen worden;
4. Er is een oplopend lerarentekort, waardoor we groepen niet bemenst krijgen en er geen onderwijs wordt gegeven. De maatregelen hiervoor zijn beschreven in hoofdstuk 5.

Financiële risico's

Elk jaar wordt er een meerjarenbegroting opgesteld waarbij het beleidsplan het uitgangspunt is en waarin de belangrijkste risico's in beeld worden gebracht. Hiernaast zijn er (on)vermijdbare risico's en financiële risico's, die niet per se van invloed zijn op het behalen van strategische doelen, maar wel impact kunnen hebben op het financiële resultaat. Risicomanagement heeft als doel het verkleinen van de kans op schade. Deze schade kan zich op verschillende manieren voordoen: het niet behalen van doelstellingen, financiële tegenvallers, imagoschade etc. Het CvB is verantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagement. Dat betekent echter niet dat het alleen iets van het CvB is. Direct of indirect is de gehele organisatie erbij betrokken en de RvT ziet toe op de uitvoering van het risicomanagement door het CvB. Risicomanagement is geen kwaliteitszorg. Kwaliteitszorg richt zich op het systematisch en cyclisch verwezenlijken van (onderwijskundige) doelstellingen. Het verschil met risicomanagement is dat dit zich juist ook richt op wat we vooral niet willen aantreffen binnen de organisatie.

Frauderisico's

Het voorkomen van fraude is een belangrijke voorzorgsmaatregel om te zorgen dat er geen omvangrijke imagoschade ontstaat die kan leiden tot discontinuïteit van de organisatie. In de tools die de PO-raad verstrekt wordt hieraan niet direct aandacht gegeven. Er is een start gemaakt met het beschrijven van de frauderisico's. Wel hebben we de inkoopethiek

beschreven in ons inkoopbeleid. Hierin staat hoe we omgaan met het afnemen van diensten en producten, om belangenverstrengeling te voorkomen.

Risicobeheersing binnen CorDeo

Het risicoprofiel is gewijzigd ten opzichte van 2022. Het risicoprofiel van CorDeo is **toegenomen** (zie risico 7) als gevolg van de meerjarige krimp bij een aantal scholen. Het risico is het niet volledig realiseren van de afvloeiing van personeel. De loonkosten moeten langer doorbetaald worden (of het betalen van uitkeringskosten/transitievergoedingen). Of dit gaat gebeuren hangt natuurlijk sterk van de werkelijke ontwikkeling van de leerlingaantallen en eventuele extra bekostiging.

In november 2023 is er een online-bijeenkomst geweest met de PO-raad en de controllers. De besturen geven aan dat de begroting van 2024 (en meerjaren) niet sluitend is te krijgen als gevolg van de wegvallende NPO-gelden en de druk op de huisvestingslasten (energie en inflatie). De correctie op het materiële deel is onvoldoende. Dit signaal wordt afgegeven aan OCW. Besturen geven aan te moeten bezuinigen op personeel (FTE).

Risico no. 4, werkloosheidsuitkeringen.

We verwijzen naar de modernisering van het Participatiefonds die per 1 augustus 2022 is ingevoerd. Ieder schoolbestuur moet 50% van de werkloosheidsuitkeringen betalen, tenzij het bestuur aan bepaalde beëindigingsgronden voldoet. In dat geval moet het bestuur 10% betalen. Tot op heden is er een beperkte instroom.

Risico no. 7 en 8 Formatie 2023 2024 en meerjaren formatie

Tijdens de begrotingscyclus maken we jaarlijks een prognose m.b.t. de ontwikkeling van leerlingaantallen, gebaseerd op de algemene trends binnen CorDeo. En schoolspecifiek met de inschatting van de schooldirecteur. Aan het begin van het kalenderjaar hebben we een controlemoment. Voordat we de formatieruimte bepalen, stellen we vast of we op koers liggen om de leerling prognose te halen. Bij een aantal scholen is er sprake van krimp in meer of mindere mate. De formatie bij krimp scholen zal strak gemonitord worden. We moeten in het schooljaar 2024/2025 9.3 FTE reduceren. We maken hierbij gebruik van ongeveer 11% flexibele ruimte in ons personeelsbestand en jaarlijks vertrekt er ongeveer 20 FTE. Het risico is beheersbaar op basis van deze cijfers.

Risico no. 9. Dit risico betreft het onderhoud op het Zwaluwnest. Met meerdere partijen is een VVE gevormd voor het onderhoud. Er is mogelijk een toekomstig financieel tekort, de VVE bereidt een gesprek voor om dit aan te pakken. Het kan zijn dat er een vraag aan de partners komt om voor te financieren: deze financiering wordt in de looptijd van 20 jaar van het MJOP teruggegeven, het gebruikersdeel van het Zwaluwnest betreft 20%. Elk jaar dragen we de totale materiële instandhouding (bekostiging) over aan de VVE De Brink.

De gezamenlijke onderwijsbesturen in De Brink hebben een ongelijke behandeling met andere onderwijsbesturen geconstateerd ten aanzien van het onderhoud van gebouwen en renovatie/ verbouwing. Met de gemeente Amersfoort wordt besproken hoe dit op te lossen.

Risico no. 11. We hebben een stijging begroot op basis van het advies van onze energieleverancier DVEP. Het gaat hier om een energiecrisis, de toekomst is moeilijk in te schatten.

Uitslag verkiezingen

De uitslag van de verkiezingen kan effect hebben op de strategie van CorDeo. Maar het kan ook effect hebben op de begroting (bekostiging) van het ministerie van OCW. Op dit moment is daar weinig over te zeggen.

Op basis van ons risicoprofiel hebben we zicht op het minimaal benodigd weerstandvermogen voor CorDeo. Dat is nu vastgesteld op 12%. Het CvB heeft besloten om de risico's in tabel 19 niet in de begroting van 2024 te verwerken, conform de doelstelling om scherp aan de wind te varen. Dit kunnen we op een verantwoorde manier doen, omdat we de mogelijkheden en de organisatiecultuur hebben om bij echte problemen te kunnen bijsturen. Verder investeren we in het personeelsbeleid om het ziekteverzuim te verlagen, monitoren we scherp de uitvoering van het MOP en ondersteunen we directeuren bij het maken van leerlingprognoses. Op deze manier weten we veelal te voorkomen dat risico's ook daadwerkelijk optreden.

Formatie NPO

Bij het benoemen van personeel vanuit de NPO-middelen zijn tijdelijke contracten het uitgangspunt. Veelal betreft dit uitbreidingen op bestaande benoemingen. We hebben een inschatting gemaakt van de werkloosheidskosten en de transitievergoedingen op basis van deze benoemingen. Er is een risico dat medewerkers een uitkering aanvragen. Deze uitkeringen komen voor rekening van CorDeo. Voor dit risico hebben we een bestemmingsreserve van ongeveer € 100.000 gevormd.

Omschrijving risico's		Bedrag	Kans	Risicobedrag
1.	Arbeidsconflicten	€ 150.000	50%	€ 75.000
2.	Hogere werkgeverslasten	€ 100.000	25%	€ 25.000
3.	Onderwijskwaliteit	€ 200.000	15%	€ 30.000
4.	Werkloosheidsuitkeringen	€ 100.000	50%	€ 50.000
5.	Kosten vervangingspool, meer ziekte dan begroot	€ 125.000	25%	€ 31.250
6.	Overschrijding onderhoudskosten MOP	€ 200.000	50%	€ 100.000
7.	Het niet behalen van FTE reductie bij krimp	€ 400.000	50%	€ 200.000
8.	Niet tijdig stopzetten NPO benoemingen	€ 70.000	10%	€ 7.000
9.	VVE De Brink MOP Zwaluwnest	€ 200.000	25%	€ 50.000
10.	Potentiële transitievergoedingen	€ 150.000	20%	€ 30.000
11.	Stijging energiekosten 50% stijging	€ 185.000	50%	€ 92.500
	Totaal	€ 1.880.000		€ 690.750
	Ondergrens onderwijsinspectie 5% van 2023 baten	€ 1.342.091		
	Benodigd vermogen financiële risico's	€ 1.880.000		
	Totale ondergrens vermogen (12%)	€ 3.222.091		

Risico's in euro's

De belangrijkste financiële risico's en onzekerheden die in geld gekwantificeerd kunnen worden zijn te vinden in tabel 19. De bedragen zijn niet eenvoudig te onderbouwen en zijn gebaseerd op schattingen en ervaringscijfers. We evalueren deze onderbouwing jaarlijks. Bij deze methode wordt gerekend met de formule "kans percentage x werkelijk bedrag". Het CvB heeft besloten om het risicobedrag van € 690.750 niet in de begroting op te nemen. CorDeo scholengroep wil dat zoveel mogelijk middelen ten goede komen aan het primaire proces. Bovendien zijn er mogelijkheden om te remmen op uitgaven als de situatie daarom vraagt. Deze financiële risico-inschatting is het uitgangspunt voor de vaststelling van het minimumpercentage aan weerstandsvermogen. De berekening komt dan uit op 12% als minimaal benodigd eigen vermogen. Verder houden we rekening met de signalering bovenmatig eigen vermogen. We blijven een maximaal weerstandvermogen van 17% tot 20% hanteren.

Een aantal financiële risico's dat genoemd wordt, is te kenmerken als strategische personele risico's. Deze risico's hangen samen met het implementeren en bijsturen van onze strategie. In hoeverre de risico's optreden heeft onder andere te maken met de ontwikkeling van onderwijsprestaties en de ontwikkelingen van (persoonlijk) leiderschap.

9.8 Allocatie van middelen

De maatschappij heeft de behoefte om inzicht te hebben in de besteding van onderwijsmiddelen. Aan de hand van drie vragen verschaffen we dat inzicht.

1. Welke uitgangspunten worden gehanteerd voor het verdelen van de middelen over de scholen? De toegekende middelen worden op basis van de beschikkingen rechtstreeks toegewezen aan de scholen. Op deze toegewezen middelen vindt een inhouding plaats voor

de bovenschoolse en gemeenschappelijke kosten, op basis van ons meerjarig financieel kader. Een belangrijk uitgangspunt bij de gemeenschappelijke kosten is het solidariteitsprincipe. Ook vinden we het belangrijk dat er zoveel mogelijk middelen naar de scholen gaan.

2. Hoe vindt besluitvorming plaats over de allocatie van de middelen? Elk jaar worden de bovenschoolse en gemeenschappelijke kosten begroot. De directeuren krijgen jaarlijks de gelegenheid om hierover advies te geven. Het CvB besluit over de verdeling van de middelen. Het financieel kader beschrijft de spelregels voor de allocatie van middelen. We vragen de RvT en GMR om advies als er wijzigingen aangebracht worden in het financieel kader.

3. Welke middelen worden bovenschools ingezet? De bovenschoolse kosten bevatten de kosten van het stafbureau (het CvB met de ondersteunende staf). Ook de kosten van het administratiekantoor en de accountant vallen hieronder. Gemeenschappelijk beleid vertalen we in gemeenschappelijke kosten. Denk hierbij aan kosten voor groot onderhoud, de CorDeo-studiedag, de vervangingspool, duurzame inzetbaarheid en professionalisering van directeuren.

9.9 Middelen onderwijsachterstanden

Scholen kunnen in aanmerking komen voor gelden voor onderwijsachterstanden. Het ministerie van OCW keert deze uit als een school een bepaalde minimale schoolweging heeft. Voor het bepalen van de achterstandsscore wordt een CBS-indicator gebruikt. Deze indicator kijkt naar meerdere factoren om achterstanden te voorspellen. CorDeo heeft in 2023 ongeveer € 184.000 aan middelen onderwijsachterstanden ontvangen. Een groot deel van dit bedrag is bestemd voor De Morgenster, die een relatief hoge schoolweging heeft. Het CvB heeft besloten deze middelen ten goede te laten komen aan de scholen waaraan ze toegekend zijn. De gelden worden met name ingezet voor extra handen in de klas en ondersteuning in kleine groepjes, en worden specifiek gericht op de kinderen met onderwijsachterstanden.

9.10 Middelen Professionalisering en begeleiding startende leraren en schoolleiders

Deze regeling levert een bijdrage aan de professionalisering van personeel en de begeleiding van startende leraren en directeuren. In de begroting worden vanuit het schoolplan de kosten begroot en uitgegeven. In 2023 is er €337.000 aan baten ontvangen. Deze middelen zijn in 2023 ingezet. Elke school heeft hiervoor een bestedingsplan opgesteld waarop de personeelsgeleding van de MR instemming heeft gehad. De gelden zijn besteed aan zowel externe scholingen, als aan begeleiding op de werkplek.

10 Verslag Raad van Toezicht

Inleiding

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het reilen en zeilen van de organisatie en de rol van het bestuur daarin. De toezichthouder legt daarover verantwoording af aan de relevante stakeholders zoals ouders (via de Algemene Vergadering), inspectie en omgeving. Ook is het een belangrijke taak van de toezichthouder om de bestuurder met raad ter zijde te staan. Daarnaast is de toezichthouder de werkgever van het bestuur. De Raad van Toezicht committeert zich in haar werk aan de vier principes uit de Code Goed Onderwijsbestuur PO, te weten: het bestuur zorgt voor goed onderwijs aan alle kinderen, het bestuur werkt voortdurend in verbinding met de maatschappelijke context, het bestuur werkt actief aan de professionaliteit van de organisatie en van zichzelf en het bestuur werkt integer en transparant. Er is in 2023 geen sprake geweest van afwijkingen van de Code Goed Bestuur. Ook hebben zich geen situaties met (potentieel) tegenstrijdige belangen voorgedaan.

Het College van Bestuur (hierna: de bestuurder) legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht over de behaalde resultaten zoals beschreven in het toezichtskader van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft als belangrijke taak om toe te zien op de kwaliteit van het onderwijs. Dit heeft de Raad in 2023 gedaan aan de hand van informatie die de bestuurder aan de Raad heeft verstrekt. Het betreft rapportages, enquêtes en inspectierapporten. Verder vergewiste de Raad van Toezicht zich van de onderwijskwaliteit door het bezoeken van scholen en gesprekken met directeuren van de scholen. De Raad kan tevreden constateren dat er veel aandacht is voor de kwaliteit van het onderwijs en dat de kwaliteit over het geheel genomen goed is.

Samenstelling en werkwijze

De Raad van Toezicht bestaat uit vijf leden met brede bestuurlijke en politieke kennis en ervaring op de beleidsterreinen onderwijs, kwaliteit, HRM, governance en financiën. Op basis van het reglement worden de leden van de Raad van Toezicht benoemd voor een periode van vier jaar die één keer kan worden verlengd. Er is in 2023 één nieuw lid benoemd vanwege de beëindiging van de zittingstermijn van een voormalig RvT-lid.

Bij geen van de leden van de Raad van Toezicht is sprake van conflicterende nevenfuncties.

Leden van de Raad van Toezicht in 2023

Naam	Functie	Aanstelling in verslagjaar	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
------	---------	----------------------------------	--------------	---------------

Gerlof Boersma	Lid RvT, lid remuneratiecommissie	1/1 - 31/12	Rector-bestuurder Erfgooiers College Huizen	Bestuurslid Coöperatie VO
Pim Boven	Lid RvT, lid auditcommissie	1/1 - 31/12	Lid College van Bestuur Theologische Universiteit Kampen	bestuurslid samenwerkingsgemeente Kruispunt Vathorst; penningmeester Inspiratiefestival Terschelling; lid steering committee Institute for Leadership and Ethics; bestuursvoorzitter Kerkpunt
Janet Rekker	Lid RvT, lid auditcommissie	26/9 – 31/12	Manager zorg en bedrijfsvoering Ziekenhuis Gelderse Vallei	- extern auditor bij Qualicor Europe; - bestuurslid ChristenUnie Almere; - bestuurslid Nederlandse Patiënten Vereniging.
Marjon Welmers	Lid RvT	1/1 - 31/12	Directeur Zeven Linden College Dedemsvaart	Geen
Carmen Zwarteveen	Lid RvT, lid auditcommissie	1/1 - 31/12	Concerncontroller ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten	bestuurslid/penningmeester Stichting H.O.P.E in S.A.; lid algemeen bestuur/ penningmeester Stichting Het Rhedens

Zes keer per jaar vindt een reguliere vergadering plaats met de bestuurder. In principe organiseert de Raad van Toezicht elk schooljaar een zelfevaluatie, waarin de aspecten de revue passeren die verband houden met de drieledige rol van de raad (toezicht, klankbord en werkgever). Deze zelfevaluatie van het schooljaar 2022-2023 onder leiding van Rolf Robbe als externe voorzitter vond plaats op 25 november 2022.

De Raad van Toezicht kent drie commissies, de remuneratiecommissie, de auditcommissie en de commissie kwaliteit, onderwijs en opvang en identiteit. De remuneratiecommissie komt tweemaal per jaar bijeen, de commissie kwaliteit van onderwijs en opvang en identiteit drie keer per jaar en de auditcommissie viermaal. De Raad van Toezicht spreekt twee keer per jaar met de GMR en de voorzitter is contactpersoon voor de GMR.

Het honorarium voor de Raad van Toezicht is in 2018 vastgesteld op 32% van de VTOI-norm. Jaarlijks worden de bedragen geïndexeerd (op basis van de Wet normering topinkomens (WNT)). Voor 2023 zijn de bedragen voor een lid € 4.622 exclusief BTW (€ 5.592 inclusief BTW) en voor de voorzitter € 6.932 exclusief BTW (inclusief BTW € 8.387).

De remuneratiecommissie heeft in 2023 tweemaal een functioneringsgesprek met de bestuurder gevoerd waarin ook de doelstellingen zijn besproken en vastgelegd. De Raad van Toezicht hanteert voor de bezoldiging van de bestuurder de cao Bestuurders Funderend onderwijs. De bestuurder heeft een functiecontract voor vier jaar en zijn bezoldiging bestaat uitsluitend uit een vast deel, conform de bepalingen in de WNT.

In de Auditcommissie is onder andere gesproken over de perioderapportages, de jaarrekening, de rechtmatigheid van de bekostiging en de wijzigingen in wet- en regelgeving. In deze bespreking is KOALAH ook steeds meegenomen.

De Commissie Kwaliteit, Onderwijs en Opvang (met inbegrip van innovatie, ontwikkeling, identiteit en diversiteit) is in 2023 binnen de RvT als nieuwe commissie gestart. Middels deze commissie wil de RvT het toezicht gaan vormgeven op het gebied van kwaliteit. De commissie organiseert drie vergaderingen per jaar, waarvan 1 met kinderopvang. Portefeuillehouders onderwijs en kinderopvang kunnen aansluiten.

Tijdens de eerste twee vergaderingen is aandacht besteed aan het kwaliteitsbeleid en de kwaliteitscultuur, de inhoud en opvolging van inspectierapporten, het monitoren van meetbare onderwijsresultaten.

Inhoudelijke thema's

De Raad van Toezicht heeft zich in 2023 gericht op diverse onderwerpen. De volgende thema's noemen we graag in dit verslag:

- De krimp in leerlingenaantallen: door de extra gelden die in 2023 nog beschikbaar waren via het NPO (Nationaal Programma Onderwijs) was het financiële risico gering. Vooruitziend op de komende jaren heeft de Raad van Toezicht in 2023 met de bestuurder de plannen en scenario's voor de wijze waarop de scholen omgaan met krimp besproken. Ook de mogelijkheden tot het vormen van IKC's (IKC = Integraal KindCentrum) werden hierbij betrokken.
- Nieuwe Strategische Koersplan (strategisch meerjarenplan): de Raad van Toezicht heeft eind 2023 haar goedkeuring gegeven aan het Nieuwe Strategische Koersplan (2024-2028). De Raad van Toezicht is in 2023 als gesprekspartner (voor het CvB) actief meegenomen in de het ontwikkelproces dat leidde tot het nieuwe plan. Tijdens de gezamenlijke gespreksavond GMR- RvT was het nieuwe koersplan een van de onderwerpen waarover intensief met elkaar van gedachten is gewisseld.

- Identiteit en seksuele diversiteit: In 2023 heeft het CvB een nieuwe beleidslijn Relationale en Seksuele Vorming en Omgaan met Diversiteit geformuleerd. Dit is een diepgaand proces geweest dat het CvB samen met een hierover opgerichte werkgroep Identiteit heeft gelopen. De RvT had naast haar toezichthoudende rol ook een klankbordrol gedurende dit proces. Het gesprek over deze beleidslijn is uitgebreid gevoerd in een gezamenlijk overleg tussen GMR en RvT.
- Huisvesting: een thema dat op meerdere scholen binnen CorDeo actueel is. Binnen verschillende gemeenten worden gesprekken gevoerd over verbouw, nieuwbouw en vormen van samenwerking met andere schoolbesturen. De Raad van Toezicht wordt doorlopend geïnformeerd over de ontwikkelingen. De financiële gevolgen en risico's worden besproken met de auditcommissie.
- Kinderopvang: KOALAH organiseert in verschillende vormen een samenwerking met de basisscholen. Nu er een nieuwe directie is benoemd, kunnen beleidsmatige keuzes gemaakt worden voor de toekomst.
- Inrichting staffuncties: op basis van een in 2022 uitgevoerd onderzoek naar de invulling van staffuncties, heeft het CvB in 2023 het staffunctionarissenbureau verder bemenst. De Raad van Toezicht heeft in 2023 toegezien op een kwalitatief goede invulling van de vacatures gezien de impact van de ondersteunende diensten op het werk van de bestuurder.
- Vervlechten CorDeo en KOALAH: de Raad van Toezicht ziet toe op visievorming rondom de samenwerking tussen beide partijen.
- Organisatie van de Algemene Vergadering: de Raad van Toezicht volgt het proces rondom de veranderingen binnen de organisatie van de Algemene Vergadering op de voet en ziet toe op het voldoen aan de doelstellingen dat overal sterke identiteitscommissies komen. Daarbij was de Raad van Toezicht in 2023 intensief betrokken bij het proces om te komen tot een gelijke positie voor alle betrokkenen binnen CorDeo. De RvT heeft daarbij met name toegezien op het tot stand komen van een helder besluitvormingsproces.

Elke Raad van Toezicht-vergadering wordt afgesloten met het onderwerp “professionalisering en evaluatie van de vergadering”. Verschillende leden hebben het afgelopen jaar trainingen gevolgd ten behoeve van hun toezichthoudende taak. Op 17 februari 2023 is er door de Raad van Toezicht een schoolbezoek gebracht aan 't Schrijvertje in Apeldoorn en op 24 november 2023 aan De Morgenster in Amsterdam. Tijdens beide bezoeken is er met de schoolleiding doorgesproken over het functioneren van de scholen en de uitdagingen waarvoor de scholen zich zien staan in deze tijd van groeiende lerarentekorten. Ook zijn de thema's Strategische Koers en Onderwijskwaliteit aan de orde geweest.

Doelmatige besteding van middelen

De Raad van Toezicht heeft in 2023 toezicht gehouden op de kwaliteit van het onderwijs en de bedrijfsvoering van CorDeo en KOALAH en heeft toegezien op de rechtmatige verwerving én doelmatige en rechtmatige besteding van publieke middelen om dit te realiseren. Hierbij werden alle wettelijke voorschriften nageleefd. De Raad heeft de begroting 2024 en het jaarverslag 2022 (bestuursverslag en jaarrekening) goedgekeurd. De Raad van Toezicht bespreekt onder andere jaarlijks de binnen de begroting opgevoerde en gerealiseerde onderwijsresultaten en de managementletter van de externe accountant. De Raad van

Toezicht overlegt hiertoe ook met deze door de Raad aangestelde accountant. Meer specifiek heeft de Raad van Toezicht het volgende geconstateerd over de middelenbesteding:

- Er is vastgesteld dat er binnen de scholen geen zakelijke belangen zijn; de bestuurder is in dienst als natuurlijk persoon; er zijn geen persoonlijke belangen van wie dan ook bij leveranciers van de scholen;
- De doelmatigheid van de besteding van de middelen blijkt uit een zekere mate van soberheid: beloningen passen binnen cao en WNT, er worden geen luxe secundaire arbeidsuitgaven gedaan en de declaraties zijn op alle gebied bescheiden te noemen en vragen goedkeuring van de Raad van Toezicht;
- Voor kosten worden gemotiveerd keuzes gemaakt; er is een helder inkoopbeleid: er worden altijd meerdere offertes gevraagd en procedures rond aanbestedingen worden met externe hulp transparant uitgevoerd;
- Kosten zijn proportioneel; het overgrote deel bestaat uit salaris volgens de cao, materiële kosten blijven altijd binnen normale proporties.

Tot slot

De Raad van Toezicht kijkt terug op een mooi jaar waarin zowel CorDeo als KOALAH zich verder hebben ontwikkeld. De prettige en professionele samenwerking met alle geledingen binnen de organisatie maakten dat de Raad van Toezicht zijn toezichthoudende rol goed kon uitvoeren. De Raad van Toezicht spreekt veel waardering uit voor al het werk dat verzet is door de bestuurder en alle betrokkenen binnen de kinderopvang en het basisonderwijs en kijkt met vertrouwen naar de toekomst.

11 Jaarverslag 2023 Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

1. Samenstelling GMR

De GMR bestaat uit vier ouders en vier persoonsleden afkomstig van één van de CorDeo basisscholen. Samen vertegenwoordigen zij alle ouders en personeelsleden van CorDeo op bovenschools niveau.

Leden

Op dit moment is de GMR als volgt samengesteld:

Voornaam	Achternaam	School	Geleding
Dhr. J.A.	Karels	Het Zwaluwnest	Oudergeleding - voorzitter GMR
Mw. A.	de Jonge	Het Christal	Oudergeleding
Dhr. R.	Kunnen	In de Lichtkring	Oudergeleding
Dhr. H.W.	Nijland	De Regenboog	Oudergeleding
Mw. L.	Maat	De Olijfboom	Personeelsgeleding - leerkracht

Mw. B.	Simpelaar	't Schrijvertje	Personeelsgeleding - leerkracht
Mw. D.	Buist	De Regenboog	Personeelsgeleding - lerarenondersteuner
Mw. A.	Krol	De Werf	Personeelsgeleding - intern begeleider

Werkgroepen en commissies

De GMR is onderverdeeld in een aantal commissies zodat de leden zich kunnen richten op eigen aandachtsgebieden die specifieke deskundigheid verlangen. Op dit moment zijn de aandachtsgebieden als volgt verdeeld:

Thema/commissie	GMR-lid	GMR-lid
Onderwijs	Mw. A. de Jonge	Mw. A. Krol
Financiën	Dhr. R. Kunnen	Mw. D. Buist
Identiteit	Dhr. H.W. Nijland	Mw. B. Simpelaar
Personeel	Mw. B. Simpelaar	Mw. L. Maat

2. Algemeen

De GMR kwam in 2023 zes keer fysiek bijeen hoofdzakelijk op het bestuursbureau in Leusden. Conform het medezeggenschap statuut zijn acht van de achttien scholen vertegenwoordigd in de GMR. In 2023 zijn zeven van de achttien scholen vertegenwoordigd.

Contact medezeggenschapsraad

Na elke GMR-vergadering wordt door de ambtelijk secretaris een e-mail gestuurd aan alle MR-en. In deze e-mail wordt het samenvattend verslag van de GMR-vergadering onder de aandacht gebracht. Daarnaast wordt er informatie gedeeld over nascholing en advies over gewijzigde wet- en regelgeving gegeven. Ook denkt de GMR over hoe bijvoorbeeld lokale verkiezingen het beste kunnen worden georganiseerd. Bij belangrijke onderwerpen of thema's wordt de MR verzocht om voor een bepaalde datum input aan te leveren.

Daarnaast vindt er een jaarlijkse een gezamenlijke bijeenkomst plaats en is er een gezamenlijk cursusaanbod. De jaarlijkse gezamenlijke bijeenkomst was op 17 januari 2023, waarbij aandacht is besteed aan de rechten en plichten van MR-en en hoe je zo goed mogelijk invloed kan uitoefenen.

3. GMR-vergaderingen

De vergaderagenda was gevuld met onderwerpen die breed in CorDeo perspectief aandacht vragen van de GMR. Voorafgaand aan de vergaderingen vindt er een overleg plaats tussen de voorzitter van de GMR en de bestuurder van CorDeo om de agenda af te stemmen. De agenda kent een vaste opbouw waarbij de bestuurder het eerste half uur aanschuift om schoolbrede onderwerpen met de GMR te delen. Daarna vergadert de GMR in eigen kring en ook het

contact met de MR-en is een vast agendapunt. Verder worden de onderwerpen behandeld die vanuit de Wet Medezeggenschap op Scholen Wms (jaarlijks) advies of instemming behoeven. De interactieve en constructieve vorm van informeren en bespreken wordt zowel door het College van Bestuur als de GMR positief ervaren. De GMR kan daarnaast altijd een beroep doen op de expertise van stafmedewerkers van CorDeo of externe deskundigen inschakelen om haar van advies te dienen.

In 2023 zijn de volgende besluiten genomen:

- De personeelsgeleding van de GMR heeft ingestemd met de regeling herziening reiskostenvergoeding invalpool, de regeling toelagen onderwijsassistenten en de inhoudelijke wijziging waarbij vier nieuwe functies ontstaan en een aanpassing in de salarissen van de directeurs plaatsvindt.
- De personeelsgeleding van de GMR heeft ingestemd met de nieuwe functie 12 en in aanvulling daarop de nieuw gecreëerde functies in schaal 10 t/m 12.
- De personeelsgeleding van de GMR is akkoord gegaan met het bestuursformatieplan.
- De GMR heeft ingestemd met de strategische koers 2024-2028.
- De GMR heeft ingestemd met de gevraagde aanpak in de toetsingsrapportage RI&E.
- De GMR heeft positief geadviseerd over het beleidsstuk seksuele en relationele vorming en diversiteit.

Daarnaast heeft de financiële commissie van de GMR, in haar hoedanigheid als afvaardiging van de GMR, positief geadviseerd over de begroting 2024.

4. Contact Raad van Toezicht en GMR

Op 30 maart 2023 hebben de voorzitter van de Raad van Toezicht en de voorzitter van de GMR een afspraak gehad om van gedachte te wisselen over het reilen en zeilen van CorDeo.

Op 25 oktober 2023 vond de jaarlijkse bijeenkomst plaats tussen de leden van de Raad van Toezicht en de leden van de GMR. Voorafgaand aan deze bijeenkomst vond er een gezamenlijke maaltijd plaats en is informeel kennisgemaakt. Tijdens de gezamenlijke bijeenkomst stonden twee onderwerpen centraal: de strategische koers en het beleidsstuk seksuele en relationele vorming en diversiteit. De GMR ervaart de samenwerking met de Raad van Toezicht als positief.

5. Begroting GMR

De GMR is in 2023 binnen de begroting gebleven. Ondanks dat er meer is uitgegeven voor de ambtelijke ondersteuning. Dit komt omdat de huidige ambtelijk secretaris mevrouw A. Meyvogel op 1 maart 2023 haar werkzaamheden heeft beëindigd. Mevrouw A. Hemkes heeft haar werkzaamheden als ambtelijk secretaris van de GMR overgenomen. De GMR hecht er grote waarde aan dat haar leden zich tijdens de vergadering met de inhoud bezig kunnen houden. De ambtelijk secretaris zorgt voor verslaglegging van de vergaderingen en het opstellen van de GMR-besluiten. Ook neemt ze administratieve taken uit handen van de voorzitter.

Omschrijving	Begroting	Realisatie
1. Vergaderkosten GMR	€ 600,00	€ 805,46
2. Vacatie gelden oudergeleding	€ 1.620,00	€ 960,-
3. Reiskosten reguliere en extra vergaderingen	€ 250,00	€ 95,46
4. Stelpost externe inhuur deskundigheidsbevordering /coaching GMR	€ 1.500,00	€ 0,-
5. Deskundigheidsbevordering individueel/abonnementen	€ 250,00	€ 0,-
6. GMR-cadeaus afscheid /jubilea/geboorte kind	€ 100,00	€ 78.34
7. Ambtelijk secretaris	€ 4.900,00	€ 7.870,-
8. Werving GMR leden	€ 100,00	€ 0,-
GMR-MR		
9. MR-cursus voor beginners en gevorderden	€ 700,00	€ 0,-
10. Update statuut medezeggenschap	€ 1.000,00	€ 120,-
Totaal	€ 11.020,00	€ 9.929,26

6. Vooruitblik 2024

De GMR gaat met vertrouwen 2024 in en ziet uit naar constructieve vergaderingen waarin de GMR haar rol in het besluitvormingsproces als adviesorgaan en klankbord in samenhang met lokale MR-en, CvB en RvT kan uitvoeren. Hiermee verwacht de GMR ook in 2024 een bijdrage te kunnen leveren aan het goede én christelijk onderwijs dat binnen CorDeo plaatsvindt.

Activiteiten

CORDEO is het bevoegd gezag van 18 scholen; de activiteiten bestaan uit het verzorgen van primair onderwijs in de regio Midden Nederland.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de vereniging.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfsnummer handelsregister

CORDEO staat geregistreerd onder KvK-nummer 40125589 en is gevestigd op Burg. De Beaufortweg 16, 3833 AG Leusden.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

GRONDSLAGEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De jaarrekening is opgemaakt in Euro's d.d.: 17 juni 2024

Oordelen en schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de groep zich diverse oordelen en schattingen. De belangrijkste oordelen en schattingen, inclusief de bijbehorende veronderstellingen zijn toegelicht bij de posten waar deze van toepassing zijn.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Voorzover niet anders is vermeld in deze toelichting worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs) verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen.

De activa waarvan de waarde meer dan € 500 bedraagt worden geactiveerd.

De afschrijving is lineair en gebaseerd op de verwachte gebruiksduur, rekening houdend met de restwaarde.

Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

Buiten gebruik gestelde materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de kostprijs dan wel de lagere opbrengstwaarde.

Indien de verwachte opbrengstwaarde belangrijk hoger is dan de boekwaarde en besloten is tot verkoop, wordt overgegaan tot een incidentele herwaardering die verwerkt wordt in een herwaarderingsreserve. Bij de realisatie van de waardestijging

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Gebouwen en terreinen	2,5%-10%
Inventaris en apparatuur	2%-33,33%
Leermiddelen	8,33%-20%

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid van de vorderingen. Het Ministerie van OCW heeft de subsidie toegekend per kalenderjaar.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, vrij ter beschikking.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, met uitzondering van de voorziening jubileumuitkeringen. De voorziening Jubileumuitkeringen bevat de verplichtingen van het bevoegd gezag jegens haar personeelsleden. Deze voorziening is ingericht op basis van geboortjaar, werktijdfactor, salarisschaal en jubileumjaren van het personeel. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde met een rekenrente van 1%, waarbij rekening is gehouden met blijfkansen.

Overgangsregeling onderhoudsvoorziening

In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen is het voor onderwijsinstellingen voor de boekjaren 2018 en 2019 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat. Deze methode werd reeds in voorgaande jaren toegepast. Er is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op een enig moment negatief wordt.

Pensioen

De vereniging heeft ten behoeve van haar medewerkers een pensioenregeling afgesloten die kwalificeert als een toegezegde bijdrageregeling.

De vereniging loopt geen risico met betrekking tot toekomstige actuariële verliezen en heeft enkel de verplichting de overeengekomen bijdragen aan het pensioenfonds te betalen. Deze bijdragen worden rechtstreeks in de winst- en verliesrekening verwerkt. De nog te betalen en terug te ontvangen bijdragen worden opgenomen onder de kortlopende schulden, respectievelijk vorderingen.

Kortlopende schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs tenzij anders vermeldt.

De egalisatie van meerjarige investeringssubsidies vindt plaats via de balanspost vooruitontvangen investeringssubsidies. In de toelichting is een verloopoverzicht opgenomen waarbij inzicht wordt gegeven in de omvang van de investeringssubsidie. De afschrijvingscomponent wordt naar rato onttrokken aan de vooruitontvangen investeringssubsidie en valt vrij ten gunste van de baten.

Vooruitontvangen investeringssubsidies	€ 180.513
--	-----------

Financiële instrumenten

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

De primaire financiële instrumenten anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van de groep of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Er is geen sprake van afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en het prijsrisico bestaande uit het rente- en marktrisico.

Het beleid van de groep om deze risico's te beperken, luidt als volgt:

Renterisico

De vereniging heeft geen langlopende vorderingen dan wel leningen. Derhalve is er in beperkte mate sprake van renterisico's.

Marktrisico

Het marktrisico voor de onderwijsinstelling is minimaal. Wel ziet zij zich geconfronteerd met van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Dit risico wordt beheerst door specifieke aandacht voor deze regelgeving op te nemen in de reguliere bedrijfsuitoefening en periodiek constructief overleg met toezichthoudende instanties.

Kredietrisico

De overige vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren betreffen vorderingen op subsidieverstrekkers en vorderingen op overige debiteuren. Het kredietrisico in deze vorderingen is beperkt.

Liquiditeitsrisico

Het risico dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument fluctueren in omvang is minimaal, aangezien er per ultimo boekjaar geen sprake is van langlopende vorderingen dan wel leningen. Het saldo van de liquide middelen is voldoende om aan de lopende verplichting te kunnen voldoen.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden

Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de waarde in het economisch verkeer.

Grondslag voor bepaling van het resultaat

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van historische kosten.

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden verwerkt in het verslagjaar.

Financiële en buitengewone baten en lasten worden afzonderlijk in de staat van baten en lasten verantwoord.

Grondslagen bij opstellen kasstroomoverzicht

Toepassing indirecte methode

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij het gebruik van de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Begrip geldmiddelen

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Rubricering van ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Balans per 31 december 2023 (na voorstel resultaatbestemming)

	31-12-2023	31-12-2022
A C T I V A		
Vaste activa		
1.2 Materiële vaste activa		
1.2.1 Gebouwen en terreinen	94.408	102.113
1.2.2 Inventaris en apparatuur	2.732.024	2.620.645
1.2.3 Leermiddelen	446.665	499.450
Totaal Materiële vaste activa	3.273.097	3.222.208
Totaal Vaste activa	3.273.097	3.222.208
Vlottende Activa		
1.5 Vorderingen		
1.5.1 Debiteuren	52.889	45.839
1.5.2 Ministerie van OCW	1.964	2.155
1.5.6 Overige overheden	27.209	28.951
1.5.7 Overige vorderingen	205.273	49.326
1.5.8 Overlopende activa	204.633	196.204
Totaal Vorderingen	491.968	322.475
1.7 Liquide middelen	7.231.322	7.329.992
Totaal Vlottende activa	7.723.290	7.652.467
Totaal Activa	10.996.387	10.874.675
P A S S I V A		
2.1 Eigen vermogen		
2.1.1 Algemene reserves publiek	5.300.264	4.857.848
2.1.2 Bestemmingsreserves publiek	392.462	675.114
2.1.3 Bestemmingsreserves privaat	689.902	761.213
Totaal Eigen vermogen	6.382.628	6.294.175
2.2 Voorzieningen		
2.2.1 Voorziening gebouwonderhoud	334.620	485.278
2.2.2 Personeelsvoorzieningen	565.949	503.803
Totaal Voorzieningen	900.569	989.081
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3 Crediteuren	632.900	434.934
2.4.7 Belastingen en sociale premies	920.016	850.144
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen	277.829	245.253
2.4.9 Overige kortlopende schulden	497.293	946.383
2.4.10 Overlopende passiva	1.385.152	1.114.705
Totaal Kortlopende schulden	3.713.190	3.591.419
Totaal Passiva	10.996.387	10.874.675

Staat van baten en lasten over 2023

	2023		2022
	werkelijk	begroting	werkelijk
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW	25.827.086	24.678.063	24.836.203
3.2 Overige overheidsbijdragen	211.805	154.665	192.675
3.5 Overige baten	2.196.512	1.944.291	1.865.780
Totaal Baten	28.235.403	26.777.019	26.894.658
4. Lasten			
4.1 Personele lasten	22.844.788	22.135.115	21.401.123
4.2 Afschrijvingen	638.810	654.110	665.318
4.3 Huisvestingslasten	2.492.209	2.243.272	2.186.026
4.4 Overige instellingslasten	2.222.959	2.055.996	2.055.530
Totaal Lasten	28.198.766	27.088.493	26.307.997
Saldo Baten en Lasten			
Saldo Baten en Lasten	36.637	-311.474	586.661
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Financiële baten	60.462	0	106
5.4 Financiële lasten	8.646	18.000	20.547
Saldo Financiële baten en lasten	51.816	-18.000	-20.441
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	88.453	-329.474	566.220
6. Belastingen	0	0	3.707
Resultaat	88.453	-329.474	562.513

Kasstroomoverzicht over 2023

	2023	2022
Kasstroom uit operationale activiteiten		
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	36.637	586.661
Resultaat Belastingen Koalah	0	-3.707
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	638.810	665.318
- Mutaties voorzieningen	-88.512	24.645
Mutaties werkkapitaal:		
- Vorderingen	-169.493	1.166.877
- Kortlopende schulden	121.771	1.138.342
	-47.722	2.305.219
Ontvangen interest	60.462	106
Betaalde interest	-8.646	-20.547
	51.816	-20.441
Kasstroom uit operationale activiteiten	<u>591.029</u>	<u>3.557.695</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investeringsen materiële vaste activa	-689.699	-677.983
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-689.699</u>	<u>-677.983</u>
Mutatie liquide middelen	<u>-98.670</u>	<u>2.879.712</u>
Beginstand liquide middelen	7.329.992	4.450.280
Mutatie liquide middelen	-98.670	2.879.712
Eindstand liquide middelen	<u>7.231.322</u>	<u>7.329.992</u>

Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2023

A C T I V A									
1.2 Materiële vaste activa									
1.2.1	Gebouwen en terreinen	Aanschaf-waarde	Afschrijvingen	Boekwaarde	Investeringen	Afschrijvingen	Aanschafwaarde	Afschrijvingen	Boekwaarde
				31-12-2022	boekjaar	boekjaar	31-12-2023	31-12-2023	31-12-2023
1.2.1	Gebouwen en terreinen	139.441	-37.328	102.113	0	-7.705	139.441	-45.033	94.408
1.2.2	Inventaris en apparatuur	4.264.003	-1.643.358	2.620.645	592.957	-481.578	4.856.960	-2.124.936	2.732.024
1.2.3	Leermiddelen	1.199.282	-699.832	499.450	96.742	-149.527	1.296.024	-849.359	446.665
Totaal Materiële vaste activa		5.602.726	-2.380.518	3.222.208	689.699	-638.810	6.292.425	-3.019.328	3.273.097

De aanschafwaarde en afschrijvingskosten per 31-12-2022 zijn gecorrigeerd met het saldo van de afgeschreven activa ad € 759.346.

31-12- 2023									
31-12- 2022									
1.5 Vorderingen									
1.5.1	Debiteuren	52.889							45.839
1.5.2	Ministerie van OCW	1.964							2.155
1.5.6	Overige overheden	27.209							28.951
1.5.7 Overige vorderingen									
1.5.7.1	Personeel	28.858							4.930
1.5.7.2	Huisvesting	30.190							0
1.5.7.3	Organisatie	2.360							0
1.5.7.6	Rente	59.675							35
1.5.7.9	Overig	84.190							44.361
Totaal Overige vorderingen		205.273							49.326

De onder de overige vorderingen opgenomen vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.5.8 Overlopende activa									
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	204.633							196.204
Totaal Vorderingen		491.968							322.475
1.7 Liquide middelen									
1.7.2	Bank	7.231.322							7.329.992
Totaal Liquide middelen		7.231.322							7.329.992

P A S S I V A

2.1 Eigen vermogen	Saldo 31-12-2021	Resultaat Boekjaar	Toevoegingen Boekjaar	Onttrekkingen Boekjaar	Saldo 31-12-2022
2.1.1 Algemene reserves publiek	4.267.710	535.952	54.185	0	4.857.847
2.1.2.2 Reserve eerste waardering	16.975	0	0	-14.185	2.790
2.1.2.4 Bestemmingsreserve plein 23WK	40.000	0	0	-40.000	0
2.1.2.8 Bestemmingsreserve Zware Zorg Zeeluwe	50.000	0	0	0	50.000
2.1.2.9 Bestemmingsreserve NPO	586.685	35.640	0	0	622.325
2.1.3.1 Bestemmingsreserve privaat	109.134	-1.521	0	0	107.613
2.1.3.3 Bestemmingsreserve schoolfonds privaat	107.743	-15.377	0	0	92.366
2.1.3.4 Bestemmingsreserve TSO	127.848	-12.983	0	0	114.865
2.1.3.5 Bestemmingsreserve Vrienden van de Wegwijzer	58.951	-201	0	0	58.750
2.1.3.1b Reserve privaat Koalah	366.614	21.006	0	0	387.620
1.7 Liquide middelen	5.731.660	562.516	54.185	-54.185	6.294.176

	Saldo 31-12-2022	Resultaat Boekjaar	Toevoegingen Boekjaar	Onttrekkingen Boekjaar	Saldo 31-12-2023
2.1.1 Algemene reserves publiek	4.857.848	439.627	2.789	0	5.300.264
2.1.2.2 Reserve eerste waardering	2.789	0	0	-2.789	0
2.1.2.8 Bestemmingsreserve Zware Zorg Zeeluwe	50.000	0	0	0	50.000
2.1.2.9 Bestemmingsreserve NPO	622.325	-279.863	0	0	342.462
2.1.3.1 Bestemmingsreserve privaat	107.613	-27.874	0	0	79.739
2.1.3.3 Bestemmingsreserve schoolfonds privaat	92.366	1.122	0	0	93.488
2.1.3.4 Bestemmingsreserve TSO	114.865	-13.238	0	0	101.627
2.1.3.5 Bestemmingsreserve Vrienden van de Wegwijzer	58.749	-15.051	0	0	43.698
2.1.3.1b Reserve privaat Koalah	387.620	-16.270	0	0	371.350
Totaal Eigen vermogen	6.294.175	88.453	2.789	-2.789	6.382.628

<i>Algemene reserve publiek</i>	Deze reserve betreft het deel van het eigen vermogen dat gerealiseerd wordt op basis van de reguliere onderwijsstaak.
<i>Reserve eerste waardering</i>	In verband met het activeren van bezittingen met ingang van boekjaar 2005 heeft een nulmeting plaatsgevonden. Op basis van deze nulmeting is deze reserve gevormd. De afschrijvingscomponent wordt naar rato onttrokken aan deze reserve en valt jaarlijks vrij ten gunste van de algemene reserve.
<i>Reserve Zware Zorg Zeeluwe</i>	Deze reserve is bestemd voor zware zorg bij scholen die vallen onder het samenwerkingsverband Zeeluwe
<i>Bestemmingsreserve NPO</i>	Deze reserve betreft het deel van het eigen vermogen voor het Nationaal Programma Onderwijs.
<i>Bestemmingsreserve privaat</i>	Deze reserve betreft het deel van het eigen vermogen dat gerealiseerd wordt door het bevoegd gezag.
<i>Bestemmingsreserve schoolfonds privaat</i>	Dit betreft het vermogen dat gevormd is uit het resultaat van de ouderbijdragen minus de kosten ten laste van de ouderbijdragen. Het resultaat wordt jaarlijks gemuteerd op het schoolfonds .
<i>Bestemmingsreserve TSO</i>	Dit betreft het vermogen dat gevormd is uit het resultaat van de bijdragen voor overblijven minus de kosten ten laste van de overblijfbijdrage. Het resultaat wordt jaarlijks gemuteerd op het schoolfonds .
<i>Bestemmingsreserve Vrienden van de Wegwijzer</i>	Dit betreft het vermogen dat gevormd is vanuit de voormalige vereniging Vrienden van de Wegwijzer.
<i>Reserve privaat Koalah</i>	Deze reserve betreft het deel van het eigen vermogen dat gerealiseerd wordt door het bevoegd gezag van Koalah.

Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2023

Onder 2.1.3.3 zijn de volgende schoolfondsen verantwoord:			
Omschrijving	Saldo 31-12-2022	Resultaat Boekjaar	Saldo 31-12-2023
01VE De Bron	1.477	-6.931	-5.454
02ZW 't Schrijvertje	7.394	-3.272	4.123
03JD Pieter Jongeling	4.713	-1.481	3.231
03ZD De Plantage	16.579	-4.651	11.928
04CT De Bongerd	-4.789	811	-3.978
04DT De Wegwijzer	926	961	1.887
04KI De Regenboog	16.227	-666	15.561
04KI-1 de Parel	2.233	1.677	3.910
06GU Fontanus	-1.585	8.976	7.391
06NJ Het Christal	4.909	-1.966	2.943
07IV Het Zwaluwnest	665	5.010	5.675
21RD De Open Kring	-33	-1.265	-1.298
22KY De Triangel	15.705	5.254	20.959
22LW De Morgenster	6.163	411	6.573
23WK De Werf	1	-1	0
24AR De Horizon	11.358	-2.196	9.162
24RK De Verbinding	1.666	2.526	4.192
24TZ In de Lichtkring	8.758	-2.074	6.684
	92.366	1.122	93.488

Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2023

Onder 2.1.3.4 zijn de volgende reserves TSO verantwoord:			
Omschrijving	Saldo 31-12-2022	Resultaat Boekjaar	Saldo 31-12-2023
01VE De Bron	17.841	-10.187	7.654
03JD Pieter Jongeling	31.260	-2.569	28.691
03ZD De Plantage	25.898	-752	25.146
04CT De Bongerd	7.513	2.167	9.680
04DT De Wegwijzer	1.482	516	1.998
04KI De Regenboog	8.108	-7.470	638
04KI-1 de Parel	4.135	-178	3.957
06GU Fontanus	11.662	3.546	15.208
21RD De Open Kring	2.801	0	2.801
22KY De Triangel	-857	1.264	406
24AR De Horizon	-22	22	0
24RK De Verbinding	1.477	1.582	3.059
24TZ In de Lichtkring	3.566	-1.178	2.389
	114.865	-13.238	101.627

Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2023

2.2 Voorzieningen	Saldo 31-12-2022	Mutaties Boekjaar	Onttrekkingen Boekjaar	Saldo 31-12-2023	Kortlopend deel <1 jaar	Langlopend deel >1 jaar
2.2.1.2 Gebouwenonderhoud	485.278	640.000	-790.658	334.620	0	334.620
2.2.2.1 Duurzame inzetbaarheid	27.648	29.398	-5.370	51.676	0	51.676
2.2.2.3 Langdurig zieken	281.807	290.019	-278.192	293.634	0	293.634
2.2.2.4 Jubileumuitkeringen	187.660	42.418	-16.127	213.951	11.943	202.008
2.2.2.5 Spaarverlof	6.688	0	0	6.688	0	6.688
Totaal Voorzieningen	989.081	1.001.835	-1.090.347	900.569	11.943	888.626

Voorziening Onderhoud

De voorziening gebouwenonderhoud betreft een egalisatievoorziening gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan voor binnen - en buitenonderhoud. Alle jaarlijkse onderhoudskosten worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Voorziening Duurzame inzetbaarheid

De voorziening Duurzame inzetbaarheid bevat de verplichtingen van het bevoegd gezag jegens de gespaarde DZI uren. De verplichting is ingericht op basis van de gespaarde uren van de betreffende medewerkers.

Voorziening Langdurig zieken

De voorziening Langdurig zieken bevat de verplichtingen van het bevoegd gezag jegens langdurig zieken. Deze verplichting is ingericht op basis van afwezige medewerkers.

Voorziening Jubileumuitkeringen

De voorziening Jubileumuitkeringen bevat de verplichtingen van het bevoegd gezag jegens haar personeelsleden. Deze voorziening is ingericht op basis van geboortjaar, werktijdfactor, salarisschaal en jubileumjaren van al het personeel.

Deze voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde met een rekenrente van 1%, waarbij rekening is gehouden met blijfkansen.

Voorziening Spaarverlof

De voorziening Spaarverlof is bestemd voor op te nemen spaarverlof voor personeel die hiervoor hebben ingelegd.

Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2023

	31-12- 2023	31-12- 2022
--	-------------	-------------

2.4 Kortlopende schulden

2.4.3 Crediteuren	632.900	434.934
2.4.7 Belastingen en sociale premies	920.016	850.144
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen	277.829	245.253

De dekingsgraad van bedrijfstakpensioenfondsen ABP per 31-12-2023 is 110,5 % (31-12-2022: 110,9 %). Bij een dekingsgraad van 104,2 % voldoet het fonds aan de minimumvereiste.

2.4.9 Overige kortlopende schulden

2.4.9.1 Personeel	11.761	22.218
2.4.9.2 Huisvesting	26.451	36.995
2.4.9.5 Vervangingsfonds	0	551
2.4.9.6 Participatiefonds	29.307	28
2.4.9.7 Rente- en bankkosten	671	5.561
2.4.9.8 Overig	382.280	840.166
2.4.9.9 Nog te besteden afdelingsactiviteiten	46.823	40.864
Totaal Overige kortlopende schulden	497.293	946.383

Onder 2.4.9.9 Nog te besteden afdelingsactiviteiten is de volgende afdelingsreserve verantwoord:

Omschrijving	Saldo 31-12-2022	Opbrengsten 2023	Lasten 2023	Saldo 31-12-2023
Oud Papier De Verbinding Almere	2.661	1.228	0	3.889
Plein De Olijfboom	1.150	0	-546	604
Plein In de Lichtkring	3.522	400	0	3.922
Plein Het Zwaluwnest	4.155	0	0	4.155
Plein De Horizon	6.084	0	0	6.084
Plein De Werf	8.060	0	-8.060	0
Plein De Bron	0	12.770	0	12.770
Plein De Regenboog	0	560	0	560
Zending en Goede doelen	14.424	6.432	-6.472	14.384
Lief en Leed In de Lichtkring	241	314	-266	288
Lief en Leed De Plantage	531	221	-495	257
Lief en Leed Bovenschools	36	0	-127	-91
	40.864	21.925	-15.967	46.822

Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2023

	31-12- 2023	31-12- 2022
2.4.10 Overlopende passiva		
2.4.10.1 Aanspraken Vakantiegeld/Bindingsstoelage	777.719	723.352
2.4.10.2 Vooruitontvangen gelden	220.994	117.005
2.4.10.3 Vooruitontvangen investeringssubsidies	180.513	192.326
2.4.10.4 Vooruitontvangen subsidies OCW	205.926	82.022
Totaal Overlopende passiva	<u>1.385.152</u>	<u>1.114.705</u>
		
Totaal Kortlopende schulden	<u>3.713.190</u>	<u>3.591.419</u>

De onder overige schulden en overlopende passiva opgenomen verplichtingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2023

Model G: Geoormerkte doelsubsidies OCW en LNV								
G.1 Subsidies zonder verrekeningsclausule		Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Prestatie Afgerond				
Omschrijving								
Lerarenbeurs 2022-2023		1277954	23-8-2022	Onderhanden				
Lerarenbeurs 2022-2023		1278470	23-8-2022	Ja				
Lerarenbeurs 2022-2023		1278532	23-8-2022	Onderhanden				
Lerarenbeurs 2022-2023		1281729	21-10-2022	Ja				
Lerarenbeurs 2023-2024		1349387	23-8-2023	Onderhanden				
Lerarenbeurs 2023-2024		1349969	23-8-2023	Onderhanden				
Lerarenbeurs 2023-2024		1366861	22-11-2023	Onderhanden				
Subsidie zij-instroom 2021		1183622	22-10-2021	Ja				
Subsidie zij-instroom 2021		1183602	22-10-2021	Onderhanden				
Subsidie zij-instroom 2021		1158959	21-5-2021	Onderhanden				
Subsidie zij-instroom 2022		1282017	30-11-2022	Onderhanden				
Subsidie zij-instroom 2023		1322184	22-3-2023	Onderhanden				
Subsidie impuls en innovatie bewegingsonderwijs		IIB210053	13-12-2021	Onderhanden				
Subsidie doorstroomprogramma's po-vo		DPOVO22235	28-7-2022	Onderhanden				
Subsidie doorstroomprogramma's po-vo		DPOVO23342	3-8-2023	Onderhanden				
Subsidie basisvaardigheden		VBV23-PO-2170	31-5-2023	Onderhanden				
Subsidie basisvaardigheden		VBV23-PO-0927	31-5-2023	Onderhanden				
Subsidie Onderwijsassistenten Opleiden tot Leraar		SOOL19193	25-2-2020	Onderhanden				
Subsidie Onderwijsassistenten Opleiden tot Leraar		SOOL20222	4-11-2020	Onderhanden				
Subsidie Onderwijsassistenten Opleiden tot Leraar		SOOL210248	3-3-2022	Onderhanden				
Subsidie Onderwijsassistenten Opleiden tot Leraar		SOOL22467	10-11-2022	Onderhanden				
Subsidie Onderwijsassistenten Opleiden tot Leraar		SOOL23551	13-12-2023	Onderhanden				
G.2 Subsidies met verrekeningsclausule		Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag Toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Saldo 31-12-2022	Lasten Boekjaar	Saldo 31-12-2023
Omschrijving								
G.2.A. Geoormerkt en aflopend op 31-12-2023								
N.v.t.								
G.2.B. Geoormerkt en doorlopend na 31-12-2023								
N.v.t.								
Totaal Geoormerkt								
2.4.10.3 Vooruitontvangen investeringssubsidie								
		Saldo 31-12-2022	Subsidie 2023	Lasten 2023	Vrijval 2023	Saldo 31-12-2023		
Investingssubsidies		192.326	16.976	0	-28.789	180.513		
		192.326	16.976	0	-28.789	180.513		

Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2023

Overzicht verbonden partijen							
Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code Activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2023	Resultaat 2023	Art 2:403 BW Ja/Nee	Deelname % Consolidatie ja/nee
Stichting Koalah	Stichting	Amersfoort	4 *	371.350	-16.270	Ja	0% ja
SWV De Eem	Vereniging	Amersfoort	4 *	N.v.t.			nee
SWV PO Unita	Vereniging	Hilversum	4 *	N.v.t.			nee
SWV Rijn & Gelderse Vallei	Stichting	Ede	4 *	N.v.t.			nee
SWV Zeeluwe	Stichting	Harderwijk	4 *	N.v.t.			nee
SWV Passend Onderwijs Apeldoorn PO	Stichting	Apeldoorn	4 *	N.v.t.			nee
SWV PassendWijs	Stichting	Amhem	4 *	N.v.t.			nee
SWV IJssel-Berkel	Stichting	Zutphen	4 *	N.v.t.			nee
SWV Passend Onderwijs Almere	Coöperatie	Almere	4 *	N.v.t.			nee
VVGO Spakenburg	Vereniging	Spakenburg	4 *	N.v.t.			nee
Koninklijke Auris Groep	Stichting	Gouda	4 *	N.v.t.			nee
Samenfoort PO	Coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid	Amersfoort	4 *	N.v.t.			nee
SWV Passend Onderwijs Almere	Stichting	Almere	4 *	N.v.t.			nee
* Code activiteiten: 1. contractonderwijs 2. contractonderzoek 3. onroerende zaken 4. overige							

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Verplichting aan de Gemeente Leusden m.b.t. het aandeel van de Cordeo Scholengroep in duurzaamheidsmaatregelen op locatie MCF Atlas ter hoogte van € 100.802 per 31-12-2018. Te betalen in jaarlijkse termijnen van € 7.754 tot 31-12-2031.

Operational lease verplichting aan Slim Opgewekt m.b.t. aanschaf , installatie en onderhoud zonnepanelen voor een totaalbedrag van €922.340 excl BTW. Te betalen in maandelijkse termijnen van € 3.843 excl BTW. De eerste termijn is betaald in mei 2021.

	2023		2022
	werkelijk	begroting	werkelijk
B A T E N			
3.1 Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1 Normatieve rijksbijdrage OCW	23.230.162	22.487.897	21.121.128
3.1.2.1 Geoordeelde subsidies OCW	14.833	0	0
3.1.2.2 Niet-geoordeelde subsidies OCW	1.681.502	1.556.428	2.812.254
3.1.3.1 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	900.589	633.738	902.821
Totaal Rijksbijdragen OCW	25.827.086	24.678.063	24.836.203
3.2 Overige overheidsbijdragen			
3.2.1 Baten gemeenten			
3.2.1.1 Personeel	166.652	118.000	152.165
3.2.1.2 Huisvesting	28.789	25.000	25.041
3.2.1.3 Overige materiële baten	2.389	0	3.941
3.2.1.4 Overig huisvesting	13.975	11.665	11.528
Totaal Overige overheidsbijdragen	211.805	154.665	192.675
Onder 3.2.1.1. zijn de volgende subsidies verantwoord:			
Subsidie onderwijsbegeleiding + zorg in de school			
Gemeente Amsterdam	117.073		93.174
Gemeente Zeewolde	7.263		7.064
Uitgaven boekjaar	-124.337		-100.238
	0		0
3.5 Overige baten			
3.5.1 Verhuur onroerende zaken	62.926	154.488	50.431
3.5.2 Detachering	58.914	13.626	39.814
3.5.5 Ouderbijdragen	1.661.522	1.550.020	1.482.091
3.5.6 Overige			
3.5.6.1 Contributies	59.614	59.000	60.183
3.5.6.2.5 Overig	236.467	88.622	123.493
3.5.6.2.2 Afdeling/schoolcommissie	117.069	78.535	109.768
Totaal Overige baten	2.196.512	1.944.291	1.865.780

	2023		2022
	werkelijk	begroting	werkelijk
LASTEN			
4.1 Personele lasten			
4.1.1.1 Lonen en salarissen	15.250.429	14.976.421	14.340.703
4.1.1.2a Sociale lasten	2.342.692	2.153.150	2.233.726
4.1.1.2b Premies Participatiefonds	330.607	321.721	193.319
4.1.1.2c Premies Vervangingsfonds	0	0	5.838
4.1.1.3 Vakantierechten/Bindingstoelage	777.719	721.984	660.107
4.1.1.4 Pensioenen	2.329.942	2.203.474	2.145.749
4.1.2.1 Mutaties personele voorzieningen	78.273	150.271	256.078
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	1.109.616	533.429	755.612
4.1.2.3 Overige personele lasten	1.074.175	1.154.665	1.056.724
4.1.3 Uitkeringen	-448.665	-80.000	-246.734
Totaal Personele lasten	22.844.788	22.135.115	21.401.123
Het gemiddelde aantal werkzame werknemers in 2023 is: 237,34 FTE; in 2022 was dit aantal: 242,69 FTE.			
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2.1 Gebouwen	7.705	10.003	10.742
4.2.2.4 Meubilair	161.698	152.178	161.030
4.2.2.5 Computers	319.881	347.345	338.970
4.2.2.7 Audio-visueel materiaal	471	972	598
4.2.2.9 Onderwijsleermethoden	149.055	143.611	153.978
Totaal Afschrijvingen	638.810	654.110	665.318
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huur	273.581	409.868	125.676
4.3.3.1 Onderhoudskosten gebouw	232.262	222.350	350.159
4.3.3.2 Mutatie voorziening gebouwonderhoud	640.000	640.000	702.712
4.3.3.3 Diverse gebouwkosten	117.573	6.753	44.682
4.3.4 Energie en water	541.767	385.251	373.578
4.3.5 Schoonmaakkosten	622.960	521.000	533.407
4.3.6 Heffingen	64.066	58.050	55.812
Totaal Huisvestingslasten	2.492.209	2.243.272	2.186.026

	2023		2022
	werkelijk	begroting	werkelijk
4.4 Overige instellingslasten			
<u>4.4.1.4 Organisatiekosten</u>			
4.4.1.4.1 Kantoorkosten	3.683	10.600	4.253
4.4.1.4.3 Verzendkosten	1.744	3.850	1.993
4.4.1.4.4 Communicatiekosten	54.498	55.100	47.011
4.4.1.4.5 Documentatie	15.144	17.150	12.887
4.4.1.4.6 Dienstreizen	66.184	66.350	56.319
4.4.1.4.7 MR	16.141	15.350	11.220
4.4.1.4.8 Bestuur	70.924	50.500	52.782
Totaal Organisatiekosten	228.318	218.900	186.465
<u>4.4.1.5 Externe kosten</u>			
4.4.1.5.1 Administratie en accountant	532.490	480.920	428.939
4.4.1.5.5 Verzekeringen	14.843	15.800	17.733
Totaal Externe kosten	547.333	496.720	446.672
In de post onder 4.4.1.5.1 Administratie en accountant is € 25.648,63 opgenomen voor honoraria van de accountant, te specificeren als volgt (cf artikel 2:382a BW):			
- onderzoek jaarrekening	24.000		27.500
- onderzoek jaarrekening 2020	0		0
- fiscale adviezen	1.649		0
- andere niet-controledienst	0		0
Totaal accountantslasten	25.649		27.500
<u>4.4 Overige kosten</u>			
4.4.2.1 Inventaris en apparatuur	248.663	254.025	272.220
4.4.2.2 Leermiddelen	773.747	705.160	759.771
4.4.4.4 Externe activiteiten	47.086	44.350	44.078
4.4.4.7 Vervoersactiviteiten	0	0	29
4.4.4.8 Afdeling/schoolcommissie	301.267	250.041	285.103
4.4.4.9 Diverse organisatiekosten	76.545	86.800	61.192
Totaal Overige kosten	1.447.308	1.340.376	1.422.393
Totaal Overige instellingslasten	2.222.959	2.055.996	2.055.530
5.1 Financiële baten			
5.1.1 Rentebaten	60.462	0	106
Totaal Financiële baten	60.462	0	106
5.4 Financiële lasten			
5.4.1 Rentelasten	8.646	18.000	20.547
Totaal Financiële lasten	8.646	18.000	20.547
Saldo Financiële baten en lasten	51.816	-18.000	-20.441
6. Belastingen			
6.1.1 Belastingen boekjaar	0	0	3.707
Totaal Belastingen	0	0	3.707

WNT-verantwoording 2023 CORDEO

De WNT is van toepassing op CORDEO

Het bezoldigingsmaximum is in 2023 berekend conform het WNT-maximum voor het onderwijs. Op grond van de criteria valt deze rechtspersoon in klasse D, daarmee bedraagt het bezoldigingsmaximum € 173.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang en de duur van het dienstverband.

Het WNT-maximum bedraagt voor leden van het toezichthoudend orgaan 15% voor voorzitters en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum naar rato van de duur van het dienstverband.

De klassenindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld.

Totale baten t-2	4
Aantal leerlingen t-2	3
Gewogen aantal onderwijssoorten	2
Totaal aantal complexiteitspunten	9

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2023

Bedragen x € 1 A.T. Boes

Functiegegevens Voorzitter C.v.B.

Aanvang en einde functievervulling in 2023 01/01 - 31/12

Omvang dienstverband
(als deeltijdfactor in fte) 1,0

Dienstbetrekking? Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare
onkostenvergoeding € 101.923

Beloningen betaalbaar op termijn € 17.254

Subtotaal € 119.177

Individueel toepasselijke
bezoldigingsmaximum € 173.000

-/- Onverschuldigd betaald en
nog niet terugontvangen bedrag € 0

Bezoldiging € 119.177

Het bedrag van de overschrijding en de
reden waarom de overschrijding al dan
niet is toegestaan N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens
onverschuldigde betaling N.v.t.

Gegevens 2022

Bedragen x € 1 A.T. Boes

Functiegegevens Voorzitter C.v.B.

Aanvang en einde functievervulling in 2022 01/01 - 31/12

Omvang dienstverband
(als deeltijdfactor in fte) 1,0

Dienstbetrekking? Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare
onkostenvergoeding € 94.284

Beloningen betaalbaar op termijn € 17.198

Subtotaal € 111.482

Individueel toepasselijke
bezoldigingsmaximum € 168.000

Bezoldiging € 111.482

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023					
Bedragen x € 1	Dhr. G. Boersma	Mevr. T.C. Zwarteveen	Dhr. J.W. Boven	Mevr. M.J. Welmers - van den Berg	Mevr. J. Rekker-Schuring
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	26/09 - 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	€ 6.932	€ 4.622	€ 4.622	€ 4.622	€ 1.228
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 25.950	€ 17.300	€ 17.300	€ 17.300	€ 4.598
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bezoldiging	€ 6.932	€ 4.622	€ 4.622	€ 4.622	€ 1.228
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022					
Bedragen x € 1	Dhr. G. Boersma	Mevr. T.C. Zwarteveen	Dhr. J.W. Boven	Mevr. M.J. Welmers - van den Berg	
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	
Bezoldiging					
Bezoldiging	€ 4.477	€ 4.477	€ 4.492	€ 4.477	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 25.200	€ 16.800	€ 16.800	€ 16.800	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Bezoldiging	€ 6.714	€ 4.477	€ 4.492	€ 4.477	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	

Enkelvoudige balans per 31 december 2023 (na voorstel resultaatbestemming)

	31-12-2023	31-12-2022
A C T I V A		
Vaste activa		
1.2 Materiële vaste activa		
1.2.1 Gebouwen en terreinen	94.408	102.113
1.2.2 Inventaris en apparatuur	2.718.654	2.615.632
1.2.3 Leermiddelen	446.520	499.213
Totaal Materiële vaste activa	3.259.582	3.216.958
Totaal Vaste activa	3.259.582	3.216.958
Vlottende Activa		
1.5 Vorderingen		
1.5.1 Debiteuren	51.325	32.774
1.5.2 Ministerie van OCW	1.964	2.155
1.5.6 Overige overheden	27.209	28.951
1.5.7 Overige vorderingen	189.370	39.592
1.5.8 Overlopende activa	204.633	196.204
Totaal Vorderingen	474.501	299.676
1.7 Liquide middelen	6.511.796	6.712.261
Totaal Vlottende activa	6.986.297	7.011.937
Totaal Activa	10.245.879	10.228.895
P A S S I V A		
2.1 Eigen vermogen		
2.1.1 Algemene reserves publiek	5.300.264	4.857.848
2.1.2 Bestemmingsreserves publiek	392.462	675.114
2.1.3 Bestemmingsreserves privaat	318.552	373.593
Totaal Eigen vermogen	6.011.278	5.906.555
2.2 Voorzieningen		
2.2.1 Voorziening gebouwonderhoud	334.620	485.278
2.2.2 Personeelsvoorzieningen	565.949	503.803
Totaal Voorzieningen	900.569	989.081
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3 Crediteuren	586.701	387.953
2.4.4 OCW	0	0
2.4.7 Belastingen en sociale premies	896.218	829.507
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen	267.739	245.253
2.4.9 Overige kortlopende schulden	382.089	894.916
2.4.10 Overlopende passiva	1.201.285	975.630
Totaal Kortlopende schulden	3.334.032	3.333.259
Totaal Passiva	10.245.879	10.228.895

Enkelvoudige staat van baten en lasten scholen over 2023

	2023		2022
	werkelijk	begroting	werkelijk
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW	25.827.086	24.678.063	24.836.203
3.2 Overige overheidsbijdragen	164.606	134.665	140.748
3.5 Overige baten	851.380	549.011	651.192
Totaal Baten	26.843.072	25.361.739	25.628.143
4. Lasten			
4.1 Personele lasten	21.622.348	21.035.332	20.347.880
4.2 Afschrijvingen	637.312	645.610	657.131
4.3 Huisvestingslasten	2.458.600	2.078.537	2.151.359
4.4 Overige instellingslasten	2.070.719	1.933.576	1.911.811
Totaal Lasten	26.788.979	25.693.055	25.068.181
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering			
Saldo Baten en Lasten	54.093	-331.316	559.962
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Financiële baten	57.401	0	68
5.4 Financiële lasten	6.771	18.000	18.519
Saldo Financiële baten en lasten	50.630	-18.000	-18.451
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	104.723	-349.316	541.511
6. Belastingen	0	0	0
Resultaat	104.723	-349.316	541.511

Segmentatie 2023

	Scholen	Koalah	Eliminatie	TOTAAL
3. Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	25.827.086	0	0	25.827.086
3.2 Overige overheidsbijdragen	164.606	48.813	0	213.419
3.5 Overige baten	851.380	1.525.559	-182.041	2.194.898
Totaal Baten	26.843.072	1.574.372	-182.041	28.235.403
4. Lasten				
4.1 Personele lasten	21.622.348	1.271.255	-48.816	22.844.787
4.2 Afschrijvingen	637.312	1.497	0	638.809
4.3 Huisvestingslasten	2.458.600	166.833	-133.225	2.492.208
4.4 Overige instellingslasten	2.070.719	152.242	0	2.222.961
Totaal Lasten	26.788.979	1.591.828	-182.041	28.198.766
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering				
Saldo Baten en Lasten	54.093	-17.456	0	36.637
5 Financiële baten en lasten				
5.1 Financiële baten	57.401	3.061	0	60.462
5.4 Financiële lasten	6.771	1.875	0	8.646
Saldo Financiële baten en lasten	50.630	1.186	0	51.816
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	104.723	-16.270	0	88.453
6. Belastingen	0	0	0	0
Resultaat	104.723	-16.270	0	88.453

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die de cijfers beïnvloeden.

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

A.T. Boes

Voorzitter C.v.B.

Datum:

17 juni 2024

(Voorstel) bestemming van het resultaat

In de statuten is geen regeling opgenomen rondom de bestemming van het resultaat.

Voorstel bestemming van het resultaat	
Mutatie algemene reserve publiek	439.627
Toevoeging algemene reserve publiek	2.789
Onttrekking reserve eerste waardering	-2.789
Toevoeging bestemmingsreserve plein 23WK	0
Mutatie bestemmingsreserve NPO	-279.863
Mutatie reserve privaat	-27.874
Mutatie reserve schoolfonds privaat	1.122
Mutatie reserve TSO	-13.238
Mutatie bestemmingsreserve Vrienden van de Wegwijzer	-15.051
Mutatie reserve Koalah	-16.270
Totaal	<u>88.453</u>

CORDEO

Bestuursnummer 40945
 KvK-nummer 40125589
 Adres Burg. De Beaufortweg 16
 PC en woonplaats 3833 AG LEUSDEN
 telefoon 033-4324258
 Email info@cordeoscholen.nl
 Website www.cordeoscholen.nl

Contactpersoon Dhr. A.T. Boes
 Telefoon 033-4324258
 E-mail atboes@cordeoscholen.nl

SCHOLEN**01VE****Geref. basisschool De Bron**

M.i.v. 1 maart 2023 tijdelijk:

Dr. Kuiperlaan 10
 3771 CS BARNEVELD

Lijsterstraat 6
 3772 AV BARNEVELD

02ZW**Geref. basisschool 't Schrijvertje**

Gentiaanstraat 594
 7322 CL APELDOORN

03JD**Geref. basisschool Pieter Jongeling**

Zijpendaalseweg 163
 6814 CJ ARNHEM

03ZD**Geref. basisschool De Plantage**

Zoete Inval 2
 3901 SM VEENENDAAL

04CT**Geref. basisschool De Bongerd**

Bongerdspad 2
 7201 NV ZUTPHEN

04DT**Geref. basisschool De Wegwijzer**

Sumatralaan 40
 1217 GS HILVERSUM
 1217 GS Hilversum

04KI**Geref. basisschool De Regenboog**

Reinaartpad 1-3
 3813 KM AMERSFOORT

04KI-1**EBS De Parel**

Zuiderkuis 4
 3813 VA AMERSFOORT

06GU**De Olijfboom**

Kamillemeen 5
 3844 HZ HARDERWIJK

06NJ**Geref. basisschool Het Christal**

3831 JA LEUSDEN

07IV**Geref. Basisschool Het Zwaluwneest**

Darthuizerberg 133
 3825 BN AMERSFOORT

21RD**Geref. basisschool De Open Kring**

Dennenlaan 31
 3862 HN NIJKERK

22KY**Geref. basisschool De Triangel**

Tollenburg 15
 6714 EJ EDE

22LW**EBS De Morgenster**

Holendrechtplein 42
 1106 LP Amsterdam

23WK**Geref. school voor Speciaal Basisonderwijs De Werf**

James Cookstraat 10
 3814 XD AMERSFOORT

24AR**Geref. basisschool De Horizon**

Sportlaan 14
 3828 AZ AMERSFOORT

24RK**CBS De Verbinding**

Haagbeukweg 36-38
 1326 CR ALMERE

24TZ**Geref. basisschool In de Lichtkring**

Naarderweg 2
 3891 DK ZEEWOLDE

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van CorDeo Scholengroep

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van CorDeo Scholengroep te Leusden gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van CorDeo Scholengroep op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van CorDeo Scholengroep zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als

leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het College van Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijscontroleprotocol OCW 2023. In dit kader is het College van Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van Bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het College van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het College van Bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het College van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het College van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het College van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 18 juni 2024

Van Ree Accountants

R. van der Weerd RA MSc